Lucrare întocmită de

Constantin Ionescu-Boeru

&ytjff>.
-,£Â^-iC"
r^^K^î'Hv -^j^,?fsiy&&

^ ^
isgjt

2005 PRIETENII CĂRŢII CP 58-47 BUCUREŞTI ISBN 973-573-281-5

t

/ ^

Somnul si visele

Visu/ - de Alfred Boucher (1850-1934) Muzeul de Artă al României

Partea I

Veghea şi somnul

„Somnul este singurul dar gratuit al zeilor"
— Plutarh.

Omul îşi caută adăpost şi odihnă imediat ce se naşte, în întreaga-i viaţă, somnul îi va fi un repaus absolut necesar pentru liniştea sa şi pentru refacerea forţelor.

In mod normal, o treime din viaţă o petrecem dormind. Oricât încercăm, nu ne putem împotrivi prea mult timp somnului. Putem răbda de foame sau, în mai mică măsură, de sete, dar, chiar în situaţii foarte grele, *ne fură somnul,* în pofida voinţei noastre. Se cunosc nenumărate cazuri de surmenaj în care oamenii adorm în picioare, în marş sau la volan.

Somnul nu este altceva decât o funcţie organică, la fel ca circulaţia sângelui sau respiraţia. Dar, spre deosebire de celelalte, funcţia aceasta a căpătat o reputaţie deosebită încă din primele timpuri ale omenirii, la toate

popoarele şi în toate religiile, datorită atât manifestărilor lui ciudate, produse în circumstanţe foarte misterioase, şi binefacerilor pe care le aduce organismului cât şi spaimelor pe care le provoacă.

Somnul a fost divinizat de către civilizaţiile antice. La greci, Hypnos, frumosul zeu al somnului, era fiul lui Nix (divinitate a Infernului şi zeiţă a nopţii) şi al lui Erebus (divinitate a Infernului, fiul lui Chaos şi frate cu Nix). Fratele lui Hypnos era Thanatos, înspăimântătorul zeu al Morţii (identificat cu Mors, din mitologia romană).

Lui Hypnos i s-au înălţat statui si a fost pictat, în reprezentări apărea ca o pasăre de noapte, zburând fără zgomot şi atingând frunţile oamenilor cu o ramură înverzită, înmuiată în apa râului Lete, râu care curge în Infern, şi îi făcea pe cei morţi să uite de viaţa pământească (zeiţa Lete era personificarea uitării). Uneori, Hypnos era reprezentat ca un tânăr imberb, zâmbitor, cu aripioare la tâmple şi cu ochii pe jumătate închişi; alteori, ca un bătrân obosit, adormit cu capul pe toiagul de care se ajuta, de obicei, la drum.

Locuinţa lui Hypnos era pe pământ sau în Infern. Homer vorbeşte de lăcaşul acestuia din Insula Lemnos, în Marea Egee, într-un labirint. Totuşi, nici un popor din antichitate nu i-a consacrat vreun cult special. Nu avea nici temple, nici altare, nici preoţi şi nu i se făceau sacrificii.

SOMNUL SI VISELE

a) Ştiinţa si somnul

Toată lumea trebuie să doarmă indiferent de latitudine, de condiţiile de locuit, de starea sufletească sau fizică. Omul nu poate trăi fără să doarmă, aşa cum nu poate dormi permanent.

„Plăcut e somnul în care
uiţi de tine ca de-un cuvânt,
Somnul e umbra pe care
viitorul nostru mormânt
peste noi o aruncă, în spaţiul mut.
Plăcut e somnul, plăcut"

(Cântecul somnului — Lucian Blaga)

Este greu de explicat mecanismul care declanşează somnul. Ştiinţa a putut doar să enunţe nişte ipoteze, dar nu există, încă, nici o certitudine. Somnul poate fi studiat numai în manifestările sale exterioare, cauzele care-1 provoacă rămânând necunoscute.

Mecanismele de menţinere a stării de veghe şi de trecere de la veghe la somn au stârnit interesul savanţilor cu multe secole în urmă. Dar, de la apariţia primelor teorii, ale lui Alcmeon din Crotona şi Aristotel, până în secolul XX, nu s-a înregistrat nici un progres notabil în acest domeniu. Abia în ultimii optzeci de ani a început o revizuire a vechilor idei despre veghe şi somn, datorită, în bună parte, îmbogăţirii mijloacelor de cercetare, care au permis explorarea precisă a structurii cerebrale profunde şi înregistrarea activităţii electrice a creierului până la nivelul unei singure celule. Teoriile existente asupra stărilor de somn şi veghe sunt foarte variate, dar au putut fi grupate în două categorii: *umorale,* în care se încadrează în special teoriile vechi si foarte vechi, şi *neurale,* specifice epocii moderne şi bazate pe investigaţii experimentale.

Teoriile umorale

Gânditorii din antichitate si biologii care au studiat problema până în epoca modernă s-au preocupat numai de procesul de adormire, nu şi de cel de trezire. Timp de aproape 2500 de ani, trecerea de la veghe la somn a fost considerată ca un rezultat al modificării umorilor organismului, adică a stării de „umiditate" sau de „uscăciune" a ţesuturilor, ori ca o consecinţă a schimbării compoziţiei sângelui.

Diogene din Apologina, în secolul V î.H., a folosit, în studiul lui asupra apariţiei somnului, concepţia filosofului Anaximene din Milet, conform căreia toate procesele lumii derivă dintr-un principiu material, somnul fiind rezultatul

condensării sau dilatării aerului.
Diogene era de părere că procesele de gândire sunt favorizate de aerul cald şi uscat, în timp ce somnul şi tulburările de gândire apar ca urmare a creşterii umi dităţii din mediu.

Această concepţie naivă o regăsim şi la Aristotel, care introduce noţiunea de *sensorium commune,* punctul de convergenţă a tuturor simţurilor. El ar fi fost situat în inimă, pe care filosoful grec o definea drept „acropola corpului" , unde ajung toate senzaţiile. Somnul era privit drept un efect al întreruperii activităţii acestui „simţ comun" la nivelul inimii, dar locul său de origine îl constituia creierul, refrigeratorul, cel care răcea afluxul de sânge provenit din alimentaţie.

Toate aceste idei sunt destul de confuze, iar relaţia cauză-efect este descrisă şi analizată exact pe dos.

Şi Heraclit a fost influenţat de acelaşi principiu bivalent, de uscat şi umed. El definea somnul ca fiind o închidere a canalelor simţurilor, o stare în care organismul este rupt de mediul înconjurător, redus la imaginea visului şi căzut în uitare. Susţinea că raţiunea, identică focului etern, provine din atmosferă, intrând în canalele simţurilor prin intermediul respiraţiei, iar pierderea raţiunii sau somnul se datorează umidităţii care „murdăreşte sufletul, raţiunea împrospătându-se permanent în atmosfera caldă şi uscată" .

Cam prin aceeaşi perioadă, Alcmeon din Crotona anticipa concepţia de mai târziu a „anemiei cerebrale", considerând că instalarea somnului este o consecinţă a retragerii sângelui din organe în vene. între somn şi moarte nu există, după el, decât o simplă diferenţă cantitativă: „când sângele se retrage complet, viata încetează".

12

SINAPSE

La începutul erei noastre, Rufus din Efes, care cunoştea structura creierului şi funcţiile senzitive şi motorii ale nervilor, reia teoria lui Alcmeon şi o dezvoltă, folosind unele observaţii clinice. Observând că, prin comprimarea arterelor mari ale gâtului, omul îşi pierde cunoştinţa, Rufus confundă această stare cu somnul şi trage concluzia că reducerea debitului sanguin cerebral determină trecerea de la veghe la somn, de unde provine şi numele arterei carotide *(karoo* = a

dormi).

Galen, medic renumit din Roma Antică, este primul care a atras atenţia asupra stărilor de somnolenţă şi de somn profund provocate de leziuni în zona ventriculului cerebral mijlociu, anticipând, deci, cu circa 2000 de ani rolul hipotalamusului posterior în menţinerea stării de veghe. Si el, totuşi, a rămas adeptul teoriei stazei sanguine şi a anemiei cerebrale, combinate cu principiul somnului determinat de umiditate, în opinia lui Galen, delirul, melancolia şi somnul sunt provocate de o stază a unor umori acumulate în ventriculele cerebrale, care astupă canalele „pneumei psihice", umorile având rol de refrigerent. El mută, deci, „acropola" în encefal — foarte corect, dar, cu toate acestea, plăsmuirile fanteziste persistă şi în secolele următoare.

Chiar şi părintele raţionalismului, Descartes, rămâne tributar acestei teorii, devenite tradiţională. El constată că, în timpul somnului, impresiile provenite de la obiectele exterioare nu pot pătrunde în creier, iar blocarea oricărei reflectări senzorialo-motorii provoacă starea de imobilitate. Deci, cauza somnului, după el, constă în

concentrarea sanguină produsă de alimentaţie, principiul umidităţii si al uscăciunii apărând la fel de pregnant.

Totuşi, datorită lui Descartes, stările de veghe şi de somn încep să fie considerate funcţii cerebrale. Mai mult, somnul se dezbăra de imaginea antică a morţii, devine o funcţie vitală, necesară recuperării energiei cheltuite în timpul stării de veghe.

începând din secolul XIX, teoria anemiei cerebrale a suferit transformări majore datorită experimentelor ştiinţifice realizate. Astfel, medicul şi filozoful francez Alfred Vulpian a arătat că stimularea sistemului simpatic produce o vasoconstricţie cerebrală, dar nu provoacă somnul, iar Brodman a demonstrat că există o creştere a fluxului cerebral în timpul somnului, confirmând experimental afirmaţiile făcute cu trei secole înainte de Willis şi Morgagni.

Câţiva autori, partizani ai teoriei anemiei cerebrale, au susţinut că vasoconstricţia poate apărea si în urma acumulării în sânge a unor produşi finali ai metabolismului. S-a afirmat, de asemenea, că somnul ar fi rezultat al acţiunii depresive exercitate asupra creierului de aceste substanţe acumulate în

timpul stării de veghe şi ajunse la o concentraţie critică.

Una din teoriile ştiinţifice, cea a doctorului Cabanis (medic şi filozof francez, 1757-1808), defineşte somnul ca o funcţie a creierului care se realizează printr-o serie de acţiuni, controlate, asupra altor organe. Când aceste acţiuni încetează, se produce trezirea. Principala

cauză care a dus la concluzia că somnul este o funcţie cerebrală a fost modul în care se produce, determinat prin observaţii practice, experimentale. Somnul nu se produce niciodată brusc, ci este precedat de senzaţii pe care doctorul Cabanis le numeşte „pofta de somn".

Senzaţiile care anunţă nevoia de a dormi sunt îngreu-

' -, , * ' - . ~ • . -D narea pleoapelor, înţepături m conjunctiva ', amorţirea

sensibilităţii generale şi, în special, a simţurilor. Capacitatea de judecată se micşorează şi omul se cufundă în somn fără să-şi dea seama.

S-a enunţat ipoteza următoare: centrii superiori ai masei cerebrale amorţesc, facultăţile mintale slăbesc si memoria se suspendă, în schimb, centrii inferiori, cu prelungirile lor îngemănate în măduva spinării, rămân în activitate, asigurând funcţionarea mecanică a organelor, în somn, continuă viaţa vegetativă. Totuşi, activitatea cerebrală nu este întreruptă în întregime. Dacă ar fi aşa, omul n-ar mai visa. Visele dovedesc persistenţa facultăţilor imaginative. Emisferele superioare ale creierului, acolo unde se pare că se află sediul facultăţilor intelectuale, nu sunt în repaus total.

Unii specialişti cred că somnul se datorează unei modificări în irigarea creierului şi mult timp 1-au identificat cu un fel de congestie cerebrală momentană.

Fiziologul francez Claude Bernard (1813-1878) considera că vasele de sânge din creier se îngustează în

1) Membrană mucoasă pe suprafaţa internă a pleoapelor şi suprafaţa exterioară a globului ocular.

timpul somnului, provocând încetinirea circulaţiei sângelui, o anemie cerebrală şi o amorţire.

Au fost şi păreri care susţineau că somnul este provocat de reducerea cantităţii de oxigen din ţesuturi şi prin eliminarea produşilor de „ardere" rezultaţi din metabolismul tisular. După savantul german Rosenbaum, în timpul somnului, diferiţii produşi de sinteză trec în sânge, se elimină şi sunt înlocuiţi de un lichid seros. Ca urmare, ţesuturile nervoase se îmbogăţesc în apă şi se îngreunează. Tocmai această acumulare de apă produce somnul. Apoi, treptat, apa este eliminată şi reintră în circuitul sanguin, fiind scoasă afară prin plămâni. Atunci, nervii şi centrii nervoşi îşi reiau formele şi dimensiunile normale si amorţirea încetează: omul se trezeşte.

în secolul XX, Dubois a enunţat o teorie complexă, prin care trecerea de la veghe la somn şi invers era explicată prin variaţia de concentraţie a dioxidului de carbon din sânge. El presupunea existenţa unui centru al somnului care ar putea fi excitat. La o anumită cantitate de dioxid de carbon se produce somnul; crescând concentraţia în dioxid de carbon, centrul somnului este paralizat şi se produce trezirea.

Legendre şi Pieron au elaborat, la începutul secolului XX, teoria hipnotoxinei. Hipnotoxina era definită ca o substanţă apărută în lichidul cefalorahidian ca urmare a stării de veghe, numai că n-a putut fi separată şi extrasă. Pieron considera că ea (ca toxină) produce somnul prin „intoxicaţia", deci amorţirea, creierului.

16

SINAPSE

Un alt savant, Bancroft, a folosit o substanţă, ro-danatul de sodiu, încercând să dovedească rolul ei în excitabilitatea nervilor senzoriali, favorizând apariţia somnului, când concentraţia ei scade, şi împiedicând, în concentraţie mai mare, starea de somn.

S-au experimentat, în primele trei decade ale secolului **XX,** diferite substanţe aşa-zis hipnogene, dar rezultatele au infirmat toate variantele

teoriei umorale a somnului şi a stării de veghe.

O serie de cercetători,' printre care Claparede şi Kleitman, au adus argumente solide împotriva teoriei toxicologice a somnului, efectuând mai multe experi mente revelatorii. ,

Teoriile neurale

în ultima jumătate a secolului XX, printr-o analiză fiziologică foarte riguroasă, s-a ajuns, rând pe rând, la teorii localiciste şi difuze, la concepţiile existenţei unui centru unic (de veghe şi de somn) sau a doi centri mutual antagonişti, la concepţia existenţei unor sisteme multiple de activare şi de inhibiţie interconectate, într-o proporţie variabilă, din care rezultă starea de veghe sau cea de somn.

Până la urmă, ideea unui centru unic a început să fie abandonată în favoarea admiterii mai multor zone hipnogene, situate la niveluri foarte diverse, şi s-a acceptat existenţa unor circuite care leagă mai multe arii cerebrale. S-a admis conceptul dezactivării pasive, ce presupune apariţia somnului în lipsa stimulilor aferenţi.

De altfel, analiza neurofiziologică mai recentă a dovedit realitatea inhibiţiei.

Somnul, spune Mathias Duval, este produs de contractarea ramificaţiilor la nivel cerebral ale neuronilor. Aceştia funcţionează ca nişte pile electrice, ramificaţiile lor intrând în contact şi permiţând trecerea „curentului" nervos. Ca urmare a oboselii, contactele cerebrale devin mai slabe şi se întrerup total când ramificaţiile sunt complet contractate. Atunci, orice activitate este, aparent, suspendată, — mai exact, încetinită şi/sau suplinită — iar omul doarme. Treptat, odihna datorată somnului reface neuronii; ramificaţiile se alungesc din nou, restabilindu-se contactul şi provocând trezirea.

Somnul nu este, aşa cum s-a crezut mult timp, o stare de inconştienţă perfectă, întreruptă doar de vise, o pierdere totală a memoriei, o prăpastie între individ şi mediul ambiant. Somnul nu este nici măcar o dereglare unică, uniformă a activităţii nervoase, ci un ansamblu progresiv de fluxuri şi refluxuri, de cicluri ritmice, într-un cuvânt, un alt tip de activitate.

Prin simpla examinare exterioară a celui adormit nu putem să ne dăm seama de trecerea de la o fază mai superficială la una mai profundă şi invers, nici de scurtele treziri (de care nu-şi mai aminteşte nici cel adormit) etc. Folosindu-se, însă, o aparatură specifică se poate determina, destul de precis, stadiul

somnului, apariţia viselor, trezirea momentană sau definitivă, prin înregistrarea activităţilor electrice ale creierului, inimii şi muşchilor, a temperaturii corpului, a respiraţiei ş.a.

b) Intrarea si ieşirea din somn

În mod obişnuit, trecerea de la starea de veghe la somn nu se produce brusc, ci progresiv. Sunt rari oamenii care adorm imediat ce au pus capul pe pernă, în mod excepţional, dacă suntem foarte obosiţi, mai ales după un efort fizic, adormim imediat. De obicei, alunecarea în somn se face treptat. Adormirea este precedată de somnolenţă, de toropire, de inerţie a tuturor proceselor psihice. Atenţia scade, voinţa slăbeşte, concentrarea se micşorează, pleoapele se îngreunează.

Căscatul precede somnul, în ciuda multiplelor cercetări făcute, fenomenul nu a fost încă explicat în mod satisfăcător, deşi s-au observat modificări ale circulaţiei sângelui şi ale tensiunii musculare care însoţesc această manifestare respiratorie paroxistică numită *căscat.* S-a presupus a fi un reflex, în ciuda faptului că s-a demonstrat rolul imitaţiei, atribuind căscatului un caracter „molipsitor".

Odată cu intrarea în faza de somn, apare o scădere a curenţilor musculari — indicatori ai scăderii tensiunii muşchilor, — a ritmului cardiac, a tensiunii arteriale şi a temperaturii corpului.

Intrarea în somn este marcată de o tresărire, mai frecventă la adulţi decât la

copii; oamenii nervoşi sau emotivi prezintă negreşit aceste tresăriri.

S-au făcut statistici ale frecvenţei trezirilor spontane din cursul nopţii. S-a observat, cu acest prilej, corelaţia dintre frecvenţa trezirilor nocturne, cea a mişcărilor corpului şi trecerea la un somn superficial. In general, în cea de-a doua parte a nopţii, somnul este mai uşor, iar mişcările şi trezirile sunt mai frecvente decât în primele ore. La aceasta contribuie şi creşterea impulsurilor aferente unei vezici destinse, unui stomac golit care se contractă etc. Toţi aceşti factori scad profunzimea somnului până la punctul semitrezirii.

Unii oameni pot să readoarmă (dacă s-au trezit mai devreme), alţii nu. Ca şi în cazul adormirii, unele persoane se trezesc mai greu, altele mai uşor.

Dacă la adormire omul tresare, la trezire „se întinde" ; la adormire pulsul se răreşte, iar la trezire se accelerează; în ambele situaţii, şi la adormire, şi la trezire, omul cască.

Trezirea este tot o caracteristică a somnului. Omul este în acel moment somnolent şi are un randament mult mai mic decât la culcare, chiar dacă a dormit opt ore. Senzaţia că s-a odihnit în timpul somnului variază de la un individ la altul. Conform statisticilor, doar 50% dintre subiecţi se simt odihniţi dimineaţa.

v r;": fU)Ş.

c) Mişcările omului în timpul somnului

Orice om sănătos se mişcă în timpul somnului, se întoarce de pe o parte pe alta, îşi aranjează îmbrăcămintea, se scarpină, îşi schimbă poziţia, fără ca, la trezire, să-şi mai amintească. Aceste mişcări sunt caracteristice fiecărui individ.

Este interesant că, deşi toţi au dormit normal, unii afirmă că ,,n-au închis un ochi toată noaptea" sau că ,,s-au zvârcolit continuu" sau că ,,nu şi-au găsit locul" sau că „pe partea pe care s-au culcat, tot pe aceea s-au sculat", în realitate, toţi s-au mişcat, s-au răsucit, şi-au găsit locul de mai multe ori, şi au dormit într-adevăr.

Pe baza înregistrărilor făcute în cursul experimentelor s-a dovedit că un om normal face între 20 si 60 de mişcări în timpul celor opt ore de somn, fiecare mişcare având o durată de 5-10 secunde, în marea lor majoritate, aceste mişcări se produc în cea de a doua jumătate a nopţii.

Se ştie că, în condiţii de veghe, muşchii sunt într-o permanentă stare de tensiune *(tonus muscular),* care scade în timpul somnului, dar nu în acelaşi timp şi în aceeaşi măsură la toată musculatura corpului. Căderea în somn duce la scăderea tonusului muşchilor care prin contracţie se opun gravitaţiei (muşchii spatelui, muşchii

cefei etc.). Căderea capului la aţipirea în timpul unei conferinţe plictisitoare se produce tocmai din cauza relaxării muşchilor cefei, în timpul somnului, relaxarea acestor muşchi este totală (curenţii musculari dispar, ceea ce indică inerţia lor completă). Trebuie precizat că, în general, speciile animale nu dorm relaxate. Caii dorm în picioare, liliacul doarme agăţat, păsările dorm într-un picior etc. Doar omului i se micşorează drastic tonusul muscular.

Dacă, însă, relaxarea cuprinde şi muşchii faringelui şi ai palatului moale (partea posterioară a cerului gurii), omul *sforăie* şi aceasta cu atât mai zgomotos cu cât somnul este mai profund şi cu cât „paralizia" muşchilor este mai pronunţată. Aerul, care circulă în mod normal pe căile respiratorii, pune în mişcare coardele vocale. Desigur că mai sunt şi alte cauze care produc sforăitul (astuparea foselor nazale, deformaţii ale căilor respiratorii superioare etc.). Sforăitul este favorizat de poziţia culcat cu faţa în sus şi gura deschisă. Pentru prevenirea lui, se recomandă evitarea alcoolului şi a alimentaţiei abundente înainte de culcare.

în lumea animală, sforăitul este rar. în afară de om, mai sforăie porcul si delfinul (dacă e să-1 credem pe Aristotel).

d) Stadiile somnului

Prin înregistrarea biocurenţilor cerebrali cu ajutorul *electroencefalografiei* s-au stabilit deosebirile dintre tabloul bioelectric al creierului în stare de somn faţă de cel în stare de veghe. Diferitele faze ale profunzimii somnului se traduc, la rândul lor, prin modificări ale undelor cerebrale.

Ritmul cerebral de *repaus,* de *veghe relaxată,* poartă denumirea de *ritm alfa* şi este reprezentat prin unde de tip regulat. Corespunde unei stări de linişte, de seninătate, fără eforturi de gândire. Dacă starea de relaxare continuă şi se aprofundează, undele alfa devin mai mici şi scăderea ritmului lor corespunde *somnolenţei.* Apoi, ritmul alfa continuă să scadă şi devine neregulat, variabil de la un moment la altul. Este faza de tranziţie, graniţa dintre veghe şi somn. Acest stadiu de somn incipient e denumit *stadiul A* sau *stadiul 1.* Când somnul se adânceşte, pe encefalogramă se observă apariţia unor salve de unde, a căror amplitudine creşte şi descreşte rapid, închipuind forma unor fusuri, *(stadiul B* sau *stadiul* 2). Apoi, apar unde ample şi lente (1-3 pe secundă); respiraţia este rară, inima bate mai rar, temperatura scade *(stadiul C* sau *stadiul 3). Stadiile D şi E (stadiul 4)* se caracterizează prin unde

lente şi ample, temperatură scăzută şi respiraţii rare. Este faza *somnului profund,* fără vise. în mod normal, şi mai ales dacă persoana este obosită, majoritatea timpului de somn se scurge în acest stadiu.

Durata fiecărei faze este variabilă şi, deseori,.nu se poate surprinde trecerea dintr-una în cealaltă.

La aproximativ 60-90 de minute de la adormire, se observă, uneori, o reîntoarcere către faza de somn superficial. Persoana se mişcă, se suceşte de pe-o parte pe alta. Pe encefalograma apar unde rapide, neregulate, de amplitudine mică.

Mişcările ochilor sunt reactivate, ca atunci când urmăresc un film. Aceste mişcări indică faptul că persoana adormită visează, în această fază, trezirea se face mai greu, de exemplu doar printr-un zgomot suficient de puternic.

Acest stadiu, mai ciudat, începe cu o scădere totală a tonusului muscular, ceea ce indică un somn profund. Sensibilitatea este foarte redusă. Pe de altă

parte, apar mişcările globului ocular, iar encefalograma este asemănătoare cu cea din timpul veghei. Această fază a fost denumită de Jouvet *somn paradoxal,* la apariţia ei contribuind anumite arii de la baza creierului, diferite de cele care produc somnul obişnuit. Este un interval de agitaţie, în timpul căruia apar modificări în funcţionarea organelor interne, corespunzătoare unor stări emoţionale intense (frică, mânie): inima bate mai rapid, tensiunea arterială oscilează etc. Acum apar

visele care se ţin minte dacă trezim subiectul. Altfel, dacă întârziem trezirea, visele se uită.

Trebuie spus, totuşi, că în toate intervalele somnului se poate visa, dar în somnul paradoxal există şi capacitatea de reamintire a celor visate.

Diferitele faze ale somnului au durate variabile de la om la om. De asemenea, în cursul unei nopţi, ciclul se repetă şi perioadele de somn profund alternează cu cele de somn superficial. Perioada somnului cu unde lente predomină în prima treime a nopţii, iar cea cu mişcări oculare rapide, în ultima treime.

e) Modificări ale diferitelor organe ale corpului în timpul somnului

în timp ce omul doarme, modificările care apar în sistemul nervos central produc efecte atât asupra sensibilităţii şi motilităţii generale, cât şi asupra funcţiilor vegetative.

în somn, caracteristica respiraţiei este regularitatea, mişcările devin rare fără a fi mai profunde. Pulsul se răreşte şi el cu 2-12 bătăi pe minut în somnul profund, iar tensiunea arterială scade, ca şi consumul de oxigen şi eliminarea de dioxid de carbon, ceea ce dovedeşte o reducere generală a cheltuielilor energetice. Temperatura corpului scade, pentru că în timpul somnului se

pierde o cantitate mai mare de căldură, atât prin dilatarea capilarelor, arterele şi vasele circulaţiei periferice, cât şi prin creşterea, moderată, a transpiraţiei. S-a constatat, de asemenea, scăderea activităţii rinichilor şi modificarea compoziţiei sângelui.

f) Psihologia somnului

O analiză atentă a activităţii psihice în cursul adormirii şi în diferitele faze ale somnului a arătat că somnul nu e tocmai o „moarte temporară", iar suspendarea relaţiilor conştiente cu ambianţa nu înseamnă încetarea întregii activităţi psihice.

Ceea ce caracterizează somnul este, în primul rând, scăderea nivelului de conştientă, adică a capacităţii individului de a-şi da seama cu exactitate de ceea ce se petrece în jurul său şi de a reacţiona cu promptitudine la semnificaţia diverselor modificări pe care le percepe. Dar, vorbind de psihologia somnului, nu trebuie să avem în vedere doar activitatea conştientă, ci şi procesele psihice care se desfăşoară sub acest nivel. Investigarea sensibilităţii în diferitele faze ale somnului, a posibilităţii pe care o are o persoană dormind de a percepe şi, eventual, de a memora anumite date prezintă interes pentru cunoaşterea profunzimii somnului

şi pentru a ne da seama dacă mai rămâne ceva din activitatea psihică în afară de vise.

Insensibilitatea celui care doarme este relativă; fluctuaţiile profunzimii somnului ridică sau coboară pragul sensibilităţii la diverşi stimuli, mai ales de tip sonor. Urechea este serviciul de pază prin care se produce trezirea. Auzul

fiind simţul cel mai rebel, a fost măsurat pragul sensibilităţii acustice (intensitatea minimă perceptibilă) în diferitele faze ale somnului, în somnul profund sensibilitatea este foarte scăzută, iar minimul ei, corespunzător maximului de profunzime, se situează la aproximativ o jumătate de oră de la debut.

Desigur că intensitatea impulsului sonor necesar revenirii la starea de veghe dă o măsură a profunzimii somnului, dar ceea ce trezeşte, la un moment dat, este *semnificaţia* stimulului. Aşa se explică de ce o mamă obosită nu se trezeşte la zgomote puternice, dar sesizează cel mai mic zgomot produs de copilul său. Se poate trage concluzia ca somnul nu desfiinţează capacitatea de selecţie a stimulilor. Desigur că această capacitate este redusă, dar există.

Se poate presupune, deci, că în timpul somnului „insensibilitatea" organismului nu este egală faţă de orice fel de stimuli; datorită experienţei individuale se păstrează un grad de receptivitate diferenţiată faţă de anumiţi stimuli, familiari.

In timp ce dormim, păstrăm un contact cu lumea înconjurătoare, ceea ce ne permite recepţionarea unor

stimuli şi integrarea lor în activitatea psihică în continuă desfăşurare.

Pe baza experimentelor asupra unor subiecţi în scopul stabilirii efectului pe care-1 are somnul asupra *memoriei,* s-au putut trage două concluzii importante, şi anume:

- o scurtă perioadă de somn favorizează procesele de memorare şi de reţinere; activitatea psihică nu se suspendă în timpul somnului;
- uitarea se datorează (printre alte cauze) faptului că activitatea care urmează după procesele de memorare interferează cu aceste procese şi le influenţează ne gativ. Această acţiune a fost denumită „inhibiţie retroactivă": activitatea desfăşurată m continuare in hibă asociaţiile elaborate, „noul" anulează „vechiul".
- Dar, dacă subiectul a dormit un somn normal de opt ore înainte de a învăţa, el reţine mai bine decât dacă învăţarea urmează unei perioade de veghe.

De asemenea, aceste experimente au condus la presupunerea că în timpul

somnului nu au loc procese de memorare. Absenţa memorării în somn, deci a unor procese active care să interfereze cu operaţiile recente de fixare şi de stocare, ar explica efectul favorabil al somnului asupra reţinerii materialului memorat înainte de a adormi,

Deşi s-a făcut mult caz şi multă *reclamă procedeului de învăţare în somn,* pe baza unor experimentări riguroase, pe un număr mare de subiecţi, s-a tras concluzia că teoria *hipnopediei* (învăţarea în somn — deci posibilitatea de a achiziţiona informaţii noi în timpul

somnului profund şi de a reproduce, ulterior, aceste informaţii în stare de veghe) nu se poate demonstra. Unii, însă, afirmă că hipnopedia poate fi un adjuvant al învăţării obişnuite, din timpul veghei, dar nu o înlocuieşte. Această formă combinată ar cuprinde trei faze: învăţare *înainte* de somn, deci conştientă, învăţare *în somn* şi învăţare *după somn.* Dar nici în acest caz nu există destule date care să dovedească eventualele avantaje ale acestei metode.

S-ar putea aduce numeroase argumente teoretice, atât de ordin psihologic cât şi fiziologic, care să respingă ideea învăţării în somn. Menţionăm doar că procesul învăţării nu este numai de înregistrare pasivă a datelor, că elaborarea unor asociaţii stabile necesită un anumit grad de activare cerebrală. Trebuie spus, însă, că există o categorie de persoane care reacţionează favorabil la procedurile de învăţare în somn, dar nu s-a putut stabili cu precizie în ce constau particularităţile psihice ale acestor persoane. După toate probabilităţile, una dintre ele ar fi capacitatea de a fi hipnotizate.

Mai puţin spectaculoase decât reţetele de „învăţare în somn", cercetările asupra mecanismelor sugestiei şi hipnozei deschid noi perspective teoretice şi practice.

g) Somnul este o necesitate

Este somnul o trebuinţă, o necesitate, imperioasă la fel ca foamea, setea sau respiraţia? Putem să ne dispensăm de somn fără nici un risc? Pentru a răspunde la aceste întrebări s-au făcut experimente din care s-au desprins nişte concluzii foarte interesante.

Alternarea sistematică a somnului cu veghea este un fapt pe care îl cunoaştem toţi: lucrăm ziua, ne odihnim noaptea. Periodicitatea somnului şi veghei constituie unul din nenumăratele aspecte ale ritmicităţii proceselor fiziologice.

Ritmurile biologice se pot clasifica, pe criteriul duratei, astfel:

a) ritmuri mai mici de 24 de ore (de la fracţiuni de secundă la ore) — categorie în care se încadrează ritmurile cardiac, respirator şi bioelectric cerebral;

b) ritmuri mai mari de 24 de ore — şi sunt cuprinse aici variaţiile sezoniere ale glandelor cu secreţie internă (tiroidă, suprarenală) influenţate îndeosebi de factorii climatici, ciclurile ovariene, perioadele de rut etc.;

c) ritmuri de aproximativ 24 de ore *(circadiene)* — în care intră periodicitatea veghe-somn, variaţiile rit mice corespunzătoare ale temperaturii corpului, com poziţiei sângelui, activităţii digestive, endocrine etc.

d)

Alternarea activităţii cu repausul, respectiv a veghei cu somnul este dirijată, la om, în primul rând de succesiunea zilei cu noaptea, a luminii cu întunericul. Spre deosebire de puiul maimuţei antropoide, copilul se naşte incomplet dezvoltat pentru un ritm monofazic (care cuprinde o singură alternanţă somn-veghe pentru un ciclu noapte-zi) şi are nevoie de o perioadă (lungă, în compararaţie cu puii celorlalte specii de vieţuitoare) de maturare a sistemului neurohormonal pentru reglarea funcţiilor sale organice. Aceasta implică dezvoltarea si perfecţionarea organelor de simţ (prin care percepe modificările mediului), precum şi a celor de execuţie (prin care va răspunde adecvat tuturor stimulilor).

La naştere, copilul este polifazic: cele 24 de ore cuprind mai multe

alternanţe somn-veghe, determinate, în primul rând, de periodicitatea alimentării. Treptat, devine monofazic, pe măsură ce i se dezvoltă scoarţa cerebrală şi este condiţionat de obiceiurile impuse de succesiunea întuneric-lumină şi de factorii sociali (familie, şcoală etc.).

La nou-născuţi, somnul durează 20-22 de ore. Apoi, durata lui scade progresiv şi, pe la vârsta de 13 ani, ajunge la 8 ore, cu oscilaţii individuale, întâlnite şi la adult.

Activitatea diurnă (fizică şi/sau intelectuală), con diţiile de viaţă (familie, locuinţă) pot influenţa uneori durata somnului nocturn, dar media de 7-8 ore se men ţine, în general. ..... .

SOMNUL SI VISELE

De regulă, lipsa de stimuli contribuie la instalarea somnului, dar necesitatea lui apare atunci când se prelungeşte peste măsură timpul de veghe. Deficitul ne face ,,somnoroşi", adică tot ce ne ţinea treji (stimuli noi şi interesanţi) ne devine mai mult sau mai puţin indiferent. De asemenea, monotonia accelerează adormirea.

Pe măsură ce perioada de *privare de somn* creşte de la 30 la 200 de ore, tulburările psihice avansează lent şi se accentuează, ajungând până la psihoze. După 30-60 de ore creşte iritabilitatea şi indispoziţia, atenţia scade, iar oboseala şi slăbiciunea cresc. După 90 de ore de nesomn apar halucinaţii, obsesii de persecuţie, dezorientare în timp şi spaţiu, tulburări de vorbire, începând cu ziua a cincea, simptomele se intensifică, apărând psihozele. Studiile făcute pe animale private de somn au arătat chiar leziuni ale sistemului nervos.

Refacerea după nesomn a tinerilor se efectuează mai rapid decât la adulţi, în orice caz, după 30 până la 60 de ore de nesomn, restabilirea nu durează mai mult de 10-12 ore.

Somnul este, deci, o necesitate, iar privarea de somn provoacă modificări psihice evidente. Nu trebuie uitat că unul dintre primele simptome ale unor forme de nevroză este *insomnia,* manifestată fie prin incapacitatea sau dificultatea de a adormi, fie prin trezirea după puţin timp de somn.

Există diferenţe între oameni în privinţa duratei somnului, profunzimii şi calităţii lui, ba chiar la acelaşi

individ efectele reparatorii ale somnului nu sunt identice de la o zi la alta. Sunt oameni care adorm repede şi se trezesc repede, unii care adorm greu şi se trezesc la fel de greu şi alţii de tip intermediar (oameni care adorm greu şi se trezesc repede sau adorm rapid, dar pot fi treziţi greu etc.).

Cauzele care modifică somnul cuiva sunt multiple: grijile, preocupările, depresiile, o masă de seară prea bogată, o stare febrilă, unele medicamente, alcoolul, excesele fizice etc.

Totuşi, rămâne deschisă întrebarea: de ce unii oameni dorm bine şi alţii prost? Ar putea fi o deosebire constituţională, anumite diferenţe fiziologice şi psihologice, hiperreactivitatea faţă de ambianţă la cei care nu pot dormi. Cercetările nu ne oferă încă un răspuns categoric.

h) Hipnoza

Istoria hipnozei este foarte veche, fiind întâlnită la vechii egipteni şi la popoarele din Extremul Orient, în practici religioase şi în scopuri terapeutice.

Există diferite metode de a hipnotiza: privirea unor obiecte strălucitoare (oglinzi, cristale, suprafeţe metali ce), atingerea feţei cu mişcări lente ale mâinii, vorbire monotonă etc. <.. ; .,..,,. .-,.; .,-..< , *•

De-a lungul timpului, Hipnoza a devenit un numărr de spectacol de circ şi, din această cauză, multă vreme; oamenii de ştiinţă s-au simţit îndreptăţiţi s-o descom-sidere.

Progresul cunoştinţelor în domeniul funcţiilor cereî-brale, însă, a scos hipnoza din domeniul magiei, sm-punând-o investigaţiei ştiinţifice, ca pe oricare altă

manifestare a sistemului nervos. S-a ajuns până acolo încât astăzi au loc congrese referitoare la hipnoză şi la medicină psihosomatică, iar medicii o folosesc ca metodă psihoterapeutică ajutătoare în unele afecţiuni şi chiar în combaterea durerii.

Hipnoza este considerată un somn incomplet, uns *somn parţial,* cu o limitare a câmpului conştientei şii cu păstrarea unui contact al subiectului cu lumea îm conjurătoare prin intermediul hipnotizatorului. Acestt contact permite celui hipnotizat să perceapă numai me[a] sajele comunicate de către hipnotizator şi în condiţii de maximă concentrare a atenţiei, în hipnoză, relaxarea musculară nu atinge gradul hipotoniei din somn; unele acte motorii pot fi executate. Trecerea de la starea de hipnoză la somn natural este destul de frecventă, dacă persoanei hipnotizate i se sugerează în mod expres as--cest lucru sau dacă nu este solicitată cu alte activităţii.

Hipnotizatul prezintă o *amnezie posthipnotică* (uitai tot ce s-a petrecut în timpul somnului hipnotic), deşii,, după trezire, poate efectua unele acte sugerate în timpull stării hipnotice *(sugestiai pwsthipnotica)).*

SINAPSE

E>e asemenea, în: cursul stării hipnotice se pot obţine anumite modificări ale sensibilităţii sau motilităţii persoanei hipnotizate. S-au putut sugera persoanei hipnotizate anumite stări emoţionale (bucurie, calm, teamă, nelinişte) sau anumite senzaţii (cald, frig, durere, arsură); aceste stări au fost însoţite de modificări corespunzătoare ale pulsului, ale tensiunii arteriale, ale temperaturii pielii etc.

Nu s-a reuşit niciodată controlul extern absolut asupra subconştientului cuiva în pofida complexului său socio-cultural dobândit, astfel încât, de pildă, mediumul să comită acte antisociale sau criminale, chiar dacă i s-au sugerat. Persoana hipnotizată se află într-o stare de parţială desprindere de realitate, dar în care inhibiţia nu cuprinde întreaga scoarţă cerebrală, ci numai acele zone ce asigură judecata şi (auto)cenzura.

Hipnotizatorul se foloseşte de excitanţi slabi (atingeri uşoare cu mâna, excitaţii luminoase ritmice, vorbire monotonă) cu care provoacă apariţia somnului. Rolul principal, însă, îl are cuvântul. Hipnotizatorul comandă, în mod repetat, relaxarea muşchilor şi sugerează mediumului imagini care au fost, anterior, asociate cu starea de somn. Treptat, monotonia stimulilor produce inhibiţia şi somnul.

Caracterul comun al hipnozei şi-al somnului a fost stabilit prin folosirea

encefalografului, împreună cu înregistrarea ; diferitei or funcţii vegetative vs,au somatice (puls, tensiune, respiraţie, reflexe etc.). soiîonqir! ; j?

SOMNUL SI VISELE

35

Tabloul bioelectric fundamental din hipnoză nu indică somnul, ci o stare de veghe, iar modificările funcţiilor somatice sau vegetative din timpul stării hipnotice nu au dus nici ele la concluzii ferme.

Sub hipnoză s-a obţinut alterarea sensibilităţii vizuale faţă de lumină sau culori, alterarea sensibilităţii la durere, modificarea funcţiilor cardiovasculare, digestive, de metabolism etc.

în general, orice persoană poate fi hipnotizată, dar gradul hipnozei diferă de la individ la individ; de asemenea, diferă rapiditatea intrării în stare de hipnoză. Un rol important îl joacă dorinţa de cooperare, înţelegerea dintre hipnotizator şi medium, ceea ce măreşte eficienţa sugestiei. Prin aceasta se poate stabili o legătură între alte mijloace psihoterapeutice şi hipnoză, în măsura în care, prin sugestie, deci prin influenţarea cu ajutorul cuvântului, i se poate imprima bolnavului o atitudine activă în vindecarea propriei maladii, hipnoza constituie o metodă ajutătoare în psihoterapie. S-au şi obţinut succese în tratarea unelor boli funcţionale (care nu au la bază leziuni anatomice), cum ar fi nevrozele, insomniile, enurezis (urinat nocturn), spaimă nocturnă etc. ,

Cercetările recente au dus la concluzia, din ce în ce mai larg acceptată, că starea hipnotică se apropie mai degrabă de starea de veghe decât de cea de somn.

S-ar putea spune, şi mai aproape de adevăr, că hipnoza este o veghe parţială, o formă particulară a atenţiei selective şi nu un somn parţial.

36>

SINAPSE

i)) TuItouKăikis alte

' Insomniile

Din fericire, insomnia propriu-zisă, adică lipsa totală de somn, este destul de rară, şi, astăzi, termenul este folosit de cele mai multe ori cu referire la cantitatea sau calitatea somnului.

Insomniile, acest tip de tulburări ale somnului, formează un tot foarte eterogen. Unii bolnavi adorm greu sau deloc. Alţii se trezesc des în cursul nopţii sau nu mai pot dormi de la ore foarte mici ale dimineţii. Toate acestea duc la diferite disfuncţii în timpul zilei: oboseală, somnolenţă, lipsă de concentrare, iritabilitate. Există insomnii tranzitorii (de cel mult trei săptămâni), dar şi insomnii cronice. Ele pot rezulta din stări de tensiune prelungite, de situaţii externe stresante, dar şi din administrarea, haotică, a unor medicamente şi, paradoxal, a unui exces de hipnotice. Alcoolul, trebuie precizat, nu este un narcotic. El conferă doar un somn scurt, urmat, curând, de o perioadă de excitaţie şi insomnie.

La originea dificultăţilor de a adormi şi a trezirilor nenumărate se află unele boli însoţite de dureri nocturne (reumatism, artrită etc.) şi boli legate chiar de somn, cum sunt sindromul miocloniilor nocturne şi sindromul apneelor nocturne.

Sindromul miocloniilor nocturne se caracterizează prin apariţia unor tremurături scurte (din 5 în 5 secunde) care se produc la nivelul membrelor inferioare, iprovocând trezirea, uneori brutală. Există, din fericire, «D terapie specifică eficientă.

Sindromul apneelor nocturne se caracterizează prin •apariţia, în aceeaşi noapte, a mai mult de 30 de opriri ale respiraţiei mai lungi de 10 secunde sau mai mult de 5 într-o oră de somn. Ele provocă insomnii sau hipersomnii, dar se pot trata.

în general, -tratamentul insomniei ceste tn funcţie de etiologie. Nu se recomandă alcoolul, iar folosirea hipnoticelor e indicată doar pentru insomniile trecătoare, la care nu s-a constatat nici o anomalie primară a somnului, în unele cazuri, este necesară tratarea unei depresii, iar, în cazul obezităţii, trebuie aplicat un tratament pentru scăderea în greutate.

Hipersomnia

.Se caracterizează printr-o tendinţă excesivă de a (dormi în timpul zilei, însoţită, uneori, chiar de accese ;de somn irepresibil. Fenomenul poate apărea din insuficienţă sau lipsă de somn nocturn. Se manifestă la bolnavii cu apnee obstructivă nocturnă, şi treziri de scurtă durată, dar dese, ajungând, uneori, până la 500 pe noapte. Fragmentat astfel, somnul de noapte nu este odihnitor şi duce la o somnolenţă diurnă majoră. La acest sindrom sunt asociate si dureri de cap matinale,

enurezis, tulburări de erecţie, halucinaţii şi sforăit provocat de o îngustare excesivă a faringelui» > ;.;-q O formă a hipersomniei este *narcolepsia,* care apare, de regulă, în adolescenţă, manifestându-se prin crize de somn irezistibil, şi se complică, mai târziu, cu atacuri de catalepsie.

; Somnambulismul •

Este o formă de parasomnie în care se îmbină somnul şi veghea. Se transmite genetic, primele manifestări se depistează în copilărie şi dispar, în cele mai multe cazuri, la vârsta adultă. Etiologia sa nu este bine cunoscută.

S-a crezut, mult timp, că somnambulul „îşi continuă visul până la capăt", dar înregistrările de laborator nu confirmă această teză. Somnambulismul se declanşează în timpul somnului profund, adică în perioada în care activitatea onirică este rară.

în timpul crizelor de scurtă durată, persoana rămâne cufundată în somnul profund: murmură câteva cuvinte, se aşază pe pat, apoi se culcă din nou. în cazul unui acces prelungit, electroencefalograma indică o stare între somn şi trezire. Somnambulul se ridică, se plimbă, se îmbracă şi, uneori, iese din cameră. Apoi, se culcă iar, în pat, pe un fotoliu sau chiar în baie, fiind mirat când se trezeşte acolo, dimineaţa.

în timpul accesului de somnambulism, ochii sunt, de obicei, deschişi: somnambulul vede şi poate evita

obstacolele. Dar aceste deplasări inconştiente, scăpate de sub control, sunt periculoase, accidentele fiind frec vente şi, uneori, grave. .-..•-:

Ce pot face persoanele care asistă la o astfel de criză? în nici un caz somnambulul nu trebuie trezit, ci trebuie să i se vorbească, cu blândeţe, pentru a-1 convinge să se aşeze din nou în pat. O trezire brutală îl dezorientează şi se dovedeşte extrem de neliniştitoare pentru el.

Substanţele hipnotice

încă din antichitate omul a căutat să găsească şi să folosească elixiruri cu proprietăţi hipnotice. Adevăra-i tele somnifere au apărut abia în secolul XIX, când a început folosirea bromurilor, ca sedative, apoi a paral-dehidei şi a hidratului de cloral, ca hipnotice.

în 1864, Adolf von Balzer a sintetizat primul bar-' bituric. El şi-a sărbătorit descoperirea la 4 decembrie, într-un han unde câţiva ofiţeri celebrau ziua patroanei lor, Sfânta Barbara. De aici numele noii substanţe — *bar bituric* — de la *Barbara* şi acidul *urle* (o componentă a produsului).

Succesul barbituricelor, folosite ca hipnotice din anul 1903, a stimulat cercetarea: s-au sintetizat peste 2500 de substanţe, din care 50 au fost comercializate înainte de a apărea teoriile care să le incrimineze. Administrarea unei doze de zece ori mai mare decât cea prescrisă provoacă o intoxicaţie gravă, ba chiar comă.-

Statisticile au arătat că barbituricele surit ceele mai des uitilizate de sinucigaşi. Wn alt aspect negativ: bolnavul ttrebuie să apeleze la (cantităţi din ce în ce mai mari ipentru obţinerea efectului scontat, din cauza obişnuinţei (Olganismului cu substanţa activă şi, ca atare, indiferenţa Ha dozele anterior :eficiente. Până la urmă, pacientul devine dependent. Privarea de barbiturice în acest stadiu este violent resimţită şi duce, uneori, la crize de epilepsie.

Treptat, prin introducerea altor hipnotice, precum clordiazepoxidul (Librium L), din familia anxioliticelor, s-au înlocuit barbituricele din tratamentul insomniilor. Nici aceste substanţe nu sunt inofensive, doar mai puţin toxice, dependenţa apare mai greu.

Numărul studiilor consacrate somnului în ultimii cincizeci de ani este uimitor.

Ele au meritul că stabilesc o tipologie a somnului şi, mai ales, că formulează ipoteze pertinente asupra funcţiilor sale şi a mecanismelor sale de reglaj şi că propun noi căi de diagnostic şi de terapie. Dar mai rămân multe de făcut: identificarea cu precizie a substanţelor hipnogene, aprofundarea studiului ritmurilor biologice etc.

Câteva sfaturi practice pentru a dormi bine

- IDormiţi într-o cameră liniştită, întunecoasă şi aerisită.
- încercaţi să vă culcaţi şi să vă treziţi la ore regulate, ochiar dacă n-aţi putut dormi în nopţile precedente.
- Evitaţi să dormiţi ziua, dacă somnul nocturn vă este iperturbat din această cauză.
- IDacă nu puteţi dormi, sculaţi-vă din pat şi faceţi fceva (lectură, bricolaj) până vă recuprinde oboseala.
- 'Seara mâncaţi uşor şi evitaţi stimulentele: cafea, ceai, calcool, tutun, activităţi fizice sau intelectuale etc.
- tEfectuaţi cu regularitate exerciţii fizice, dar nu exa geraţi.
- iîn caz de nevoie, beţi lapte cald, puţin îndulcit (lap- ttele conţine *triptofan,* un aminoacid care favorizează somnul).
- ÎFaceţi o baie caldă, ascultaţi muzică, citiţi câteva ipagini.
- "Dacă nu reuşiţi aplicând aceste sfaturi, consultaţi un imedic!

Şi, în sfârşit, iată ce spunea scriitorul englez David M. Lawrence (în romanul *Fii şi amanţi):*

„Somnul este şi mai odihnitor, orice-ar spune igi-eniştii, atunci când este împărtăşit cu fiinţa iubită."

Aşadar, să căutăm să dormim bine, fiindcă, după Amado Nervo-Mexic (în lucrarea *A dormi):*

,,în viaţă, somnul este singura lume bună ce-o avem, căci veghea ne aruncă într-o amăgire comună, în «ceanul care se numeşte: REALITATE".

x C

Ni:

n

r-u t~~*

J> iv

9

e ş

*- . K .,' C, - - >-.

C

g rv , , ,

îs '"" r r •

c f–

niPartea

Visul si secretele lui

a) Ce este visul?

raniţa dintre starea de veghe şi somn este destul de imprecisă, Uneori, nici nu ne vine să cre dem că am adormit şi am visat.

Intensitatea şi claritatea imagini lor din vis ne pun în încurcătură.

Deşi s-a scris foarte mult de spre acest subiect, şi astăzi cu noaştem destul de puţine lucruri despre vis. Şi nici nu este uşor de studiat, deoarece toate cercetările au fost făcute luând în consideraţie doar amintirile unui om care a dormit despre visele sale, pentru că nu sunt posibile observaţiile directe în timpul somnului, ci abia după ce subiectul s-a trezit — când a uitat, deja, o parte din vis. ; ^ ^tn:

Conform unei definiţii, visul este un ansamblu de percepţii, de imagini, de sentimente şi de gânduri care se desfăşoară în timpul somnului, fiecare detaliu părând a fi foarte real pe toată durata visului. Spre deosebire de activitatea imaginativă pe care o putem avea în stare de veghe, când ne dăm seama de incoerenţa gândirii noastre, în vise putem trece prin situaţii absurde şi imposibile fără să fim surprinşi. De asemenea, un alt aspect important al visului este lipsa aparentă de sens logic: putem visa nişte locuri pe care nu le cunoaştem, putem fi în situaţii pe care nu le-am trăit niciodată, putem întâlni

persoane care au murit de mult sau prieteni pe care nu i-am mai văzut de ani de zile. Noţiunile de spaţiu, de timp, de gravitate chiar, îşi pierd valoarea lor universală.

Iată ce scria fondatorul psihanalizei, Sigmund Freud:

,^Aşa cum ştie oricine, visul poate fi nedesluşit, de neînţeles si chiar absurd, mesajele pe care le transmite pot fi in contradicţie cu tot ceea ce ştim despre realitate si, totuşi, ne comportăm ca nişte bolnavi mintali pentru că, tot timpul cât visăm, îi conferim visului o realitate obiectivă".

Se întâmplă şi excepţii, si anume în timpul coşmarului, când reuşim, într-o oarecare măsură, să ne dăm seama că visăm şi ne străduim să limităm spaima pe care o simţim, însă numai la nivelul senzaţiilor.

Trebuie să facem o precizare referitoare la „imaginaţia" care ne permite, în vis, să plăsmuim decoruri, personaje şi situaţii. Aceste reprezentări nu sunt cu totul imposibile sau paradoxale, în timp ce visăm, elaborăm circumstanţe, concepte, idei care se „inspiră"

din existenţa noastră reală şi aparţin modului nostru[1] de a gândi. Se manifestă, deci, un fel de „închipuire; imaginativă" , născută din conştiinţa noastră cea mais profundă. Tocmai această legătură cu realitatea, culturai şi dorinţele celui adormit fac visele atât de interesante. Dar care e mecanismul secret ce provoacă apariţia diferitelor imagini, sentimente şi gânduri? Unde-şi are originea acest fenomen care îi pasionează atât de multî pe oameni?

O descriere antică, uimitoare prin intuiţie şi subtilitate, referitoare la ceea ce se petrece cu gândirea omului în cele trei stadii: veghe, somn şi vis, o întâlnim. la scriitorul Milinda Panha:

,,— O, înţeleptule Nagasena, începu regele, te-ntreb:: când omul visează, doarme el somnul uitării de sine,, ca piatra, sau ştie cine este, ca atunci când e treaz?'

— Nici piatră nu e, nici treaz nu e, mărite rege.. Când somnul nu-l apasă greu, dar nici prea bine de' sine nu ştie, atunci i se înfiripă visele. Când este sclavul supus al somnului, gândirea lui e închisă în eat însăşi şi nu mai seamănă cu cea de totdeauna — e> nesimţitoare, nu cunoaşte nici fericire, nici nefericire;: necunoscând nici un sentiment, nu plăsmuieşte vise-.. Numai mintea vie poate visa. La fel cum, în umbros deasă ori în întunericul nopţii fără de lună, nici oi rază nu se răsfrânge în luciul oglinzii, la fel, zic, e

mintea întoarsă înăuntru a celui ce doarme somn greu., Priveşte, o, mărite rege, corpul ca pe oglinda despre^ care-ţi vorbeam, somnul ca pe bezna nopţii şi gândireai omului ca pe lumină...'.'

O explicaţie a visului a fost dată, în trecut, de spiritişti, explicaţie recunoscută şi reluată chiar de mari filozofi ca Socrate şi Platon.

Sufletul nostru, spun ei, este prevăzut cu un înveliş diafan, numit *corp astral,* care face legătura dintre spirit şi materie. Acesta transmite voinţa sufletului, prin el se realizează acţiunea sufletului asupra simţurilor, acestea din urmă fiind agenţii executori. Corpul astral, aproape fluid, nu total imaterial, permite contactul dintre trup şi spiritul ce nu poate fi sesizat.

Spiritiştii spun că acest înveliş al sufletului iese din corpul material terestru în timpul somnului, fără a-1 părăsi în întregime, în acest fel, sufletul se dezveleşte şi priveşte imaginile din jur, gesturile din spaţiu, activităţile din acest vid atât de populat, atât de plin, din acest loc, invizibil pentru ochii noştri, care nu pătrund până aici, dar în care imaginile se înmulţesc şi formele se suprapun, ca pe un palimpsest .

Invizibilul este, de fapt, ca o placă fotografică sensibilă, pe care se impresionează totul, material sau imaterial, sub efectul razelor luminoase. Dar imaginile obţinute sunt tulburi, liniile se întrepătrund şi învelişul sufletului percepe — adesea haotic — impresii, gesturi şi imagini care alcătuiesc, la un moment dat, visul. ,

1) Pergament sau papirus de pe care s-a şters sau s-a, răzuit r. scrierea iniţială pentru a se utiliza djn nou şi pe care se mai văd urmele vechiului text.

Pentru cercetătorii moderni, visul are cauze fiziologice, reale. Dar poate fi provocat şi de cauze fizice, externe. O impresie, provenind din afară, sesizată de simţuri (un zgomot, o senzaţie tactilă) sau de organele interne şi de muşchi, poate fi, adesea, elementul de declanşare a visului. Această excitaţie iniţială este transmisă centrilor cerebrali, unde intră în acţiune a-mintirea. De acolo,

ea iradiază spre alţi centri, senzitivi şi motorii, apoi, imediat, încep să. se desfăşoare fenomenele, atât de complexe şi de variate, ale visului. Aşadar, cauza primară fizică s-a transformat într-una secundară psihologică, pentru că amintirile aparţin psihologiei şi visul presupune, în mod obişnuit, o amintire, mai veche sau mai nouă. Se formează o ţesătură de reminiscenţe, precise sau confuze, care dau naştere la noi imagini.

Această teorie poate fi susţinută de faptul că un orb din naştere sau o persoană care a orbit înainte de a împlini cinci ani, nu are niciodată vise cu imagini. Nevăzătorii primesc impulsurile din exterior, execută mişcări, îşi creează impresii, dar nu văd nimic şi, ca atare, nici o imagine, nici un personaj sau peisaj nu li se înfăţişează în vis.

Amintirile care se resuscitează în vise se referă fie la evenimente din ziua respectivă, fie din zilele pre cedente, fie din vremuri îndepărtate. Uneori, cele vechi se amestecă în acelaşi vis cu unele mai noi, alcătuind un ansamblu confuz, dezlânat, deformat.^!,:' ante

Scriitorul loan Alexandru Brătescu-Voineşti, într-o lucrare intitulată chiar *Visul,* era preocupat de originea visului, de cauzele lui şi de legătura dintre vis şi ceea ce i se întâmplă unei persoane dincolo de el. Autorul relatează unele vise cărora le găseşte explicaţia apariţiei, dar este total dezarmat de altele, nefiind capabil să le înţeleagă pe cele simbolice şi prevestitoare. Este convins că, de pildă, creierul lui a continuat şi în somn să caute înţelesul unui cuvânt pe care-1 întâlnise într-un, pasaj dintr-un roman citit seara, înainte de culcare, fiii visul din acea noapte a căpătat explicaţia, pentru căi aî doua zi dimineaţa, amintindu-şi, a verificat şi a constatat că răspunsul primit în vis era cel corect.

De asemenea, este convins că, într-o altă noapte, coşmarul în care o trăsură trecea peste el şi care, a doua zi, s-a lăsat cu o durere ascuţită în şold, a apărut ca urmare a existenţei reale a unui flegmon.

Deşi ceva mai complicat, şi-a putut explica şi visul următor: se făcea că se află la curtea domnească din Târgovişte, sub chipul unui boier mărunţel, ce asista la o scenă dramatică — domnitorul, mânios, îl trimitea la cazne grele pe un alt boier, probabil trădător.

Explicaţia lui? Scriitorul se trăgea dintr-o veche familie boierească din Târgovişte şi se pare că scena respectivă (pe care el n-o citise nicăieri, nici n-o văzuse în vreun film) fusese trăită de vreun strămoş de-al său, căruia i-a rămas adânc întipărită în minte, transmiţând-o, ge netic, urmaşilor, care au purtat-o, adormită, în ei, până când i-a reînviat lui, într-o noapte. Dar ceea ce îl nedumerea, în continuare, era cum de reînviase tocmaL atunci, tocmai lui.

SOMNUL ŞI VISELE

Rezumând şi simplificând conceptele fundamentale ale teoriei psihanalitice a viselor concepută de Sigmund Freud, reţinem punctele următoare:

- visele sunt simptome nevrotice sau, mai curând, sunt asemănătoare simptomelor nevrotice;
- ele exprimă dorinţe refulate (adică respinse, inhibate chiar de cel care visează), dar care se împlinesc sau se satisfac, într-un fel, în vis;
- simbolurile sunt filtrele ce ascund aceste dorinţe care, altminteri, 1-ar tulbura în starea de veghe pe cel ce visează;
- visele adulţilor reprezintă, în general, dorinţe erotice;
- ceea ce îşi aminteşte cel ce visează este denumit „conţinutul exprimat" al visului, iar dorinţele care au provocat visul sunt denumite „conţinut latent".

Freud a avut marele merit că a dezvoltat teoria subconştientului. Visul nu mai este considerat o manifestare a forţelor care acţionează din afara omului; el începe să fie studiat ca o expresie a impulsurilor şi tensiunilor interne ce acţionează în subconştient, nivelul abisal asupra căruia conştientul nu are nici o putere.

Un păcat al teoriei freudiene este limitarea, în explicaţia visului, exclusiv la „satisfacerea unei dorinţe" şi, mai precis, a unei dorinţe sexuale.

Cari Gustav Jung afirmă că subconştientul nu deţine numai amintiri şi senzaţii personale ale unui individ, dar că acolo se află, într-o stare confuză, un fel de „bagaj colectiv", sumă a experienţei omului în timp,

care, dacă nu ar fi natural cenzurată, adică s-ar conştientiza, ar declanşa haosul în gândirea şi comportamentul oricărui individ, conducând la autodistrugere, nebunie sau moarte. El îi atribuie subconştientului un rol stabilizator în raport cu nivelul conştientului, combătând ideea că visele ar fi simple satisfaceri ale dorinţelor refulate.

*

v Multe persoane afirmă că nu visează niciodată.

în realitate, există două feluri de vise: cele care lasă doar o urmă efemeră şi cele care rămân bine ancorate în memorie, în primul caz, îţi aminteşti că ai visat, fără a-ţi aminti nici o singură imagine, nici cel mai mic semn. în al doilea caz, anumite amănunte permit reînnodarea firului epic şi acea bună fixare.

în general, ne amintim de visele ce se produc aproape de momentul trezirii. Deşi uneori ne trezim vorbind sau ţipând, aceste vise, în care s-a vorbit cu voce tare, nu sunt niciodată ţinute minte.

Uneori, se produce un fenomen ciudat. Visăm că visăm şi senzaţia este foarte clară, dar nu este posibil de explicat.

b) De ce uităm visele?

Visele sunt foarte scurte, chiar dacă cel ce doarme are impresia că a visat toată noaptea. Un exemplu: dacă se produce zgomotul, destul de pătrunzător, al unei căderi de apă la urechea unei persoane care doarme, aceasta se trezeşte brusc, cu senzaţia că se află lângă o mare cascadă sau

lângă un fluviu învolburat, susţinând că stătea acolo de foarte multă vreme sau cu impresia că a rătăcit mult timp printr-o furtună puternică, în acelaşi fel, cel care se trezeşte pentru că a căzut din pat relatează că visa, în acel moment, că se prăbuşea de la ultimul etaj al unei clădiri sau de pe un munte înalt. Stimulii externi, în momentul trezirii, îi dau celui ce doarme senzaţia că a avut un vis lung, a cărui desfăşurare i se pare foarte coerentă.

în general, când uităm visele pe care le-am avut se întâmplă ca, din întreaga înlănţuire, bogată în evenimente şi în diferite amănunte, la trezire să nu ne mai rămână decât ecoul stării sufleteşti pe care ne-a insu-flat-o, pozitivă sau negativă. Deşi, uneori, ni se şterge cu totul din minte firul epic al visului, atmosfera lui ni se păstrează şi poate dura câteva ore sau câteva zile. Poate fi o senzaţie de bucurie, de uşurare, de fericire şi, în acest caz, apare regretul că nu ne mai

amintim visul. Invers, poate fi o senzaţie de spaimă, de teamă, de nelinişte, pe care, oricât ne străduim, nu scăpăm de ea.

Numeroşi cercetători au studiat fenomenul şi au căutat să găsească o explicaţie plauzibilă a mecanismului memorării sau uitării viselor. Ei sunt de părere că visele se uită, în principal, pentru că sunt de mică importanţă faţă de realitatea în care îşi desfăşoară activitatea cel care a visat, mai ales când trăieşte într-o societate care nu acordă importanţă viselor.

O altă cauză a uitării poate fi faptul că ideile apărute în vis nu au căpătat un contur destul de limpede şi de precis ca să ţi le poţi aminti.

Ar fi posibil, de asemenea, ca mesajul transmis de vis să fie respins de conştiinţa celui care 1-a visat. Visul, fiind un fenomen total iraţional, persoanele care au un spirit logic şi analitic, după cum s-a constatat, au cele mai puţine şanse să-şi amintească visele.

Uneori, când visul a fost plăcut, noi căutăm să-1 prelungim şi după ce ne-am trezit, ţinând ochii închişi şi stând nemişcaţi, dar, ca să visezi, trebuie să dormi, fiindcă nu se poate visa la comandă.

în legătură cu amintirea unui vis trebuie să mai spunem că, uneori, plimbându-ne, citind o carte sau conducând o maşină, auzind un cuvânt sau un

zgomot sau simţind un anumit parfum, ne este suficient ca să refacem atmosfera visului, pornind tocmai de la unul din aceste elemente evocatoare, aparent neutre.

c) Cum putem să ne amintim visele?

Am văzut că, de obicei, uităm visele — fie că nu le dăm importanţă, fie că nu avem încredere în descifrarea lor, fie că ni s-au părut atât de încâlcite şi confuze încât efortul de a le reţine ni s-a părut prea mare. De foarte multe ori ne amintim doar unele frânturi, mai mult sau mai puţin clare, şi, ca să ni-1 amintim în totalitate sau, măcar, în bună parte, trebuie să legăm aceste fragmente unele de altele, în acest caz, însă, din dorinţa de a găsi un sens logic visului, fără să ne dăm seama adăugăm impresii, noţiuni, consecinţe raţionale şi, prin aceasta, îl deformăm.

Deşi nu este o regulă, există tendinţa de a ne aminti mai uşor ceea ce ni s-a părut plăcut sau logic şi de a uita ceea ce ni s-a părut confuz, neconvenabil sau tulburător.

S-a observat că, dacă ne trezim brusc, scurtând momentul somnolenţei care precede trezirea, visele se uită mai uşor. Deci, ca o primă regulă pentru păstrarea visului în memorie este evitarea trezirii bruşte, rămânând încă un timp în pat, cu ochii închişi şi căutând să reţinem cât mai multe detalii din visul avut.

Atenţie! Nu trebuie să vă bizuiţi pe memorie, pentru că, ceea ce credeţi că s-a fixat bine, se va risipi în câteva minute după părăsirea patului.

Aşadar:

- notaţi pe o foaie de hârtie tot ceea ce vă reamintiţi, fără a căuta să elaboraţi povestirea, să scrieţi frumos şi cu logică; treceţi pe hârtie totul, chiar dacă sunt lucruri necuviincioase, aparent fără sens sau parado xale;
- pe lângă întâmplările de a căror înlănţuire vă amintiţi, străduiţi-vă să prezentaţi şi *persoanele* pe care le-aţi visat (fizionomie, caracter, atitudini, gesturi); iar dacă sunteţi chiar dumneavoastră eroul principal al visului (acesta este cazul general), nu modificaţi nimic din atitudinea avută ori din faptele pe care le-aţi săvârşit;
- notaţi *senzaţiile* (bucurie, fericire, plictiseală, teamă, groază); pentru eventuala interpretare a unui vis, sen zaţiile sunt indicii foarte importante;
- nu neglijaţi *detaliile* — care, de foarte multe ori, sunt esenţiale;
- concentraţi-vă asupra culorilor predominante şi mo mentelor din vis în care le-aţi remarcat;
- în sfârşit, descrieţi *atmosfera,* pozitivă sau negativă, cu alte cuvinte, de linişte sau de teamă, în care s-a desfăşurat visul — lucru ce se poate stabili prin analizarea stării sufleteşti personale imediat după tre zire.
-

d) Clasificarea viselor

Una din clasificări împarte visele în *vizuale, senzoriale, organice, de mişcare* şi *intelectuale.*

în visele *vizuale,* în care ne apar diferite imagini de persoane, peisaje,

monumente etc., în general, imaginile visate au destul de rar claritatea celor reale. Formele sunt prea puţin definite, cenuşii, văzute ca printr-o ceaţă fină. De obicei, obiectele apar mai clare decât fiinţele.

Visele *senzoriale* şi *organice* se axează pe senzaţiile primite de la simţuri şi organe. Dar toate aceste senzaţii sunt mult atenuate, indiferent că este vocea unui om, lumina unui far etc. De obicei, impresiile vizuale apar mai des decât cele auditive. Foarte rar se poate auzi o bucată muzicală întreagă, în privinţa gustului şi mirosului, acestea apar foarte rar şi foarte slab în vise. Senzaţiile organice din vis sunt însoţite de mari dureri.

în vis, avem adesea sentimente care ne fac plăcere sau, invers, emoţii care ne tulbură sau ne îngrozesc. Putem fi prietenoşi, mânioşi, fermecaţi, zeloşi, bucuroşi, trişti, neliniştiţi, orgolioşi, îndrăgostiţi etc.

Dintre visele *de mişcare,* cel care produce mare plăcere este zborul, cu diferite mijloace. Uneori, însă,

— şi atunci putem avea o senzaţie dureroasă şi ne putem trezi tresărind, — visăm că ne prăbuşim de undeva. Visele de mişcare apar mai rar la oamenii sedentari şi la bătrâni.

Visele cu caracter *intelectual* reprezintă dovada că unii, dacă nu toţi, centri cerebrali superiori continuă să funcţioneze, într-adevăr, în vis putem analiza, judeca, gândi, generaliza, abstractiza, concluziona, numai că, în cea mai mare parte a cazurilor, gândim greşit, judecăm strâmb, vorbim într-un mod foarte ciudat. Capacitatea de a raţiona se manifestă, dar conferă obiectelor şi faptelor aspecte groteşti sau fantasmagorice.

Uneori, însă, funcţionează normal. Există oameni care pot rezolva în somn o ecuaţie algebrică sau o problemă de geometrie pe care au fost incapabili să o soluţioneze înainte de a adormi. De asemenea, pot fi concepute lucrări literare minunate. Dar acestea sunt cazuri excepţionale, în mod obişnuit, activitatea intelec tuală este redusă în timpul somnului pentru că atenţia nu poate fi fixată decât superficial. Cea mai mare parte a noţiunilor dispar. Omul care visează nu se miră deloc de diferenţa dintre imaginile pe care le vede în somn şi imaginile reale. Cel mai adesea, persoanele sau obiectele care apar în vis nu seamănă deloc cu reali tatea, dar aceasta nu ne împiedică să le

recunoaştem şi să le denumim cu multă siguranţă. Persoane care au murit ne apar în vis ca şi cum ar fi vii şi aceasta nu ne contrariază. •••" ' • •- ,.

Unii din cei care au studiat fenomenul viselor spun că niciodată nu visezi o persoană decedată de curând. Trebuie să treacă vreme îndelungată pentru a ni se cristaliza ideea de amintire în legătură cu acea persoană. Această afirmaţie este, însă, contrazisă de mulţi alţii care susţin că au visat fiinţe foarte dragi imediat după dispariţia lor.

Este interesant că distanţa în timp nu există în vise. Intervale de timp foarte mari apar în vise ca foarte apropiate. Cineva visa că era la vânătoare, că era alergat de un animal sălbatic, că fugea, fugea, peste văi, dealuri, câmpii, ziua şi apoi noaptea, până când animalul care-1 urmărea a căzut împuşcat cu un foc de armă care a bubuit puternic... S-a trezit transpirat. Bubuitura fusese provocată de uşa care se trântise din cauza curentului. Este un exemplu de vis scurt, provocat de o cauză externă, dar cu o proiecţie temporală de 24 de ore.

Uneori, în vis, te descoperi în imposibilitate de a face un gest, de a termina o acţiune începută, de a desăvârşi ceva. De obicei, aşa se întâmplă în momentul care precede trezirea. Foarte frecvent, după trezire, am vrea să prelungim visul sau să-1 luăm de la capăt. Dar, aşa cum am văzut, acest lucru este imposibil, oricât ne-am strădui. Mai mult chiar, nimeni nu-şi poate impune să viseze ceva. S-a vehiculat credinţa că, dacă ne gândim profund, seara, la anumite persoane sau obiecte, putem fi siguri că noaptea le vom visa. Poate

că, în unele cazuri, această tehnică reuşeşte, dar nu este întotdeauna eficace. Mai curând putem visa ceva la care, în timpul zilei, ne-am gândit în treacăt, fără să stăruim asupra lui din dorinţa de a-1 visa mai târziu. Când mintea s-a concentrat mult asupra unui lucru, este foarte rar ca acela să

mai apară şi în vis. De aceea, poate, fiinţele dragi dispărute, la care ne gândim tot timpul, nu apar în vis.

De asemenea, nimeni nu-şi poate „programa" să viseze lucruri plăcute şi să evite coşmarurile. Doar strămoşii noştri pretindeau că au reţete eficace. Pentru vise plăcute, trebuia ca luna să-ţi fie favorabilă, con-siderându-se că nu sunt altceva decât nişte mesaje ale astrului-divinitate; vechii greci susţineau, în acelaşi fel, că trebuia să te afli în graţiile zeiţei Geea, zeiţa pământului, şi ale lui Hermes, zeul suveran al nopţii, în acest scop, una din reţetele considerate cea mai uşor de aplicat, recomanda să pui o ramură de laur la cap înainte de a te culca. Şi pe la noi, tradiţia îndeamnă fetele să-şi pună, în noaptea de Bobotează, busuioc sub pernă pentru a-1 visa pe cel sortit să le fie soţ.

Insă, repetăm, adevărul este că tematica viselor iese de sub controlul voinţei.

e) Visele şi medicina

Ca orice ştiinţă, medicina a început prin a fi empirică şi nu o dată s-a întâmplat să greşească, stârnind oprobiul. Să ne gândim numai că disecţia a fost, în trecut, interzisă de religie şi atunci, aflaţi în imposibilitatea de-a cunoaşte constituţia fizică a omului, medicii erau siliţi să intervină la întâmplare pentru vindecare, iar diagnosticul îl stabileau având la îndemână doar date nesigure şi experienţa anterioară, nu totdeauna potrivită noului caz.

Acesta a fost motivul pentru care, în acele vremuri, se foloseau chiar şi visele pentru a căpăta un plus de informaţii. Se considera că starea de sănătate a organismului putea fi dezvăluită de vise, că organele interne influenţează în mare măsură creierul şi provoacă acolo o serie de manifestări specifice fiecărui organ. După cum sângele cuiva ţâşnea mai repede sau mai greu dintr-o rană deschisă, după cum ritmul inimii era normal sau nu, bila în cantitate mare sau mică, atunci şi creierul acelui om dădea naştere la vise

diferite. Pornind de aici, s-au stabilit nişte legături, chiar formule, între subiectul viselor şi starea de sănătate fizică, pe care se sprijinea întregul edificiu al ştiinţei medicale.

60

SINAPSE

Interpretarea viselor din punct de vedere al sănătăţii este o practică foarte veche, pe care o foloseau chinezii, pe scară largă, ca şi hinduşii, iar metoda lor, deşi nu foarte exactă, pare, totuşi, interesantă.

Orientalii considerau că inima, plămânii, rinichii, ficatul şi pancreasul sunt organele ale căror disfuncţii constituie principalii factori de influenţă asupra creierului. După cât de „încărcat" era organul respectiv, şi visele se modificau, la rândul lor, din bune în rele.

Şi medicina modernă atribuie apariţia coşmarurilor unei proaste digestii sau poziţiei incomode a celui care doarme. O apăsare pe stomac se poate transforma, în vis, într-o strivire sub un maldăr de cărămizi prăbuşite dintr-un zid. Inflamarea căilor respiratorii provoacă adesea vise în care eşti strangulat sau decapitat. Obstrucţia principalelor vase care oxigenează creierul sau inima poate duce la coşmaruri îngrozitoare, sufocări dureroase, cu senzaţia unei morţi apropiate. Ţinând seama de aceste avertismente date de vise, trebuie să-ţi modifici sistemul de viaţă şi, ba prin alimentaţie, ba prin exerciţii fizice şi tratament, să faci sângele să devină mai fluid, venele şi arterele să fie degajate, evitând congestia.

în cazul viselor în care apărem paralizaţi, total sau parţial, vise ce indică o circulaţie defectuoasă sau o disproporţie a elementelor componente ale sângelui şi provoacă o contracţie momentană a muşchilor motori (ce se poate agrava, în timp), este necesară luarea mă surilor de prevenire. ' . • r:

SOMNUL SI VISELE

61

Francezul spune *tout songe est mensonge,* adică: *orice vis este o minciună.* Este riscant, totuşi, să neglijăm indicaţiile date de vise, care, la rândul lor, sunt

provocate de cauze naturale reale. Exemple de acest gen sunt multiple şi luarea în râs a viselor care se referă la o durere, o apăsare, o înţepătură, o muşcătură de câine sau de şarpe este o greşeală.

Iată două exemple de diagnostic stabilit de orientali pornind de la vise:

- dacă cineva visează fantome sau monştri, înseamnă că are o circulaţie prea activă şi inima nu mai face faţă, iar vasele de sânge se umflă;
- dimpotrivă, slăbirea curentului sanguin şi încetinirea ritmului inimii produc o stare fizică de ameţeală; omul visează flăcări, lumini puternice sau incendii.

Ca urmare a observaţiilor fiziologice s-a constatat că anemicii visează adesea râuri, cascade, izvoare susurând, iar astmaticii, asasinări, spânzurări, strangulări. Explicaţia este dată de senzaţia reală resimţită de bolnavi în timpul somnului.

Un număr mare de medici susţine că, în starea de somn, simţurile (exceptând văzul) sunt doar amorţite. Capacitatea organismului de a reacţiona la stimuli este doar micşorată, niciodată anulată. Impulsurile din exterior continuă să ajungă la centrii nervoşi, care le primesc, dar incomplet sau la intervale mari unul de altul, pentru că şi ei sunt parţial inactivi. Astfel rezultă idei şi forme, care se suprapun, se asociază la întâmplare, devenind aproape imposibilă distingerea adevărului.

Despre imaginile ce apar în vis ar fi multe lucruri interesante de spus. Deoarece, în somn, imaginile nu sunt proiectate pe retină de nicăieri, câtă vreme omul când doarme ţine pleoapele închise, trebuie acceptată ideea că există şi un alt mod de a vedea şi că ochiul nu este instrumentul unic de transmitere a imaginilor. Studii ştiinţifice în această direcţie au dus la concluzia că toţi indivizii, până şi orbii, pot fi făcuţi să vadă punând imaginile în contact direct cu centrii nervoşi ai văzului. Despre „decodificarea" lor în cazul orbilor din naştere rezultatele sunt mai puţin certe. Ceea ce este absolut sigur este faptul că imagini precise şi colorate se pot naşte în creier, fără ca ochiul să joace vreun rol.

f) Vise obişnuite şi vise importante

Imediat ce ne trezim, ne dăm seama de importanţa visului pe care 1-am avut. Se poate spune că avem „vise obişnuite" şi „vise importante".

Visele obişnuite se referă la viaţa de zi cu zi, in fluenţate de micul univers format din prietenii noştri, legate de probleme minore, de situaţiile momentane.

Interpretarea lor, chiar dacă scoate la iveală aspecte pe care nu le ştiam, nu ne poate ajuta să prevedem eveni mente importante. -. •

Simbolurile care apar în timpul acestui tip de vis sunt rare şi, în general, simple.

Printre visele obişnuite ceva mai interesante sunt cele care apar imediat înaintea trezirii, în general, banale, dar pe care ni le amintim cel mai bine. Rolul lor este să-1 trezească pe cel ce doarme. De exemplu, visezi că alergi nebuneşte ca să prinzi un tren, dar, în drumul tău, apar nenumărate piedici: teama pe care o simţi în această cursă cu obstacole provoacă trezirea. La fel, visezi că ai întârziat la şcoală sau la serviciu: starea de tensiune determină întreruperea somnului.

în general, cu cât situaţia în care te afli în vis este mai neliniştitoare sau chiar ameninţătoare cu atât trezirea se va petrece mai repede.

Invers, uneori, visul contribuie la prelungirea somnului; este cazul viselor în care te ocupi de ceea ce trebuie să faci imediat ce te-ai sculat: spălare, îmbră-care, mic dejun, urcarea în autobuz etc. Ai impresia că aceste etape obligatorii le-ai şi parcurs şi, în loc să te trezeşti, continui să dormi cu conştiinţa împăcată.

Visele importante conţin „simboluri şi metafore" care ar trebui examinate cu atenţie. Ele ascund o semnificaţie profundă şi din lămurirea lor, după unele păreri, putem dobândi avertismente şi chiar indicaţii pentru viitor.

Ştim ce înseamnă un simbol: drapelul este un simbol, fiindcă reprezintă o naţiune. A da mâna cu cineva este un gest simbolic: este expresia unui salut, a unei prietenii.

Pornind de la simbolurile ce ni se arată în vise, se poate trece la o analiză a asemănărilor şi a analogiilor dintre lumea din vis şi lumea exterioară.

Metaforele sunt figuri retorice folosite în limbaj (de exemplu: ,,o fată proaspătă ca un crin"). Unii cercetători apreciază că, uneori, imaginile din vis trebuie considerate ca metafore si nu ca atare. O serie de imagini, aparent fără sens logic, pot căpăta o semnificaţie dacă sunt analizate drept expresii metaforice.

în sfârşit, mai putem vorbi despre visele celor care au suferit vreun traumatism şi care reprezintă doar o repetare a evenimentului traumatizant. Accidente, nenorociri, situaţii grave, dureri sfâşietoare reînviază în vis, chiar dacă lucrurile s-au întâmplat, în realitate, cu ani în urmă. In general, frecvenţa acestor vise scade cu timpul, ca să dispară, la un moment dat, definitiv. Acestea, însă, nu pot fi interpretate, pentru că nu sunt produse al imaginaţiei. Rolul lor este de a atenua trauma suferită odinioară, care marchează în continuare. Retrăit încă şi încă o dată în vis, mai mult sau mai puţin clar, evenimentul îşi pierde puterea de a impresiona.

g) Teama în timpul visului. Coşmarul

Visele care stârnesc sentimentul de teamă sunt foarte obişnuite, mult mai frecvente decât coşmarurile propriu-zise. Teama este o emoţie pe care o poţi simţi în cazul unui eveniment ciudat sau neprevăzut, dar nu neapărat periculos.

De exemplu, o situaţie nouă ne obligă, într-un fel, să facem o alegere, dar ne este teamă că nu ştim cum să alegem.

Teama nu este deci un stimul negativ, din contră, ne ajută să acţionăm chiar dacă nu ştim încotro s-o apucăm. Ea se manifestă la fel ca teama din timpul veghei. Astfel, ne este teamă în vis când ni se pare că suntem îndepărtaţi de familia care ne protejează. Caz des întâlnit, mai ales la copiii sau la adolescenţii care se gândesc c-ar putea să fie părăsiţi de părinţi, în timpul vieţii ne găsim, nu o dată, în situaţii noi şi neaşteptate pe care nu ştim imediat să le contracarăm sau pe care şovăim să le înfruntăm.

Teama mai poate fi provocată de o dorinţă ascunsă. Aşa cum susţine Freud, unele dorinţe sunt reprimate în timpul veghei, dar, când visăm, ele nasc în noi temeri şi preocupări.

Coşmarul este un vis de groază care a dat naştere în superstiţia populară la cele mai diferite poveşti referitoare la vampiri, la diavoli, la vrăjitoare şi la fantome.

Baudelaire, în sonetul *La muse malade (Muza bolnavă)* impută inspiraţiei divine personificate starea de spaimă matinală ce îl tulbură după o noapte de coşmar:

,,*Sărmană muză, ce ai în astă dimineaţă? în ochi ai constelaţii de viziuni ce mai trăiesc diurne Şi văd cum se reflectă pe fruntea-ţi ca de gheaţă, Nebune frământări si spaime taciturne. Coşmaruri, cu pumni despotici, de dincolo de viaţă Te-au înecat în fundul infernelor nocturne."*

(traducere de V. Popovici)

iar acelaşi autor, în poezia *Spleen,* ne mărturiseşte că într-însul coşmarul trăieşte halucinant, uriaş:

,,O *hoardă ticăloasă de mari păianjeni ţese în creierele noastre reţele fumurii''*

(traducere de V. Popovici)

Timp de câteva secole, medicii au susţinut teza că acest fenomen este provocat în special de disfuncţiile digestive sau circulatorii. Au trecut anii şi, în urma experimentelor ştiinţifice reuşite, coşmarul s-a dovedit a fi mai curând o

manifestare psihică şi nu o reflectare a vreunor afecţiuni de natură fizică, pentru că, în majoritatea cazurilor, forţele minţii luptă disperat împotriva unei opresiuni externe.

SOMNUL ŞI VISELE

67

Freud, studiind coşmarul, a ajuns la concluzia că el apare mai des la indivizii care prezintă anomalii sexuale şi, în consecinţă, suferă de tulburări psihice, traduse, în general, printr-o spaimă profundă. Mai afirma că prin creşterea dorinţei latente în „eul" conştient, apare un conflict puternic între imboldul de a şi-o satisface şi tendinţa de reprimare din considerente so-cio-culturale, ceea ce se reflectă în faptul că „realitatea" visului se deformează până la grotesc, până la îngrozitor. Intensitatea coşmarului este, deci, proporţională cu senzaţia de vinovăţie a celui adormit.

Una din caracteristicile coşmarului este groaza ire-presibilă, chinuitoare.

Shakespeare a scris, referitor la un coşmar:

,,N-as vrea să mai petrec încă o noapte ca aceasta cu nici un chip, chiar dacă aşa mi s-ar îngădui, apoi, să trăiesc o viaţă întreagă plină de zile fericite, atât de încărcată de o groază oribilă a fost... si când m-am trezit tremuram... şi multă vreme n-am reuşit să mă conving că nu fusesem în infern, atât de înspăimântătoare impresie mi-a făcut visul ce-am avut" ...

Un alt efect neplăcut al coşmarului, dar la fel de des întâlnit, este senzaţia de sufocare, în timpul somnului, omul caută să se elibereze de ceva care parcă-i zdrobeşte pieptul; crede că urlă, dar, în realitate, scoate doar gemete şi suspine; vrea să se mişte, dar se simte paralizat. Chinul şi groaza cresc în intensitate până în momentul în care un spasm brusc îl trezeşte.

68

SINAPSE

în Evul Mediu se credea că majoritatea coşmarurilor erotice care le tulburau pe femei, în special pe cele virtuoase, se datorau unui diavol libidinos ce

încerca să le pângărească în timpul somnului, surprinzându-le lipsite de apărare. Timp de secole, fantezia populară a întreţinut şi dezvoltat credinţe asemănătoare. Coşmarul apărea şi-n reprezentările plastice ale clericilor sub forma unui animal îngrozitor, a unui bătrân monstruos sau a unui diavol.

În general, persoanele care suferă de coşmaruri au un echilibru psihic instabil sau deviat. Cei care le visează în mod frecvent ar trebui să-şi facă o autoanaliză amănunţită, cu răbdare, sau să ceară sfatul unui medic specialist.

h) Visele pot fi profetice?

Credinţa că imaginile apărute în somn sunt semne revelatoare ale Destinului este una din cele mai răspândite. Este o consecinţă naturală a religiozităţii înnăscute în sufletul tuturor oamenilor, la toate popoarele, în toate timpurile şi în toate ţările.

Convingerea că există una sau mai multe fiinţe superioare omului ca putere şi inteligenţă, care îl avertizează sau îl sfătuiesc prin intermediul viselor a dus, implicit, la înrădăcinarea acestei superstiţii.

Iată ce se spune în Vechiul Testament:

„După aceea, fost-a cuvântul Domnului către Avraam, noaptea, în vis, si a zis: «Nu te teme Avraame, că Eu sunt scutul tău si răsplata ta va fi foarte mare!»"

Tot în Biblie ni se povesteşte că Iosif, fiul lui Iacob, a avut şi el mai multe vise ce-i prevesteau viitorul:

„Visând însă Iosif un vis, l-a spus fraţilor săi, zicându-le: «Ascultaţi visul ce-am visat: Parcă legam snopi în ţarină si snopul meu parcă s-a ridicat si şedea drept, iar snopii voştri s-au strâns roată şi s-au închinat snopului meu».

Iar fraţii lui au zis către el: «Nu cumva ai să domneşti peste noi? sau poate ai să ne stăpâneşti?» Şi l-au urât încă si mai mult pentru visul lui şi

pentru spusele lui.

Şi a mai visat el alt vis şi l-a spus tatălui său şi fraţilor săi, zicând: «Iată am mai visat alt vis: soarele si luna si unsprezece stele mi se închinau mie.»

Si-l povesti tatălui său şi fraţilor săi, iar tatăl său l-a mustrat şi i-a zis:

,,Oare ce să însemne visul acesta pe care l-ai visat? Au doară eu si mama ta si fraţii tăi vom veni şi ne vom închina ţie până la pământ?»"

Dar, după cum rezultă din acelaşi capitol, losif nu numai că visa viitorul, dar era şi un foarte bun tălmăcitor al viselor altora.

SINAPSE

Iată-1 în închisoarea faraonului egiptean, alături de doi dregători, închişi laolaltă, mai-marele paharnic şi mai-marele pitar. Amândoi dregătorii visează într-o noapte şi, în dimineaţa următoare, grăiesc:

ȷVAm *visat nişte vise şi nu are cine ni le tâlcui". Zis-a losif: ,,Oare tâlcuirile nu vin ele de la Dumnezeu? Spuneţi-mi, dar, visele voastre."*

Cei doi i le relatează, iar losif le lămureşte sensul. Ceea ce le anunţă se adevereşte: mai-marele paharnic a fost iertat şi repus în scaunul dregătoriei sale, iar mai-marele pitar a murit spânzurat.

Dar povestea nu se opreşte aici, pentru că însuşi faraonul are, după doi ani, un vis:

„Se făcea că stătea lângă râu şi iată că au ieşit din apă şapte vaci frumoase la înfăţişare şi grase la trup, şi păşteau pe mal. Iar după ele au ieşit alte şapte vaci, urâte la chip si slabe la trup, şi au stat pe malul râului, lângă celelalte vaci; şi vacile cele urâte si slabe le-au mâncat pe cele şapte frumoase la chip si grase la trup; si s-a trezit Faraon.

Apoi, iar a adormit si a mai visat un vis: iată că se ridicau dintr-o tulpină de grâu şapte spice frumoase şi pline; şi după ele au ieşit alte şapte spice subţiri, seci şi pălite de vântul de răsărit; si cele şapte spice seci şi pălite au mâncat pe cele şapte spice grase şi pline. Şi s-a trezit Faraon şi a înţeles că erau vise

CU tâlc" •••• -,.Vv;••:,;•••.•.:••..'•?•; ::>: '•' : <'••'.·|,' : ••>.•.••(

SOMNUL SI VISELE

71

Dimineaţa, faraonul i-a chemat pe magii şi pe înţelepţii Egiptului şi le-a relatat visul de peste noapte, dar nu s-a găsit nimeni în stare să i-1 desluşească. Atunci, mai-marele paharnic i-a pomenit faraonului despre tânărul evreu din temniţă, care descifrase atât de nimerit visul lui şi al mai-marelui pitar. Iar faraonul 1-a scos pe losif din temniţă şi 1-a adus în faţa lui cerându-i să i le tălmăcească şi pe ale sale.

Atunci, zis-a losif către Faraon:

«Visul lui Faraon este unul: Dumnezeu i-a vestit lui Faraon ce voieşte El să facă. Cele şapte vaci îndeamnă şapte ani; cele şapte spice înseamnă şapte ani; visul lui Faraon este unul... Iată, vin şapte ani de belşug mare peste pământul Egiptului. După ei vor veni şapte ani de foamete si se va uita tot belşugul acela si nevoia va secătui toată ţara... Iar pentru că visul i s-a arătat de două ori lui Faraon, aceasta înseamnă că lucrul este hotărât de Dumnezeu si că El se grăbeşte să-l plinească!

Şi acum să aleagă Faraon un bărbat înţelept si priceput şi să-l pună dregător peste pământul Egiptului... ca să adune în cei şapte ani de belşug fiecare a cincea parte din toate roadele... şi să le păstreze. Hrana aceasta va fi de folos în cei şapte ani de foamete care vor urma în ţara Egiptului, ca să nu piară cu toţii...»"

Şi Faraon 1-a ales pe losif guvernator si toate s-au împlinit întocmai după cum prevestise el.

72

SINAPSE

Noul Testament este mai sărac în vise, totuşi, chiar la începutul Evangheliei lui Matei ni se povesteşte că losif, având unele îndoieli în legătură cu logodnica sa, Măria, se culcă şi primeşte răspunsul Domnului în vis la întrebările ce-1 munceau:

,,Şi cugetând el aceasta, iată îngerul Domnului i s~a arătat în vis, grăind:

«Iosife, fiul lui David, nu te teme a lua pe Măria de nevastă; ce s-a zămislit într-însa este de la Duhul Sfânt. Ea va naşte Fiu şi-l vei chema pe numele lui Iisus, ceea ce vrea să-nsemne Mântuitorul, căci el va mântui poporul său de păcate...»

Şi, deşteptându-se Iosif din somn, a făcut aşa precum i-a poruncit îngerul Domnului si a luat la el pe Măria"

în viaţa civilă, politică şi religioasă mesopotamiană, visele si prezicerea aveau un rol de prim ordin.

Acum câteva mii de ani, la plecarea unei caravane pentru negoţ, mesopotamianul era „anunţat" asupra modului cum va decurge călătoria prin prezicere. De asemenea, pentru a şti dacă vreo expediţie războinică va avea succes trebuia să afle dacă zeii aveau să li se arate favorabili. Posibilitatea ca zeii să le transmită oamenilor sfatul sau ordinul lor li se părea normală mesopotamienilor, şi metoda curentă de informare era prezicerea, care se făcea şi prin interpretarea viselor.

SOMNUL SI VISELE

Dar nu erau luate în consideraţie toate semnele apărute în vis, pentru că cei ce se ocupau de tălmăcire ştiau că ele erau subordonate bunei funcţionări a trupului, respectiv a organelor omului, iar că, în general, calitatea viselor depindea mai ales de fenomenele legate de circulaţia sângelui şi de digestie. De aceea acordau credit numai viselor de dimineaţă şi nu le luau în seamă pe cele de după o masă îmbelşugată. Se recomanda ca omul să nu se culce pe partea dreaptă şi nici pe spate, pentru că aceste poziţii comprimă ficatul, *oglinda viselor adevărate.* Se considera, de asemenea, că anotimpurile au un rol considerabil în alcătuirea viselor, bun primăvara, rău toamna, din cauza perturbărilor atmosferice care deformează imaginile de pe ecranul ceresc, de unde puterea divină le arată oamenilor. Diferitele poziţii ale lunii erau socotite, la fel, de mare importanţă. Un rol deosebit îl avea şi ora la care se visa, ziua sau noaptea.

La mesopotamieni, oricare zeu putea să-1 prevină pe om printr-un semn şi, în special, să-i apară în vis pentru a-1 înştiinţa prin viu grai de voinţa lui, dar numai doi zei aveau ca preocupare principală prezicerea: aceştia erau

Shamash şi *Adad,* „stăpânii oracolului" .

Shamash, zeul-Soare, era fiul lui Sin, zeul-Lună. Era reprezentat ca un om în puterea vârstei, stând pe tron, însoţit de simbolul său, discul cu radiaţii în interior sau în exterior. El ţinea în mână o unealtă ca un ferăstrău, care-i permitea să înlăture obstacolele în

cursul călătoriei sale pe bolta cerului. Era normal ca *Shamash,* fiinţă luminoasă prin excelenţă, zeul dreptăţii, care vedea toate lucrurile ascunse muritorilor, să fi fost ales ca zeu care proiectează lumina asupra viitorului, arătând omenirii ce o aşteaptă.

Al doilea zeu al prezicerii, *Adad,* era reprezentat în picioare, pe un vârf de munte. Exista şi un zeu special al viselor, ca şi alţii legaţi de prezicere, dar nici unul nu se putea compara cu *Shamash* şi *Adad.*

Preotul-interpret era numit *baru* — „cel care vede şi controlează". Un anumit număr de prezicători erau ataşaţi palatului, îndeplinindu-şi serviciul doar faţă de rege, şi aveau mult de lucru.

Tăbliţele în care se enumerau semnele prezicătoare, îmbogăţite prin numeroase observaţii făcute de-a lungul secolelor, erau ordonate şi clasificate în mai multe tipuri de culegeri şi înscrise în cataloage.

Culegerea X conţinea prevestiri pe baza interpretării viselor.

Oracolele cele mai clare erau acelea pe care divinitatea le adresa direct credincioşilor de rang înalt, cel mai adesea, regii, marii preoţi şi miniştrii.

în epoca eroică, aceste comunicări directe erau foarte obişnuite: binecunoscutul poem epic în care sunt prezentate faptele eroului Ghilgameş ne descrie cortegii ale regelui care se întâlnesc cu ale zeiţei *Ishtar,* iar zeiţa îl ceartă şi-1 ameninţă personal pe Ghilgameş. Prezicerile onirice sunt dezlegate în poem de mama lui Ghilgameş, zeiţa *Ninsum.*

Oniromanţia a fost, şi în epocile următoare, metoda cea mai la îndemână pentru aflarea viitorului. Omul, după vreun vis ce i se părea important, venea la templu să primească explicaţia de la preoţii-interpreţi. Dacă dorea să afle mai multe în legătură cu ceva care îl interesa, venea să se culce în templu; cu imaginaţia aţâţată de ceea ce îl înconjura acolo, pregătit de preoţi şi, poate, şi de folosirea unor substanţe speciale, el visa, iar a doua zi dimineaţa i se putea explica visul.

Mai mult chiar, asirienii foloseau metoda de ,,a visa prin delegare". Regii îşi trimiteau ia templu „visătorii" care, apoi, îi raportau răspunsurile; ei visau în locul regelui, substituindu-i-se pentru a primi oracolele.

Grupa de vise din categoria oracolelor directe, despre care am vorbit, cuprinde apariţiile divine din timpul somnului, zeul comunicându-i credinciosului dorinţele sale, ca şi cum ar fi venit la el în vizită, în timpul zilei, în acest fel, zeiţa *Ishtar* i s-a arătat unui visător delegat al regelui Asurbanipal, în dorinţa de a linişti armatele cărora le era teamă să traverseze fluviul Idide; zeiţa a spus: *„Voi merge înaintea lui Asurbanipal, regele pe care l-am făcut cu mâinile mele*"; armatele au crezut şi au traversat fluviul în siguranţă.

În Egipt, pe timpul faraonului Zoser, marele zeu *Knemu,* protector al izvoarelor Nilului, i s-a arătat faraonului în timpul unei călătorii în sudul ţării. Acolo, într-un templu consacrat zeului, după ce s-a rugat, faraonul a adormit şi Knemu însuşi i-a vorbit în vis:

„Eu sunt Knemu, creatorul. Mâinile mele amândouă au adunat pământ si din el am plămădit corpul omului

aşa cum este el, aşa cum eşti tu. I-am făcut membre puternice şi i-am dat inimă. Dar omul este nerecunoscător... Eu sunt cel care revarsă apa Nilului, ca să inunde ogoarele, ca această apă să le facă rodnice... Pentru tine voi umfla apele Nilului si Egiptul nu va mai fi sterp... Belşugul întregului Egipt va fi mai mare decât a fost vreodată".

Regele s-a trezit din somn plin de speranţă... şi i-a adus templului lui *Knemu* o ofrandă bogată.

La hitiţi, zeii interveneau în viaţa oamenilor pentru a-i ocroti, dar şi pentru

a-i pedepsi. Soarta lor depinzând de zei, hitiţii au căutat, la fel ca şi alte popoare antice, să le afle intenţiile. Zeii erau nevăzuţi, dar apăreau, pentru a da sfaturi, în vise. Biografia lui Hat-tuşil III abundă în manifestări de acest fel; sănătatea tânărului prinţ părea destul de şubredă şi, atunci, zeiţa din Samuha 1-a îndemnat, în vis, pe tatăl său să-1 consacre carierei religioase. Altădată, când Urhi-Teshub s-a răzvrătit împotriva unchiului său Hattuşil, soţia regelui, Puduhepa, 1-a văzut în vis pe soţul ei devenind marele suveran.

Cel mai adesea, însă, visele aveau nevoie de o descifrare. Regulile de interpretare nu erau formulate cu stricteţe, pentru că existau diverse nuanţe, în funcţie de calitatea fiziologică şi culturală a celui ce visa şi de circumstanţele visului; de asemenea, existau în vis corective de care trebuia să se ţină seama, deoarece ele întăreau sau micşorau posibilitatea de înţelegere a

viziunii nocturne. Domeniul tematic fiind nelimitat este explicabilă multitudinea culegerilor de care trebuia să se servească preotul la interpretare. Din ele s-au alcătuit acele *Chei ale viselor* folosite şi astăzi, dar fără corectivele aplicate de cei care le foloseau odinioară.

încrederea deosebită de care se bucura *oniromanţia* provine din popularizarea viselor istorice, din care cele mai vechi cunoscute de noi sunt ale lui Ghilgames şi ale prinţului Gudeea (aproximativ secolul XXII î.H.).

Ghilgames a visat mai întâi că, din mijlocul stelelor, a căzut un meteorit la picioarele lui. Zeiţa viselor, *Ninsum,* mama sa, i-a tălmăcit că stelele erau alături de el; meteoritul prevestea întâlnirea cu Endiku, iniţial adversarul lui, apoi, după o luptă bărbătească, prietenul lui. în alt vis, el a văzut un topor cu două tăişuri care cădea din cer; era vorba tot de Enkidu.

Gudeea a văzut în vis un personaj uriaş, însoţit de pasărea furtunilor; personajul i-a poruncit să-i construiască un templu. Apoi, au apărut o femeie ducând o tăbliţă şi un războinic desenând planul unui templu pe o tăbliţă. Un măgar era culcat pe pământ. Zeiţa Ninsum i-a explicat că era vorba despre zeul *Ningirsu,* însoţit de zeiţa Nisaba, care îi poruncise lui Gudeea să

construiască templul. Singura parte neprevăzută a visului era că măgarul era Gudeea însuşi.

Redăm un fragment din tăbliţa cu tălmăciri de vise la asiro-babiloneni, explicaţii care, deşi se succed, se contrazic destul de evident:

„Dacă cel ce visează are aripi şi vrea să zboare, dar rămâne pe pământ si nu se poate înălţa, el nu-şi va păstra bunurile; din contră, dacă va putea să se înalţe, el îşi va păstra bunurile sale.

Dacă cel ce visează îşi ia zborul, va pierde bunăvoinţa celor din jur; dacă zboară puţin, îşi va pierde averea"

Şi filozoful Aristotel, mai târziu, era de părere că visele se datorează lumii supranaturale. El le considera nişte mesaje divine transmise într-un limbaj simbolic, care trebuia descifrat de către inteligenţa omului.

„In momentul în care, spunea el, *spiritul nu se mai conduce singur, adică voinţa devine neputincioasă să regleze şi să coordoneze imaginile, sentimentele şi impresiile, atunci intervenţia puterilor superioare se manifestă deschis".*

Dramaturgul Eschil afirma că spiritul, când omul doarme, are ochi pătrunzători, iar, mai târziu, la romani, împăratul-filozof Marcus Aurelius susţinea că zeii, în bunătatea lor, le dădeau oamenilor ajutorul de care aveau nevoie.

în general, anticii îşi închipuiau că există o adevărată „împărăţie" a viselor, stăpânită de îngeri şi demoni. La greci, acest „tărâm" al viselor se situa în vecinătatea lumii morţilor, în *Odiseea,* Homer spune că visele rele, nefaste, intră pe „poarta de fildeş", iar cele bune, pe „poarta de corn", ambele ale Hadesului.

Latinul Virgilius, în *Eneida,* situează visele rele în Infern, alături de alte năpaste: boli, foamete, bătrâneţe. Visele erau înconjurate de monştrii ce-i hărţuiau, ca si ele, pe oameni: Himerele, Gorgonele, Harpiile.

India, alături de Egipt şi de civilizaţia islamică, a acordat mare importanţă studiului viselor, în literatura hindusă din secolele XV-X î.H., predomină o doctrină, conform căreia visele ocupă un loc specific printre cele patru ipostaze ale vieţii noastre: veghe, vis, somn şi identitatea cu Brahma (zeul suprem).

Un caracter al visului comun la majoritatea culturilor antice era că permitea accesul la alt univers, transcendental, străin de cel al veghei. Visul, la indieni ca şi la egipteni, reprezenta o altă stare de „existenţă" , independentă de somn şi de veghe. De fapt, în Egiptul antic, cuvântul „vis" deriva din aceeaşi rădăcină cu verbul „a veghea". Regăsim la vechii egipteni credinţa că regatul viselor e situat în vecinătatea lumii morţilor.

În timpul somnului, sufletul, părăsindu-şi trupul, se reîntoarce spre lumea „necreată" , spre haos, în univer sul forţelor nebănuite, fantastice. Acest aspect „nefast" era compensat de mitul contrar, care făcea din vis o posibilitate de acces la un tărâm al fericirii şi al bo găţiilor cerului. Acestei dihotomii de tărâmuri îi co respundea una de vise: visele bune (prevestitoare de lucruri adevărate) şi visele rele (mincinoase şi/sau zadarnice). ; •• :r

În doctrina taoistă şi în yoga apar şi unele indicaţii de „stăpânire" asupra viselor, în funcţie de „energia" (suflul) din creier şi de „meditaţia" din momentul adormirii.

Pentru a oferi protecţie împotriva viselor rele, confuze, obscure, terifiante, civilizaţiile antice au recurs la diferite metode. Principalul procedeu era interpretarea, deoarece un vis putea fi o prevestire rea. Uneori, se considera că era suficient să povesteşti cuiva visul pentru a te pune la adăpost de „rău". Pentru a-1 proteja pe cel ce dormea de visele nefaste, se foloseau descântece, rugăciuni, gesturi şi ritualuri complexe, inclusiv oferirea de sacrificii zeilor.

Ghicitorii şi iniţiaţii în oniromanţie erau ţinuţi la mare cinste la curţile regilor, fiind consultaţi cu ocazia tuturor afacerilor importante de stat. Interpretarea „viselor istorice" era, însă, privilegiul unei caste aparte de preoţi.

Maya, mama lui Buddha, a visat că poartă în ea un elefant alb ca neaua, mai strălucitor decât Luna şi Soarele, un elefant cu picioare frumoase, cu articulaţii puternice, dure ca diamantul. Brahmanii au interpretat visul şi au spus

că va naşte un copil care va fi viitorul Buddha, călugăr rătăcitor (ca elefantul din vis) şi „monarh universal".

În lumea antică se vehiculau nenumărate culegeri de „chei ale viselor", un fel de dicţionare de tălmăcire, în arhivele regale ale lui Asurbanipal s-a descoperit o „carte de vise" asiriană datând din 669-629 î.H., iar

mai multe fragmente de „chei" egiptene datează din al doilea mileniu dinainte de Hristos.

În India, *Tratatul 68,* versificat *(Parisişta),* care constituie o anexă a marii cărţi *Atarva-Veda,* datează din secolul V î.H. şi a fost inititulat *Tratat de vise.*

În Grecia, în aşa-numita *Oneirocritica,* Artemidor din Efes (secolul II î.H.) a colecţionat aproape 3000 de vise (cu modalităţile lor de interpretare) şi a fost, mai târziu, tradusă de arabi, care aveau şi ei mari „specialişti" în acest domeniu.

Asemenea dicţionare s-au găsit şi la majoritatea civilizaţiilor antice şi toate constituie, cu unele variaţiuni, baza „cheilor de vise" contemporane. Metoda cea mai obişnuită pentru interpretare se bazează pe analogia dintre simbolurile viselor şi datele vieţii cotidiene. Anstotel spunea: „Cel mai abil interpret al viselor este cel capabil să sesizeze asemănările".

În culegerea de vise a arabului Nabulusi figurează interpretări de o mare naivitate: „dacă visezi un vultur, vei întâlni un rege; dacă visezi un corb, vei avea de-a face cu un trădător".

Multe astfel de lămuriri apelau la jocuri de cuvinte şi la versificaţie. O metodă clasică de explicitare este de a prezice contrariul la ceea ce sugerează imaginea visului: „dacă primeşti în vis un cadou înseamnă ceartă; dacă ai în vis urechile tăiate este semn de glorie şi de ştiinţă; dacă ţi se taie un sân sau penisul este semn de iminentă bucurie".

Artemidor din Efes, a dat în *Oneirocritica* şi exemple de interpretări ambivalenţe. Un exemplu: „dacă te visezi cu urechi de măgar, acesta este un semn bun

doar pentru un filozof, întrucât măgarul nu se lasă uşor convins şi nu cedează; în schimb, pentru alţi oameni, înseamnă servitute şi mizerie."

Iată şi alte exemple amuzante din literatura onirică a antichităţii: la babiloneni, dacă un om visa că s-a întâlnit cu o maimuţă sau o vulpe, aceasta însemna că va avea copii; în cartea de vise a lui Asurbanipal, urina reprezenta un simbol de prosperitate şi scria că, dacă un bărbat visează că urinează, iar jetul ajunge până departe înaintea lui şi el se prosternează în faţa urinei sale, va avea un copil care va deveni rege; la arabi, dacă cineva visa că urinează de patru ori în direcţia moscheii Profetului din Medina era semn că patru califi din descendenţa sa vor urma la tron; la egipteni, dacă cineva visa că face dragoste cu mama sa era un semn de ajutor oportun din partea concetăţenilor; iar dacă el făcea în vis dragoste cu o vacă era tot un semn bun, căci însemna că va petrece o zi fericită; vederea sexului unei femei era de rău, însemnând că respectivul va ajunge în mizerie; la indieni, dacă cineva se visa călare pe un elefant în rut însemna că o va obţine pe femeia altuia, iar dacă se visa în lanţuri însemna că va lua în căsătorie o fecioară; la asirieni, dacă cineva visa că a mâncat penisul prietenului său, i se prevestea că va avea un copil.

în societăţile antice orice eveniment visat trebuia neapărat să se producă imediat sau într-un viitor foarte apropiat. Eşecurile se puneau pe seama „sorţilor" nefavorabili şi intervenţiei potrivnice a zeilor. ,,.. ;

Există unele consemnări care atestă *valoarea pre-dictivă,* de premoniţie, a visului. Este cunoscut cazul Calpurniei, soţia lui Cezar, care, într-un vis anterior evenimentului tragic, se vedea ţinând în braţe trupul soţului ei asasinat. Faptul este greu de explicat.

Visul lui Astyage, regele mezilor a fost relatat de Herodot. Astyage avea doi copii: pe prinţesa Manda-ne, cu prima soţie, şi pe Cyaxare, cu prinţesa lidiană Aryenis. într-o noapte, Astyage a avut un vis ciudat, înspăimântat de

interpretarea dată visului de către magi, care considerau tronul ameninţat, Astyage a hotărât să-şi căsătorească fiica, pe Mandane, nu cu un prinţ de valoare, ci cu un rege persan vasal, Cambise, pe care el îl socotea „mult inferior unui med de condiţie socială mijlocie". Mandane, curând, a dat naştere unui copil. Atunci, Astyage a avut alt vis: din sexul fiicei sale creştea un butuc de vie care acoperea toată Asia. Chemaţi în grabă, magii au prezis că pruncul ce se va naşte va domni într-o zi peste imperiul lui Astyage. Copilul s-a născut. Era un băiat, căruia i s-a dat numele Cirus, şi, în ciuda piedicilor, a ajuns într-adevăr rege — Cirus cel Mare, întemeietorul Imperiului Ahe-menid.

Homer, în *Iliada,* relatează visul Hecubei, soţia lui Priam, regele Troiei. înainte de a da naştere unuia din fiii lui Priam, Hecuba a avut un coşmar îngrozitor. Se făcea că naşte nu un copil, ci o torţă aprinsă, a cărei flacără creşte, cuprinde întreaga cetate şi o distruge, înspăimântată, Hecuba i-a povestit acestea regelui.

SINAPSE

Regele Priam şi-a consultat preoţii care 1-au îndemnat îşi ducă odrasla ce se va naşte pe Muntele Ida, lă-sându-1 în voia sorţii. Salvat de ciobanul Agelaos, copilul, numit iniţial Alexandros („Cel care îi apără pe oameni"), a reuşit să se impună prin forţa şi frumuseţea sa la curtea lui Priam, unde a fost recunoscut ca fiu al regelui şi a primit numele Paris (Regăsitul). Bucuria lui Priam 1-a făcut să uite profeţia din visul Hecubei, spre nenorocirea întregii cetăţi Troia — care a fost distrusă de greci pentru a-1 pedepsi pe tânărul Paris, fiindcă-i răpise lui Menelau, regele din Micene, soţia, frumoasa Elena.

Se mai pot cita visele lui Tarquinius, împăratul Romei, visul lui Brutus, care în ajunul bătăliei de la Phillipos a văzut o fantomă ce i-a prezis înfrângerea.

Victoria creştinismului a dus la eliminarea unor obiceiuri păgâne, dar credinţa că în vise se manifestă voinţa unor fiinţe superioare a supravieţuit.

Evul mediu, în special, a fost epoca marilor personalităţi care practicau magia: Gauric, astrologul florentin Ruggieri, medicul Nostradamus, matematicianul Cardano au emis teorii fascinante şi fanteziste, un amestec de ocultism, de oniromanţie şi de astrologie, care mai sunt şi astăzi citite cu mult interes. Până la sfârşitul secolului al XVII-lea, a fost admisă ca posibilă

apariţia în vis a unor preoţi sau a unor sfinţi care dădeau informaţii sau sfaturi pentru viitor. A fost epoca diavolilor, a vrăjitoarelor, a coşmarurilor; superstiţia a cuprins atât de straşnic sufletele oamenilor din acea epocă încât nici până astăzi n-a fost complet înlăturată.

SOMNUL SI VISELE

85

Iată câteva exemple de alte vise profetice, citate în literatură.

Visul reginei Basina, mama regelui francilor, Clovis, care a fost înştiinţată de destinul descendenţilor ei.

Visul Caterinei de Medicis, care a asistat, cu anticipaţie, la turnirul în care i-a fost ucis soţul, regele Henric II. Tot atunci a auzit o voce, strigându-i: ,,L-a rănit la ochi, 1-a ucis!" într-adevăr, regele, rănit în turnir la ochi de o aşchie sărită dintr-o lance şi care i-a pătruns până la creier, a murit a doua zi.

Prinţesa de Conde a urmărit, în visul din ajun, bătălia de la Jarnac: se făcea că-1 descoperea pe fiul său, tânărul prinţ de Conde, sub un gard viu. S-a trezit strigând: ,,Scoateţi-l, este în şanţul acesta!" în ziua următoare, scenele din vis au devenit o crudă realitate.

Ducele de Villeroy, ambasador la Viena al regelui Ludovic XIV, i-a apărut în vis soţiei sale, rămasă la Paris, spunându-i: „Rămâi cu bine, eu voi muri". Profund impresionată, ducesa a plecat la Viena, unde a ajuns după câteva zile de călătorie. Dar soţul ei era deja în coşciugul care urma să fie înmormântat în catedrala Sfântul Ştefan. A vrut să-1 mai vadă o ultima oară: această scenă, cu femeia plângând în clipa când se deschide capacul sicriului, este sculptată pe mormântul ducelui de Villeroy.

Toate aceste coincidenţe şi potriviri au întărit convingerea majorităţii că există vise profetice.

86

SINAPSE

Din epoca modernă, diverşi autori au relatat o serie de vise premonitorii

împlinite, care pun în derută pe cititorul neîncrezător.

Iată trei exemple din cartea *L' enigme du Reve,* de Madame de Thebes. Unul din ele i-a fost relatat autoarei de C. Flammarion şi se referă la un excursio-nist pe nume Berard, care, trăgând peste noapte la un han, a visat în detaliu un asasinat ce-avea să se comită mai târziu, chiar în camera unde dormea.

Cineva era culcat pe pat. Hangiul şi hangiţa, doi bătrâni în aparenţă respectabili, au intrat cu o lampă în mână, păşind uşor. Hangiul a pus lampa pe masă, a luat o pernă şi a apăsat-o cu toată puterea pe faţa celui adormit. Omul a murit asfixiat. Hangiul a deschis, apoi, uşa spre un hambar, unde se ajungea pe o scară. A luat lampa în dinţi, ţinând-o de inelul de sârmă, a pus cadavrul pe umeri şi, ajutat de nevastă-sa, care-i ţinea picioarele mortului, a coborât în hambar, unde a îngropat victima.

După trei ani de la acest coşmar, Berard se afla la Paris, în cabinetul unui judecător de instrucţie, prietenul său. Acesta era foarte preocupat de un caz de asasinat, destul de încurcat. Un avocat, pe nume V. Arnaud, dispăruse şi, cu toate cercetările, nu fusese descoperit. Se ştia că ultima oară poposise într-un han, dar, mai departe, nu se mai ştia nimic despre el. Hangiul şi hangiţa susţineau că plecase în zori. în ciuda afirmaţiilor şi chipurilor lor cinstite, fuseseră arestaţi, deşi continuau să nege că ar fi ştiut ceva despre soarta avocatului.

Berard, pus la curent, şi-a amintit de coşmarul lui şi a cerut să-i vadă pe inculpaţi. Erau chiar personajele visate. I-a demascat, povestindu-le toate amănuntele crimei. „Eşti vreun diavol?" a strigat' femeia, neve-nindu-i să creadă că un străin cunoştea atât de bine crima lor la care nu asistase.

Flammarion citează şi alte exemple inexplicabile. Soţia unui miner a văzut în vis funia tăiată a benei cu care erau coborâţi, de obicei, minerii în puţ. Dimineaţa, a dat alarma, funia a fost verificată, la timp, căci, într-adevăr, era tocită, şi, astfel, a fost salvată viaţa multor oameni. Un profesor din Strassbourg a visat, ieşind din casă cinci coşciuge. Câteva zile mai târziu, cinci persoane au murit asfixiate de o scurgere de gaze în acea casă.

Scriitorul loan Alexandru Brătescu-Voineşti, în lucrarea citată mai devreme, *Visul,* relatează un vis prevestitor care, în mod straniu, a fost întrerupt, fiind continuat exact după trecerea unui an.

Imaginile apărute într-un prim timp înfăţişau casa părintească din Targoviste, care se năruia pe jumătate, într-un nor de praf, în timp ce el tocmai trecea pe stradă. Când praful s-a risipit, a văzut casa retezată în două: partea dinspre stradă prăbuşită, iar cealaltă, rămasă în picioare, prezenta salonul cel mare descoperit, în care oglinzile, tablourile şi portretele se clătinau, aşa cum erau, agăţate de pereţi. S-a trezit tremurând. A doua zi, a fost chemat de urgenţă la Targoviste, unde tatăl său intrase în agonie; a murit, curând după aceea.

SINAPSE

După un an de zile, scriitorul era din nou în casa părintească. Mama lui era bolnavă şi foarte bătrână. Culcându-se, într-o după-amiază, pe o canapea lângă patul în care dormea bătrâna, a aţipit şi a visat casa, aşa cum îi apăruse cu un an înainte, pe jumătate năruită. Stătea, în vis, şi se uita la casă, când, deodată, partea rămasă în picioare s-a prăbuşit şi ea. S-a trezit îngrozit. Bătrâna dormea, totuşi, liniştită. Seara, însă, îl chemau de urgenţă din oraş, pentru că bătrâna era pe moarte, în câteva ore, şi-a dat duhul.

Cine, se întreba scriitorul, îi trimisese aceste două vise, legate între ele, aşa cum fuseseră şi părinţii lui legaţi sufleteşte unul de altul?

*

S-ar mai putea aduce alte şi alte exemple, pentru că literatura este destul de bogată în descrieri de vise prevestitoare, ale căror mesaje s-au îndeplinit, sfidând scepticismul oamenilor de ştiinţă.

Poate că este o simplă coincidenţă sau poate că există, totuşi, o legătură nevăzută între oameni prin intermediul căreia sunt avertizaţi de nenorocirile ce li se vor întâmpla. Poate! Dar trebuie avut în vedere că literatura vorbeşte de aceste fapte extraordinare pentru că sunt spectaculoase şi cititorul este captivat. Dar nicăieri n-ai să găseşti ceva scris despre visele care păreau premonitorii însă nu s-au realizat. Şi cu siguranţă că acestea sunt mult mai numeroase. Nimeni n-a întocmit o statistică şi nici n-ar putea s-o facă!

SOMNUL ŞI VISELE

i) Vis si creaţie artistică

Visul a fost mult exploatat de artă şi, cu precădere, de literatură, din cele mai vechi timpuri.

La aproape toţi *scriitorii romantici,* majoritatea poeţi ai nopţii şi ai visului, impresionează bogăţia şi diversitatea unor mirifice tablouri în culori, începând cu germanii Moritz, Baader, Troxler, Jean-Paul şi Von Schubert, care s-au preocupat de „visele profetice" şi considerau că „viaţa conştientă nu este altceva decât continuarea unui vis", s-a ajuns la elaborarea, în multe opere literare, a unei întregi serii de „chei ale viselor".

Von Schubert afirma că: „visul, ca şi poezia ori revelaţia, este adevărata stare de veghe şi că numai în vis sufletul e fertil... într-acea lume superioară, care îl poartă în ea ca o mamă".

Carus a ridicat osanale „visului profetic" căruia îi distingea mai multe trepte.

Holderin şi Jean-Paul, la rândul lor, au folosit ca motiv în creaţia poetică, romantică, desfăşurarea unor spectacole onirice. Holderin spunea: „O, când visează, omul e un zeu, când gândeşte, un cerşetor, iar când îl părăseşte entuziasmul, este asemenea unui băiat rău pe care tatăl său 1-a gonit de acasă". Jean-Paul a imaginat o psihologie şi o estetică ultradominatoare a

visului, care are „privilegiul" de transfigurare a lumii. El scria: „Visul este Valea Tempe, patria imaginaţiei; muzicile care se aud în această Arcadie crepusculară, Câmpiile Elizee care o acoperă, arătările cereşti care o populează nu suferă comparaţie cu nimic din ceea ce oferă pământul". Şi tot el, într-altă parte, scria: „Poetul se aseamănă cu geniul viselor, pentru că, la fel ca el, recreează lumea ca să se ivească tainicile melodii ale supranaturalului".

Novalis a susţinut existenţa unei strânse relaţii între vis, poezie şi basm. în basm, comparat cu visul, Novalis a văzut forma superioară a artei literare. El le-a comparat nu numai pentru atmosfera lor feerică, dar şi pentru că, în ambele, spiritul se bucură de o neobişnuită libertate.

Pe aceeaşi linie, Ludwig Tieck a avansat ideea că, de fapt, comoara de simboluri din care extragem scenele dramatice nocturne este tot cea din care îşi trage seva şi mitologia popoarelor.

O literatură consistent onirică, în care domină supremaţia legilor imaginaţiei de tip vis a oferit şi filozoful Clemens Brentano. De asemenea, scriitorul şi compozitorul E.T.A. Hoffmann, cel „fantezist", a creat în scrierile sale un univers fantomatic, populat cu fiinţe de coşmar, de groază, de crimă. Arta la Hoffmann nu se desparte niciodată de halucinaţii şi de stări morbide, ca, de pildă, în *Elixirele diavolului,* operă care i-a fost inspirată, după cum declară el, de *Oneiros,* zeul viselor, şi căreia i-a oferit un dramatism fantomatic, excesiv.

SOMNUL SI VISELE

Heinrich Heine a visat un ideal de fericire colectivă. La el, visul exprimă sentimentele, bucuriile şi durerile poetului însuşi şi, adesea, ale semenilor săi.

O poziţie cu totul aparte în literatura onirică au ocupat-o *romanticii francezi,* în special Gerard de Ner-val, care mărturiseşte, undeva, că: „Visul este o haină ţesută de zâne şi cu o mireasmă încântătoare". Poemul *Aurelie* reprezintă un veritabil elogiu adus fascinaţiei visului. Nerv al afirmă: „visul şi viaţa sunt două lumi între care omul se zbate, atras, în egală măsură, şi spre una şi spre cealaltă", dar preferă universul viselor, în care palpită cele mai variate simboluri şi mituri.

Şi Victor Hugo a îmbogăţit literatura onirică, prin poeme mitice, îndeosebi *La fin de Satan,* în care insomnia apare ca o pedeapsă la adresa lui Satan, condamnat să trăiască veşnic anxios, fără a putea gusta somnul şi visul. Suferinţa pricinuită de insomnie este dramatic redată de Victor Hugo:

„O, de-aş putea să dorm, mă rog cu disperare,
O oră, un minut, o clipă trecătoare, , Dar nu se poate niciodată!
Eu port cu mine o eternă insomnie

într-o imensitate de lungă agonie.
Unde-i somnul în care ; Sufletele noastre sunt egale, ;
Ce schimbă peşteri în culcuşuri calde.
Eu sufăr fără noimă. O, doar o clipă
De-aş dormi, mi-ar fi de-ajuns."

Charles Baudelaire a căutat visul, natural şi artificial, pentru a trăi experienţa autentică a extazului, a depersonalizării, a uitării de sine, dar şi pentru a descifra nuanţele, sensurile, conţinuturile psihofiziologice şi psihopatologice ale viselor, precum şi relaţiile dintre vis şi creaţia artistică. El se exprimă astfel: ,,în somn, în această călătorie plină de aventuri din fiecare seară, există, cu siguranţă, ceva miraculos. Visele omului sunt de două feluri: unele pline de viaţa sa obişnuită... şi visul absurd, neprevăzut, fără vreun raport cu viaţa, caracterul şi pasiunile sale. Acest vis, pe care-1 voi numi hieroglific, reprezintă, evident, partea supranaturală a vieţii".

Apariţia visului în stadiile de somn superficial, în special dimineaţa, este redată cu o intuiţie uimitoare în poezia lui Baudelaire, intitulată *Le crepuscule du matin:*

,,E ora în care cârduri de terifiante visuri Contorsionează tineri cufundaţi
într-ale somnului abisuri,
în care conştiinţa, supusă într-a trupului zidire, Imită lupta lămpii cu-a zilei strălucire"

Referiri la stările de vis se regăsesc mereu în poezia lui Baudelaire. In *La mort des pauvres,* de exemplu, ne prezintă necesitatea fiziologică a visului, utilizând metafora „darul extaticului vis".

Iată şi un fragment din poezia *La voix,* în care se găseşte o interesantă remarcă la adresa bogăţiei viselor la bolnavii psihici:

„De-atuncea iau de bune mirajele minciunii Şi, tot privind la stele, mă prăbuşesc sub roţi.

Dar vocea mă alină, spunându-mi că nebunii Au vise mai frumoase ca înţelepţii toţi."

în poezia *Sunt eu, înfricosatule, nu m-auzi oare?,* de Rainer Măria Rilke, imaginea vizionară „intuitiv-ştiinţifică" a poetului este şi mai clară:

„De eşti tu visătorul, visu-s eu. Dar de vrei să veghezi, sunt voia-ţi iară, Mă fac puternic pentru slava toată Si mă rotesc — o linişte stelară — ,\- Peste cetatea timpului ciudată"

Artizani ai cuvântului, ai ritmurilor şi ai sonorităţii, Malarme şi Rimbaud, au mers pe linia evadării din temniţa condiţiei umane. *Leş deserts de l'amour,* de Arthur Rimbaud, oferă o întreagă simfonie de simbolism oniric, ca şi *Un anotimp în infern.*

Visul, la toţi *simboliştii,* reprezintă o lume stranie, extrem de artificială, un loc de refugiu, un castel de fildeş al reveriei si al simbolurilor. ; : |

*

în poemul *Luceafărul,* Mihai Eminescu exprima continuitatea, în vis, a unei idei obsedante, a unei dorinţe, a unei trăiri sufleteşti de dinainte de adormire:

„Si din oglindă luminiş
Pe trupu-i se revarsă, Pe ochii mari, bătând închişi, Pe faţa ei frumoasă.

Ea îl privea cu un surâs,

El tremura-n oglindă, Căci o urma adânc în vis
De suflet să se prindă''

Metafora din *Scrisoarea III,* care se referă, de asemenea, la un vis, este de o mare frumuseţe:

„Un sultan dintre aceia ce domnesc peste vreo limbă, Ce cu-a turmelor păşune a ei patrie si-o schimbă, La pământ dormea ţinându-si căpătâi mâna cea dreaptă; Dară ochiu,-nchis afară, înlăuntru se deşteaptă"

Iar în poezia *Despărţire* spune: ,

„Când prin această lume să trecem ne e scris
Ca visul unei umbre şi umbra unui vis."

j

.' Si alţi poeţi români, prin versurile lor, au îmbogăţit literatura cu imagini în care visul apare, după cum

spunea Gerard de Nerval, „ca o a doua viaţă", primele momente ale somnului fiind „imaginea vieţii". Iată câteva exemple:

„Visez... dar visurile pier Curând, ca flori de brumă atinse, Iar visul meu din urmă stins e... Drag vis de ieri, în van te cer!"

(Şt. O. losif — *Mi-e dor de-un vis...)*

„Rămân aceleaşi toate şi somnul fără sbucium îl dorm sub coperisul aceluiaş trecut. Stafie, trece gândul prin casa mea străveche Sub raza călăuză a visului tăcut..."

(Ion Pillat — *Casa amintirii)*

„în jurul tău misterul cu slove negre scris, Ce-n mine pune golul alăturea de vis. Când visul dându-i margini, când golul lui, vecie, Si-mpreunaţi niciunul pe celălalt nu-l ştie."

(Tudor Arghezi — *Vino-mi tot tu)*

„Noi suntem morţi de mult...

Voi ne-aţi uitat
Si ne-aţi uitat că nu ne mai vedeţi.
Dar noi din umbra negrilor pereţi
Adeseori ieşim să vă-ntâlnim,
Şi-n visurile voastre retrăim,
Ca si-n viaţă,
Câte-un vers ciudat - ;v; ;i ,

; *Din marele Poem, pe care voi Ni l-aţi plătit cu bulgări de noroi!..."*

(Ion Minulescu — *Romanţa marilor dispăruţi)*

„De-a lungul catacombelor săpate In visele granitului de ieri, Eu retrăiesc legenda anonimă A primilor martiri autohtoni"

(Ion Minulescu — *Da capo al fine)*

„Când trec punţile de somn îmi rămâne numai visul şi abisul, si abisul."

(Lucian Blaga — *Cântec înainte de a adormi}*

Visul a reprezentat o temă predilectă nu numai pentru poeţi, dar şi pentru *romancieri,* care, prin operele lor, i-au adus un omagiu nemuritor.

Scriitorul american Edgar Allan Poe, în povestirile sale fantastice, se sprijină pe lumile imaginare ale viselor adesea înrudite cu coşmarul, sub imperiul unei metafizici ciudate.

Marcel Proust, cu toate meritele pe care le-a avut în analiza psihologică a unor experienţe onirice şi a unor manifestări de tranziţie de la veghe la somn, se plasează printre scriitorii moderni cei mai mistici. El a făcut elogiul coşmarului: „Coşmarul... despre care medicii pretind prosteşte că ar fi mai obositor decât insomnia, când, de fapt, dimpotrivă, acesta îi îngăduie celui care gândeşte să scape de atenţie."

Suprarealiştii, ca scriitorul Andre Breton sau poetul Lautreamont, au apelat la „revelaţiile inconştientului, dând o mare apreciere imaginarului nocturn" .

Filozoful Gaston Bachelard scria: „Trebuie să dăm gândurilor noastre filozofice largul bulevard de vis" . Henry Michaux (poet şi pictor) afirma: „în vise, omenirea formează un bloc, o unitate, de unde nu se poate evada şi în care individ cu individ se înţeleg. Unul se regăseşte în altul, fără să vrea, judecătorul în asasin, înţeleptul în nebun, funcţionarul în muzician, nu pentru că s-au observat bine unii pe alţii, ci pentru că toţi au dormit" .

Apelul la somn şi la vis în *pictură* şi în celelalte *arte plastice* a urmat o evoluţie comparabilă cu cea a literaturii. Pictorii simbolişti din secolul XIX, ca de pildă Odilon Redon sau Gustave Moreau, au îmbinat onirismul cu temele mitologiei clasice. Pentru majoritatea suprarealiştilor, spaţiul tabloului este conceput ca un spaţiu de vis. La Salvador Dali, de pildă, obiectele suferă cele mai variate distorsiuni, iar la pictorul german Max Ernst suferă proliferări din cele mai curioase. La fel, în operele unor artişti, ca Di Chirico sau Paul Delvaux, timpul dispare, logica se opreşte în mrejele visului şi totul devine atemporal.

La Victor Brauner, pictor francez de origine română, fantasticul şi inconştientul împrumută creaţiei onirice aspecte stranii şi iluzii panoramice.

rA

Asistăm, astăzi, la noi dimensiuni ale „artei visului" , în care lumea ficţiunii -sau a viziunii onirice ia proporţii deosebite.

Se pare că pictorul spaniol Goya a trăit, realmente, groaznice coşmaruri care

s-au răsfrânt puternic în o-perele din ultima sa perioadă a creaţiei, în multe din pânzele şi gravurile sale se reflectă imaginaţia artistului bântuită de viziuni infernale, de monştri, ca rezultat, probabil, al coşmarurilor pe care le avea *(Casa de nebuni, Casa morţilor, Lampa diavolului, Marele ţap, Visul minciunii si al nestatorniciei* etc.).

j) Limbajul viselor

Interpretarea viselor este o preocupare căreia trebuie să-i acordăm astăzi o încredere relativă. Tălmăcirea viselor nu poate primi numele de ştiinţă (deşi unii autori o prezintă ca pe o ştiinţă, oricât de inexactă), pentru că în interpretarea unui vis intervin prea mulţi factori, prea multe simboluri şi metafore care pun mari piedici în calea găsirii semnificaţiilor valabile pentru fiecare vis şi pentru fiecare individ care visează. Nu se pot contura reguli precise, nu pot fi măsuraţi factorii de influenţă şi, în primul rând, nu există indicii care să separe din mulţimea viselor pe cele care au un caracter premonitoriu.

Suntem de acord că unele pot da indicaţii destul de precise privitoare la starea de sănătate a individului, cauza producerii lor putând fi identificată în existenţa, în organism, a unor factori nocivi, care în stare de veghe nu acţionează încă, dar care, în timpul somnului, datorită stării de repaus, se pot manifesta.

Dar, să consideri că unele vise sunt premonitorii şi să reuşeşti, după ce le-ai „extras" din mulţimea viselor obişnuite, să dezlegi această ecuaţie cu atâtea necunoscute, scoţând la iveală elementul premonitoriu, este, desigur,

exagerat, cu atât mai mult cu cât ai la dispoziţie prea puţine elemente care să te ajute.

A trecut vremea în care oamenii credeau fie în comunicările directe cu zeii, fie în semnele trimise de zei pe care preoţii, magii sau vrăjitorii le interpretau.

Cititorii trebuie să ştie că definiţiile pe care le va întâlni în partea a doua a lucrării de faţă, desigur, cu un conţinut superior faţă de acele simpliste *Chei ale viselor* populare, nu pot fi luate, totuşi, drept „literă de evanghelie", pentru că se bazează numai pe ipoteze şi pe coincidenţe, ca mai toate pseudoştiinţele care pretind că pot dezlega misterul viitorului (ghicitul în cărţi, în palmă, în zaţ etc.).

Dar, cum există oameni care au încredere în oni-romanţie sau o folosesc ca pe o distracţie de moment, pe aceştia îi sfătuim ca, la consultarea „dicţionarului", să ţină seama şi de unele reguli de interpretare a viselor, care, dacă sunt respectate, o să le dea satisfacţia, relativă, că au reuşit să descifreze *limbajul visului* lor! Dar îi avertizăm că nu este o treabă uşoară, nici sigură!

SINAPSE

Prima regulă. Nu are importanţă doar ce visăm, ci şi senzaţia pe care o avem în timpul visului: de plăcere, de durere, de spaimă etc.

Iată un exemplu: visezi un liliac, animal care, conform dicţionarului, prevesteşte o boală. Dacă, visându-1, eşti foarte afectat, tulburat şi trist, atunci cineva care îţi este foarte apropiat (rudă, prieten bun) se va îmbolnăvi. Dacă, dimpotrivă, eşti mai puţin emoţionat, se va îmbolnăvi cineva cu care ai nişte legături mai îndepărtate, iar, dacă nu eşti deloc impresionat, vei auzi că s-a îmbolnăvit cineva care îţi este total indiferent.

A doua regulă se referă la termenul în care se va produce acţiunea anunţată de vis, un interval de timp mai apropiat sau mai îndepărtat.

Acesta se poate determina după următoarele formule:

- dacă în vis ţi-a apărut un animal, acţiunea prevestită se va produce după un timp egal cu intervalul scurs de la conceperea animalului până la naşterea lui;
- dacă visezi o vie din care se culeg struguri, ceea ce, în unele cazuri,

prevesteşte belşug şi succes, trebuie să aştepţi cu răbdare câteva luni, adică durata ne cesară din momentul înfloririi viei până la coacerea strugurilor;

- în caz că visezi furtună, ceea ce anunţă pericol, ne cazuri, este foarte greu să determini termenul la care vor apărea necazurile, pentru că acest fenomen at mosferic este variabil şi lucrul care în vis are fluc tuaţii poate avea şi în realitate.
-

A treia regulă constă în a găsi dezlegarea visului, în cele mai multe cazuri, în opusul mesajului aparent dat de vis.

De exemplu, dacă visezi că eşti victima unui adulter, poţi fi sigur de credinţa soţului/soţiei tale; dacă eşti sărutat înseamnă că simţi lipsa dragostei; dacă arde o pădure, vei avea o situaţie bună economică etc.

A patra regulă. Tot ce este în afara legilor naturale (monstruozităţi, diformităţi, răni, lucrurile urâte, în general) este funest, într-o măsură mai mare sau mai mică.

Exemple: o ureche tăiată înseamnă nenorociri şi ghinioane; gât tăiat, cineva te vorbeşte de rău; picioare rănite, un duşman te împiedică să-ţi continui drumul; falcă ruptă, perioadă de extremă slăbiciune; o femeie cocoşată, ghinion; un om chior, o persoană în care nu trebuie să te încrezi.

A cincea regulă. Ca şi în stare de veghe, în vis dreapta arată ceva bun, iar stânga, ceva rău.

Exemplu: mâna dreaptă înseamnă o fire echilibrată, iar mâna stângă o fire iraţională.

A şasea regulă. Culorile pot schimba complet sensul unui vis. Ele exprimă, în general, starea noastră sufletească. Este important să-ţi aminteşti culorile din vis şi, în special, culorile dominante, fiecare culoare având o semnificaţie simbolică.

Trebuie precizat că nu visăm întotdeauna în culori, în general, visele în alb şi negru se referă la fapte şi

la senzaţii foarte îndepărtate în timp; dacă sunt frecvente, sunt semnul unei stări psihice deprimante sau inhibate. Invers, cei ce visează color, mai ales în culori vii, au tendinţa de a exagera.

Redăm, mai jos, semnificaţiile câtorva culori:

Verdele este un simbol al încrederii în viaţă şi al speranţei într-o îmbunătăţire a situaţiei existente. Verdele ierbii are sens pozitiv.

Roşul are diferite semnificaţii, în general este simbolul agresivităţii, al forţei, al cuceririlor, ca şi al răzbunării, al furiei şi al marilor pasiuni.

Galbenul reprezintă intuiţia, spontaneitatea, bucuria. Dacă este amestecat cu alte culori, sensul său se schimbă şi poate indica înşelătorie şi falsitate.

Maro: indică mult calm, relaxare, acceptarea realităţilor vieţii.

'Violet: are caracter religios şi indică penitenţă şi reculegere.

Alb: culoarea purităţii, a cinstei, a virginităţii. Dacă într-un vis este culoarea dominantă, indică singurătate, abandon, supărare.

Negru: indică pesimism, depresie, singurătate şi teamă.

Albastru (ca şi toate culorile blânde): simbolizează armonie.

Culorile sunt, însă, în vis, în legătură cu anumite fiinţe sau lucruri. Ele pot schimba complet sensul unei prevestiri. Dacă visezi un câine, se spune că este o prevestire bună. Mergând însă la detalii, un câine alb înseamnă bucurie; unul gri prezice nenorocire, dar nu se ştie care; câinele negru anunţă răsturnarea

unei situaţii; câinele galben, ruină; câinele roşu, război.

A şaptea regulă. Numerele exprimă datele, leagă două fapte petrecute în epoci diferite, pot reprezenta un secol, o vârstă sau doar un simplu număr de telefon, în mod obişnuit, numerele visate sunt jucate la loto, oamenii manifestând încredere în capacitatea premonitorie a viselor. Nu s-au făcut statistici, dar personal nu am auzit să fi câştigat cineva la loto jucând numere visate!

Redăm, mai jos, semnificaţiile obişnuite atribuite numerelor:
1: reprezintă egoismul, dar şi o activitate intensă;
2: simbolizează echilibru interior, dar şi pasivitate, renunţare;
3: este numărul schimbării, al luptei, a vieţii reînnoite;
4: are o semnificaţie pozitivă, indicând buna orientare şi unitatea regăsită;
5: se referă la timpul care trece, la viaţa omului, la mişcare, în general;
6: este numărul libertăţii, al posibilităţilor, al alegerii;

7: indică bunăstare, succes, onoruri; •'"• 8: este o cifră cu semnificaţie pozitivă de echilibru *'ţi* dreptate;
9: anunţă nehotărâri şi schimbări;
10: nu are o semnificaţie prea pozitivă: instabilitate, singurătate, spaimă.
11: înseamnă oboseală, relaţii dificile între un bărbat şi o femeie.
12: reprezintă destinul: regretul ocaziilor pierdute, deziluzii, durere.

A *opta regulă,* în vis apar, uneori, figuri geometrice care au o valoare simbolică foarte precisă.
- *pătratul:* (ca şi dreptunghiul) simbolizează precizia şi constanţa în muncă;
- *cercul:* simbolizează perfecţiunea, echilibrul, altruis mul. Este întotdeauna un simbol pozitiv;
- *triunghiul:* simbolul acţiunii. Reprezintă idealismul le gat de un simţ practic inteligent.

v-,'!':¹; .(,". ' ._ - \ vş,1. . .. ,

•.•-:: ' . *

Atragem atenţia celor care vor cerceta „dicţionarul de vise" ce urmează că

definiţiile pe care le cuprinde sunt luate, în parte, din tradiţia populară şi din ştiinţele oculte, cărora li s-au adăugat unele referinţe la obiecte şi situaţii din viaţa modernă. Unele semnificaţii tradiţionale au fost completate cu explicaţii şi concepte derivate din „teoriile onirice" cele mai moderne.

Visele si tălmăcirea lor

1. Mâncăruri şi băuturi

Alcool: eşti iritat, deseori.

Aliment: dorinţele îţi vor fi satisfăcute; mănânci un aliment: firea ta se schimbă în bine.

Apă: apă de la robinet: ceva te tulbură; apă de izvor: bucurie, simplitate; apă vărsată: ceilalţi te observă; apă care fierbe: vei face multe cumpărături; apă sfinţită: totul în jur este calm; bei apă sfinţită: un botez în familie; apă caldă: te vei îmbolnăvi în curând; apă în sticlă: vrei să faci schimbări şi să trăieşti emoţii intense; apă de mlaştină: afacerile nu se ameliorează; apă de mare: lungi călătorii în viitor; apă tulbure: pagube foarte mari; înoţi în . apă: schimbare, refacere; cazi în apă: vei trăi o mare pasiune; cazi în apă care fierbe: norocul te părăseşte; apă de colonie: obiectivul tău este succesul; apă distilată: puritate.

Aperitiv: bei un aperitiv: lene, lipsă de curaj.

Băutură: băutură apoasă: nu eşti niciodată destul de tăios; băutură foarte alcoolizată: nu poţi să fii mai moderat; băutură exotică: nu eşti mulţumit de mediul în care trăieşti; băutură rea la gust: te dis-preţuieşti pentru caracterul tău ursuz.

Bere: eşti timid şi nu dovedeşti spirit de iniţiativă; bei bere: trebuie să înveţi să-ţi învingi unele complexe; răstorni o halbă cu bere: începi să capeţi încredere în tine; cumperi bere: eşti nesatisfăcut.

Biftec: mănânci un biftec: nu-ţi este teamă de aspectele cele mai dure ale vieţii; biftec crud: siguranţă, independenţă; refuzi un biftec: temeri latente de origine sexuală.

Bomboană: lucrurile mici îţi oferă bucurie şi recompense.

Brânză: meritele personale vor fi recunoscute; mănânci brânză: profită imediat de avantajele pe care le-ai
,, obţinut; vinzi brânză: vei ceda celorlalţi meritele tale; refuzi să mănânci brânză: refuzi să-ţi recunoşti meritele.

Cacao: bei cacao: caracterul tău este puternic şi blând.

Cafea: situaţie nouă si stimulatoare; pregăteşti cafea: vrei să fii plin de energie; macini cafea: spaimele r, şi frustrările nu trebuie subestimate; oferi cafea: eşti nervos şi nu ştii să te controlezi; verşi cafea:

mici incidente îţi măresc temerile; bei cafea: existenţa ţi se îmbogăţeşte în mod plăcut.

Carne: mănânci carne: vei depăşi momentele psihologice; carne crudă: prea multă sensibilitate; carne fiartă: îţi cresc şansele; carne de porc: probleme de digestie; carne de pui: a avea prea mult curaj este, adesea, un risc.

Cârnat: vezi un cârnat: nu te lăsa dus de felul tău impulsiv de a fi; tai un cârnat: eşti ferm hotărât să faci pe cineva să sufere; mănânci cârnat: satisfacţii în toate domeniile.

Ceai: ai un ceai în faţă: te gândeşti la sănătatea ta; bei un ceai: relaxare şi linişte.

Ciocolată: bunătate, blândeţe, sănătate; ciocolată care se topeşte: reuşeşti să te consolezi întrucâtva.

Ciorbă: mănânci ciorbă: situaţie stabilă, dar nu remarcabilă; ciorbă stricată: necazuri familiale; ciorbă sărată: o mică dispută.

Făină: abundenţă, stabilitate financiară; frământi făină cu apă: îţi aranjezi

viitorul din punct de vedere material; cerni făină: nu te lăsa surprins de neprevăzut.

Gris: lipsă de decizie; mănânci gris: te adaptezi la toate situaţiile fără să protestezi.

/\

îngheţată: momente propice doar în aparenţă; prepari îngheţată: aştepţi momentul potrivit ca să acţionezi; mănânci îngheţată: vei obosi curând de atâta

singurătate; vezi îngheţată topindu-se: în cazul tău este inutil să fii răbdător.

Lapte: bogăţie şi sănătate; bei lapte: vei trăi o frumoasă poveste de dragoste; verşi lapte: dificultăţi viitoare; cumperi lapte: posibilităţi de îmbogăţire; lapte acru: mai bine aştepţi înainte de a acţiona.

Muştar: guşti muştar: te simţi cam ameţit.

Omletă: armonie între prieteni; pregăteşti o omletă: o dragoste trecătoare, dar plăcută; mănânci omletă: nu fi preocupat de stabilitatea dragostei tale.

Orez: noroc şi profit; mănânci orez: îţi creşte brusc averea; găteşti în bucătărie orez: administrezi bine averea pe care o ai; cumperi orez: investiţii bune.

Oţet: gelozie, certuri de mică importanţă; prepari oţet: vrei să faci o treabă incorectă.

Ouă: simbolul vieţii şi al perfecţiunii; vezi multe ouă: meriţi bogăţia pe care o ai; ouă albe: avere şi fericire; ouă proaspete: veşti bune; ouă stricate: decepţii şi griji; ouă fierte: norocul nu te va părăsi; ouă tari: satisfacţii trecătoare; ouă sparte: nenorocire; mănânci ouă: profiţi de o situaţie favorabilă.

Pâine: mănânci pâine: veste bună; pâine albă: noroc iminent; pâine neagră: şanse pentru cei săraci;

- pâine uscată: perioadă grea, necazuri, griji; pâine ⁝, caldă: eşti nerăbdător şi sănătatea îţi este în peri-

, col; coci pâine: vei mai avea multe satisfacţii; rupi
, pâine: le vorbeşti tuturor despre planurile tale; arunci pâine: previziune nefavorabilă.

Prăjitură: pregăteşti o prăjitură: te pregăteşti de serbare; tai o prăjitură în bucăţi: recunoşti meritele altora la justa valoare; mănânci o bucăţică de prăjitură: crezi că meriţi mai mult; faci cadou nişte prăjituri: tandreţe neîmpărtăşită; mănânci multe prăjituri: vei suferi, poate, pierderi importante; mănânci prăjituri diferite: dorinţe romantice; mănânci prăjituri pe ascuns: nevoie de dragoste; furi prăjituri: ai mare nevoie să fii iubit.

Sardele: vezi sardele: trebuie să te mulţumeşti cu ce ai; mănânci sardele: viaţă modestă, dar liniştită; cumperi sardele: perioadă de câştiguri modeste; sardele în cutie: clipe de bucurie.

Sare: prevestire favorabilă; vezi sare: câştiguri uşoare; mănânci sărat: vrei prea multe lucruri şi vei fi decepţionat; verşi sare: nenorociri, ghinioane; n-ai sare: insatisfacţii şi decepţii.

Seu: situaţie bănească îndoielnică.

Slănină: vezi slănină: afaceri bune; slănină proaspătă: noroc momentan; slănină sărată: îţi conduci bine afacerile; mănânci slănină: satisfacţii economice; topeşti slănină: spirit de iniţiativă.

Supă: sănătate, situaţie bănească stabilă; pregăteşti supă: familie numeroasă; mănânci supă: accepţi totul fără proteste, modestie.

Tarate: acţiuni fără sens; mănânci o turtă din tarate: câştig mărunt, sănătate.

Tocană: dorinţe irezistibile; serveşti cuiva tocană: cauţi să ascunzi ceva neplăcut.

Ţuică: bei ţuică: vrei să-ţi uiţi necazurile; guşti ţuică: iubeşti plăcerile vieţii;

distilezi ţuică: nimeni nu înţelege ce doreşti.

●**Ulei:** idei bune şi proiecte interesante; ulei de măsline: proiecte realizate uşor; ulei de diferite seminţe: simplitate aparentă; bei ulei: boală probabilă; cumperi

x ulei: dobândeşti sprijin sigur; verşi ulei: prevestire rea; vezi ulei pe jos: criză în afaceri.

Unt: te simţi destins, totul va merge bine; întinzi unt pe pâine: vrei să ajungi la un echilibru între activitate şi odihnă; topeşti unt: ţi se tulbură odihna.

Vin: vin roşu: necaz mare; vin alb: satisfacţie şi fericire; bei vin alb: momente de veselie; bei vin roşu: te îmbolnăveşti, dar nu foarte grav; bei vin mult: discuţii inutile; bei vin cu apă: moderaţie şi echilibru; vin dulce: linguşeli; vin sec: sinceritate; oferi vin: bune raporturi cu prietenii; verşi vin: vei pierde o ocazie bună; vin oţetit: momente de bucurie pierdute; bei vin oţetit: trădare.

Zahăr: vezi zahăr: înşelătorii şi capcane; mănânci ,'_ zahăr: satisfacţii de scurtă durată; dai zahăr: vrei să încurci ideile în capul cuiva.

SOMNUL SI VISELE

2. Acţiuni, stări, comportamente

A absenta: eşti absent: vrei să eviţi hotărârile celorlalţi; remarci absenţa cuiva: cel care a plecat a lăsat un gol în urma lui.

A absolvi: eşti absolvit de ceva: nu fi prea aspru cu propriile-ţi greşeli; absolvi pe cineva: nu te preocupa de ceea ce nu te priveşte.

A abuza: abuzezi de încrederea cuiva: ţi-ar plăcea să fii mai priceput, mai îndemânatic.

A acapara: acaparezi obiecte: lipsă de siguranţă, ţi-e teamă de viitor; acaparezi produse alimentare: te gândeşti c-o să vină o perioadă grea, de sărăcie.

A accelera: vrei să te arăţi mai puternic decât eşti în realitate.

A accepta: accepţi pe cineva sau ceva: dispoziţia ta este minunată.

A aclama: va veni la tine un prieten de departe. **A acumula:** acumulezi bogăţii: îţi vei pierde banii.

A acuza: acuzi pe cineva pe nedrept: pericol de boală; eşti acuzat: veşti proaste în viitor.

A administra: administrezi o întreprindere: pericol de faliment; administrezi un medicament: crezi că dai sfaturi bune celorlalţi.

A admira: admiri pe cineva sau ceva: mediul în care trăieşti este sărac şi prea puţin stimulator.

A adopta: eşti adoptat: cineva va avea grijă de tine. **A adora:** adori pe Dumnezeu: treci printr-o criză.

A aduna: aduni ceva: îi aştepţi pe ceilalţi; aduni nişte obiecte de pe jos: nu lăsa să-ţi scape o ocazie bună; aduni un obiect pierdut de altcineva: cineva te ajută involuntar.

A agăţa: agăţi tablouri: eşti foarte materialist şi respingi arta sub toate formele; agăţi o pendulă: avariţie şi egoism.

A agita: agiţi ceva: manifestare de curaj; agiţi o batistă: nu-ţi este ruşine de sentimentele tale; agiţi un drapel: îţi expui curajos ideile; te agiţi: nu trebuie să fii prea preocupat.

A ajuta: eşti ajutat: afacerile îţi merg bine; ceri ajutor: doreşti, fără să-ţi dai seama, să faci un bine cuiva; auzi strigând ajutor: te simţi în pericol.

A alarma: auzi sunând alarma: eşti permanent tensionat, caută să te linişteşti; dai alarma: te vei îmbolnăvi, atenţie la simptomele bolii.

A amesteca: amesteci apă cu vin: legături posibile între două persoane diferite; amesteci apă şi foc: s două caractere incompatibile; amesteci culori: fan-r. tezie şi creativitate; amesteci otrăvuri: pui la cale ceva îngrozitor.

A amputa: ţi se amputează un picior sau un braţ: trebuie să renunţi la o atitudine negativă.

A se apleca: va trebui să lucrezi din greu; vezi pe cineva care se apleacă: alţii muncesc pentru tine; te apleci în faţa cuiva: eşti conştient de superioritatea cuiva; te apleci să iei ceva: munca ta va fi bine plătită.

A aprinde: aprinzi un foc: încearcă să fii mai potolit; aprinzi un chibrit: nu ezita; aprinzi o lumină: nu găseşti rezolvarea unei probleme; aprinzi maşina de gătit: preferi să rămâi acasă; aprinzi o ţigară: nesiguranţă, ţi se pare că nu eşti bine primit; aprinzi soba, căminul: viaţă liniştită, echilibru financiar; aprinzi o lumânare: o perioadă plăcută şi fără griji.

A aranja: aranjezi un pat: nesiguranţă şi sentiment de vinovăţie; aranjezi

unele obiecte: trebuie să pui ordine în gândurile tale.

A arde: arde o casă: trebuie să iei totul de la capăt;
ard câţiva copaci: vei suferi în curând o pierdere;
arde o pădure: situaţie bănească bună; ard haine:
boală; ţi-ai ars faţa: nu ai personalitate; ţi-ai ars :, mâinile: ţi-e teamă de inactivitate; ţi-ai ars pi-
cioarele: unele probleme neprevăzute te reţin în i;, casă; ţi-ai ars părul: nu poţi conta doar pe fru-•i> museţea ta; arsură: o problemă crezută rezolvată
îţi dă bătaie de cap.

A arunca: impulsivitate; arunci cu pietre: proteste inutile; te arunci spre cineva: o ciocnire prea tare.

A asculta: asculţi de cineva: persoanele autoritare te ,: impresionează; asculţi de toată lumea: n-ai personalitate; asculţi un subaltern: suporţi umilinţe; asculţi un superior: disciplină şi caracter puternic.

A ascunde: ascunzi ceva: nu eşti sincer şi te simţi vinovat; ascunzi bani: n-ai încredere în nimeni; ascunzi o persoană: gelozie nejustificată; ascunzi un copil: încerci un sentiment de vinovăţie; te ascunzi: va trebui să înfrunţi o situaţie grea.

A ateriza: aterizezi: ai învăţat să fii realist şi să nu mai visezi cu ochii deschişi; aterizezi dificil: îţi este greu să priveşti lucrurile raţional.

A aştepta: aştepţi un prieten: eşti susceptibil şi te simţi i repede insultat; aştepţi un tren: ocaziile vin întotdeauna pentru tine într-un moment nepotrivit; aştepţi vacanţa: ţi-ar plăcea să trăieşti fără să munceşti; sală de aşteptare: vei primi veşti importante.

Abate: baţi covoare: vrei să elimini din jur tot ce e ;îmbătrânit; baţi toba: speranţele tale nu sunt înte-
[1]meiate; baţi din picioare: supunere; baţi din palme:
•veselie; baţi un copil: nu găseşti un ţap ispăşitor

-'pentru mânia ta; baţi grâul: bunăstare, bogăţie; baţi

! tactul: primeşti o funcţie de comandă; baţi la ma şină: legături de scurtă durată.

SOMNUL SI VISELE

117

A batjocori: batjocoreşti un schilod: boală, sănătate precară; batjocoreşti un sărac: te simţi în siguranţă şi vei deveni curând bogat; batjocoreşti un bătrân:

•*:,* bătrâneţea te îngrozeşte; batjocoreşti un orb: nu-ţi dai seama clar de situaţia în care te afli.

A bea: bei apă: o naştere în familie; bei vin: bucurie, armonie, bună-dispoziţie; bei băuturi alcoolice: nu ai simţul măsurii; dai de băut: eşti bine-dispus şi sociabil; bei apă caldă: indispoziţie; bei ulei: boală; bei din pahare preţioase: te vei îmbogăţi, în curând; bei din pahare foarte fragile: caracterul tău instabil îţi va crea multe probleme; bei mai mult decât trebuie: probleme în perspectivă.

A calomnia: eşti în întrecere cu cineva; calomniezi un prieten: eşti gelos pe succesele lui; calomniezi un duşman: lipsă de siguranţă; eşti calomniat: îţi dai seama că ai comis unele greşeli.

A călca (rufe): dovedeşti înclinaţie către perfecţiune; fier de călcat: dai dovadă de echilibru psihic; calci o cămaşă: siguranţa de sine pe care o afişezi este numai aparentă.

A se căţăra: te străduieşti să dobândeşti o situaţie socială bună; te caţeri într-un copac: vei avea curând o situaţie socială importantă; vezi oameni căţă-rându-se: atenţie să nu fii depăşit; te caţeri pe o stâncă sau un zid: în drumul tău vei întâlni piedici

'•i sau oameni rău intenţionaţi.

118

SINAPSE

A cântări: cântăreşti ceva: gândeşti înainte de a acţiona; cântăreşti marfă: conduci afacerile cu mare grijă.

A citi: cauţi să te informezi; citeşti cărţi: nu te simţi pregătit; citeşti scrisori: veşti bune; citeşti afişe: veşti puţin importante; citeşti rău: îţi este teamă să-ţi arăţi lipsa de pregătire; citeşti cu voce tare: vrei să-i implici şi pe alţii în problemele tale personale.

A coase: dorinţă de pace; cosi o haină: armonie regăsită; nu termini de cusut: eforturile tale vor fi zadarnice.

A conduce: disciplină, simţ al responsabilităţii; conduci un automobil: succes în afaceri; conduci o maşină de curse: crezi prea mult în forţele tale; conduci un camion: îndeplineşti o muncă grea,

" care-ţi va aduce satisfacţii; conduci o persoană: eşti foarte optimist; conduci un animal: siguranţă, hotărâre; conduci o motocicletă: hotărâre, gust pentru aventură.

A se culca: lene; te culci cu un bărbat (o femeie): după o lungă aşteptare, visul tău de îndrăgostit se

,j va realiza; te culci singur: momente de spaimă;

• t te culci cu prietenii: perioadă de vacanţă; te culci pe spate: perioadă de lene, care nu-ţi va aduce nici o satisfacţie.

A culege: culegi haine risipite: o perioadă de ordine şi de echilibru; culegi fructe: nu te încrede în

lucrurile prea simple; culegi flori: sentimente nesigure; culegi pietricele: ai nevoie de certitudini, cât de mici.

A cumpăra: cumperi diferite obiecte: vrei să-ţi îmbunătăţeşti situaţia; cumperi alimente: o să ai invitaţi la masă; cumperi fructe: atenţie la cheltuielile inutile; cumperi o casă: vrei să-ţi schimbi radical situaţia; cumperi aur: atenţie la cei ce încearcă să te corupă; cumperi lucruri vechi: nostalgie; cumperi pe cineva: ţi se vor descoperi curând şiretlicurile.

A da: bucurie interioară; dai obiecte preţioase: vrei să dobândeşti prietenia cuiva; dai mâna: o să semnezi un contract; dai de mâncare: cineva depinde de tine; dai de băut: întâlnire între prieteni; dai un bacşiş: eşti sigur pe tine.

A divorţa: arată tot felul de despărţiri: de familie, de persoana iubită, de locul de muncă; ceri divorţul: ai prea multe probleme şi nemulţumiri.

A doborî: dobori pe cineva: agresivitate evidentă; eşti doborât de cineva: suferi o înfrângere prevăzută de la bun început.

A domestici: ai vrea să ai mai multă putere, în toate domeniile.

A dormi: ai pierdut contactul cu realitatea; te vezi dormind: te temi că eşti prea leneş; vezi un duş-
>, mân dormind: te simţi liniştit; vezi un copil dormind: invidiezi liniştea cuiva; vezi un străin dormind în

patul tău: criză de identitate; dormi într-o biserică:
;". nu eşti prea sănătos; dormi într-un coşciug: câteva momente de disperare; dormi pe pământ: sărăcie sau teamă de sărăcie; dormi îmbrăcat: te temi
l; mereu de ceva.

A iubi: îţi iubeşti tovarăşul de viaţă: dorinţă de a proteja; îţi iubeşti un frate: eşti gelos pe succesul lui; îţi iubeşti o soră: eşti într-o stare psihologică plină de calm; îţi iubeşti tatăl: eşti convins că n-ai fost, niciodată, înţeles de nimeni; îţi iubeşti mamă: vei reuşi să te afirmi la locul de muncă.

A se îmbăia: intimitatea ţi-a fost încălcată; faci o baie: vrei să te cureţi de un păcat; baie rece: mici nemulţumiri; baie caldă: eşti prea destins; faci baie îmbrăcat: te simţi, adesea, nepotrivit într-o companie; faci baie la picioare: ai satisfacţia că ai uitat de unele necazuri.

A se îmbogăţi: te îmbogăţeşti prin moştenire: fii atent la problemele familiale; te îmbogăţeşti făcând afaceri: temerile tale nu sunt întemeiate; te îmbogăţeşti furând: dai dovadă de puţină diplomaţie.

A se împăca: te împaci cu cineva: vei depăşi momentele grele în scurtă vreme; te împaci cu copiii:
; probleme băneşti care-ţi schimbă starea sufle tească; te împaci cu partenerul: eşti gata pentru o împăcare; te împaci cu duşmanii: drumul până la împăcare este încă lung. r : ; ...•? /

A împrumuta: împrumuţi cu ceva pe cineva: încredere în oameni; împrumuţi haine cuiva: eşti generos; împrumuţi bani cuiva: afaceri proaste; împrumuţi tu ceva: vei obţine ce doreşti de la o persoană.

A se încaieră: probleme în raporturile cu ceilalţi; încăierare între femei: afacerile tale trec printr-o pasă proastă; încăierare între bărbaţi: nişte veşti îţi complică existenţa; încăierare între pisici: ceartă între îndrăgostiţi; încăierare între câini: încearcă să-i dai ajutor unui prieten care ţi-1 cere; încăierare între îndrăgostiţi: nu exagera micile probleme.

A închiria: închiriezi ceva: un ajutor preţios; închiriezi o maşină: o călătorie neprevăzută; închiriezi o bicicletă: momente neplăcute în societate.

A înghiţi: înghiţi o pastilă: eşti neliniştit din cauza sănătăţii; îţi înghiţi lacrimile: moment de mare criză; înghiţi un medicament: momente grele, dar utile pentru viitor; înghiţi un peşte: pierzi mulţi bani.

A înlocui: ai nevoie de unele schimbări; înlocuieşti pe cineva: limpezime în idei; înlocuieşti un obiect spart: ai descoperit cine îţi face rău; eşti înlocuit: insulte pe care nu le poţi uita.

A înota: acţionezi cu uşurinţă; înoţi într-o piscină: siguranţă în raporturile sociale; înoţi în apă agitată: pericole ameninţătoare; înoţi pe sub apă: perioadă grea care va dura puţin; înoţi contra curentului: cineva îţi va face greutăţi; înoţi în aur: noroc şi bogăţie; nu ştii să înoţi: incidente dezagreabile;

înoţi în mijlocul mării: eşti sigur de tine; înoţi în ; apă adâncă: preocupări inutile.

A însoţi: însoţeşti un prieten: este important să vorbeşti de muncă;

însoţeşti un mort: îţi dai seama •; că o afacere se desfăşoară rău; însoţeşti o rudă: divergenţe de interese; însoţeşti un necunoscut: un necunoscut vrea să-ţi facă rău.

A însuşi: îţi însuşeşti obiecte care aparţin altuia: invidia este marele tău defect.

A întâlni: posibilităţi neaşteptate; întâlneşti un prieten: ai ceva să-i spui acelui prieten; întâlneşti un duşman: spaima te chinuieşte; întâlneşti o persoană importantă: te aştepţi la mari favoruri; întâlneşti o persoană decedată de mult: doreşti mult s-o revezi

,-... pe această persoană, poate că ai un sentiment de vinovăţie.

A învăţa: înveţi ceva: eşti în căutarea unei oarecare siguranţe; înveţi pe dinafară: n-ai încredere în tine

,,,, însuţi; înveţi să citeşti: vrei să înţelegi mai mult dintr-o situaţie neclară; înveţi să înoţi: ţi-e teamă să nu fii lăsat în urmă; înveţi să conduci: ai nevoie de puţin autocontrol; înveţi o limbă străină: noi cunoştinţe interesante.

Ă legăna: preocupări pentru sănătatea copiilor tăi; legeni un copil: sentimente duioase; te laşi legănat: ai nevoie de dragoste şi de înţelegere.

A mătura: o muncă plictisitoare; mături prin casă: veşti bune; mături strada: succes sigur, în viitor.

A mânca: mănânci alimente proaspete: doreşti noi experienţe; mănânci alimente stricate: refuzi orice propunere; mănânci peşte: primeşti veşti bune; mănânci legume: situaţia actuală, deşi stabilă, nu te satisface; mănânci prea mult: îţi lipseşte autocontrolul; mănânci frunze: ai descoperit că eşti înşelat.

A mângâia: vrei ca şi alţii să participe la bucuria ta; îţi mângâi soţia/soţul: suferi de singurătate; mângâi animale domestice: atenţie la invidioşi; mângâi a-nimale sălbatice: caută să eviţi disputele în viitor; îţi mângâi părinţii: trebuie să te eliberezi de un sentiment de vinovăţie; îţi mângâi iubitul/iubita: luxul pe care ţi 1-ai dorit e departe de posibilităţile tale reale; mângâi un obiect: fii mai puţin materialist.

A minţi: minţi voluntar: te aperi în mod greşit; minţi involuntar: nu vorbi de lucruri pe care nu le cunoşti; minţi nişte străini: te temi de consecinţele unui act nechibzuit; minţi persoane cunoscute: ceea ce ascunzi va fi repede descoperit.

A muşca: muşti pe cineva: răzbunări; eşti muşcat: o pagubă imprevizibilă; îţi muşti buzele: momente de ezitare; îţi muşti degetele: regreţi ocaziile pierdute; muşti din pâine: eşti legat de natură; muşti din fructe: prime la slujbă; muşti din carne: succes sentimental.

A munci: satisfacţie, armonie familială; munceşti singur: eşti cam egoist; munceşti în grup: vei avea bune rezultate lucrând cu alţii.

A murdări: murdăreşti pe cineva: îl ruinezi pe acela; te murdăreşti singur: îţi provoci propria ruină; eşti murdar: unele acuzaţii îţi vor face rău.

A naşte: noroc, îmbunătăţiri; naştere cu dureri: depăşeşti cu multă oboseală o criză; naştere uşoară: ai uitat de orice preocupare; naştere prematură: nu te simţi nici dorit, nici acceptat.

A pescui: vei seduce o persoană; pescuieşti peşti mari: o cucerire importantă; pescuieşti plevuşcă: mici amuzamente amoroase; vezi pe cineva pescuind: cineva este pe cale să te trădeze; pescuieşti cu undiţa: o cursă ascunsă; pescuieşti cu plasa: nu vei fi singurul înşelat.

A pieptăna: te piepteni: se vor schimba multe lucruri; îţi piepteni mustaţa: vrei să fii remarcat; eşti pieptănat: cineva te linguşeşte.

A plăti: cheltuieli neprevăzute; plăteşti pentru o plăcere: atenţie la nesinceritatea celor care spun că-ţi sunt prieteni; plăteşti pentru o greşeală: este singura cale să scapi de remuşcări.

Ă plânge: eşti foarte sensibil şi vei primi veşti; plângi moartea cuiva: treci printr-o perioadă favorabilă; plângi degeaba: vei fi trist şi vei avea necazuri;

> ' plângi din cauza propriilor greşeli: atitudine pasivă şi renunţare; plângi de bucurie: o perioadă foarte

tristă se termină; vezi pe cineva plângând: te simţi responsabil de tristeţea unei persoane.

A pleca: schimbări; pleci singur: îmbunătăţiri probabile în afaceri; pleci cu prietenii: momente plăcute, dar prea puţin productive.

A se plimba: perioadă bună, stabilitate bănească; te plimbi singur: seninătate şi autonomie; te plimbi cu cineva: raporturi bune cu prietenii; te plimbi cu partenerul de viaţă: legătură durabilă şi echilibrată.

A povesti: ai nevoie de sfaturi şi de confirmări; povesteşti întâmplări adevărate: eşti realist şi sincer; povesteşti o aventură: vei face o impresie bună, dar va dura foarte puţin; povesteşti nenorociri: dai din neliniştea ta şi celorlalţi.

A primi: eşti primit cu răceală: ţi-e teamă de a nu fi la înălţimea situaţiei; eşti primit călduros: ai dobândit respect şi stimă.

A privi: curiozitate; priveşti atent: profită de experienţa altora; priveşti în jur: temeri, nesiguranţă chiar în propriul mediu; priveşti fix o persoană: nu trebuie să iei o hotărâre legată de această persoană.

A rade: razi pe cineva: înşelătorii şi fraude; te rade cineva: pierdere inutilă de energie; ţi se rade capul: umilinţă; te razi tu: autopedepsire.

A răni: conflicte interioare; răneşti fără voie: vei pri-cinui o mare neplăcere; eşti rănit de cineva cu un

îs cuţit: situaţia este complicată, nu acţiona impulsiv; vezi pe cineva rănit de cuţit: o rivalitate amoroasă te tulbură.

A răspunde: răspunzi la o întrebare: ai nevoie de răspunsuri precise; răspunzi la telefon: speri că vei fi căutat; răspunzi la o scrisoare: doreşti de

a relua unele legături.

A răsturna: răstorni ceva: hotărâre definitivă; răstorni un sac: spui adevărul; răstorni un obiect: asigură-te că lucrurile fără importanţă nu sunt decât nişte capcane; răstorni pe cineva: această persoană se va îndrăgosti de tine; eşti răsturnat: o pasiune care te va face să-ţi pierzi minţile.

A râde: râzi de ceva: o situaţie deosebit de ciudată; vezi pe cineva râzând: mici supărări şi neînţelegeri; auzi râzând: cineva îţi va vorbi de bucuria
* şi buna lui dispoziţie.

A recita: comportamentul tău este ambiguu; reciţi singur: descurci singur o situaţie încâlcită; reciţi împreună cu alţii: trăieşti într-un mediu de ipocriţi; reciţi poezii: te laşi condus şi influenţat; reciţi rugăciuni: ai nevoie de un ajutor.

A repeta: repeţi un cuvânt: nu prea ai credibilitate; repeţi o frază: o problemă foarte importantă; repeţi un nume: decepţii sentimentale.

A respinge: respingi pe cineva: caracter hotărât; respingi un pretendent: ştii foarte bine ceea ce vrei; respingi un duşman: eşti sigur de tine.

SOMNUL ŞI VISELE

A ridica: ridici un obiect: ai senzaţia că eşti părăsit; ridici ochii: cel care te-a insultat îşi va cere iertare; ridici capul: e timpul să-ţi iei revanşa; ridici mâna: în realitate, eşti slab şi nu ştii să te aperi; ridici ancora: rupi legăturile cu trecutul; te ridici din fotoliu: boală iminentă; te ridici de pe un scaun: vizite neaşteptate.

A ruga: ai nevoie de ajutor; rogi pe cineva: ai vrea să ceri o favoare, dar n-ai destul curaj; eşti rugat: îţi place să fii căutat si dorit.

A saluta: bune raporturi sociale; saluţi persoane din familie: moment de împăcare; saluţi persoane necunoscute: ar trebui să-ţi învingi timiditatea; saluţi un duşman: îţi va deveni curând prieten.

A salva: salvezi pe cineva: persoanele cărora le-ai făcut servicii nu vor face acelaşi lucru pentru tine; eşti salvat de cineva: o recompensă te va costa

scump; te salvezi: ai multe resurse; salvezi aparenţele: griji mărunte.

A săruta: săruţi: generozitate; primeşti un sărut: lipsă de afectivitate; îţi săruţi tatăl: ai nevoie de cineva care să te protejeze; îţi săruţi mama: te simţi neînţeles; îţi săruţi fraţii: solidaritate familială; săruţi un mort: prevestire rea; săruţi mâna cuiva: suflet romantic; săruţi gura cuiva: mare pasiune sau, uneori, ipocrizie; vrei să săruţi, dar eşti respins: tristeţe, melancolie, nesiguranţă; săruţi un duşman: te-ai maturizat; săruţi un necunoscut: dragoste

exagerată faţă de propria persoană; săruţi ochii cuiva: nu-ţi dai seama de realitate; săruţi obrazul cuiva: tristeţe şi probleme pentru care vei plânge; :; săruţi pe cap: te simţi inferior celorlalţi.

A scrie: dorinţă de comunicare; scrii bine: ştii să te exprimi; scrii cu greşeli: ideile tale vor fi înţelese greşit; scrii de la dreapta la stânga: iei o hotărâre pe care ai amânat-o mult timp; vezi pe cineva scriind: te temi de comploturi împotriva ta;.

A semăna: semeni cereale: succes sigur; vezi pe cineva care seamănă: îi invidiezi pe cei care investesc profitabil.

A spăla: satisfacţii familiale; speli pe cineva: altruism; îţi speli copiii: treburile din casă te obsedează; speli în apă murdară: deziluzii; speli vasele: puţină satisfacţie în muncă; îţi speli mâinile: în realitate eşti slab şi nu ştii să te aperi.

A se sprijini: te sprijini de un zid: cauţi o poziţie sigură; te sprijini în baston: te simţi obosit, poate că eşti aproape de o stare de deprimare; te sprijini de o persoană: ai nevoie de cineva căruia să i te spovedeşti.

A,; stropi: impulsivitate, spirit creator; stropeşti pe cine-• /' va cu apă: vei fi influenţat de o persoană curajoasă; îţi stropeşti propriul ogor: va creşte bogăţia pe care o ai deja; îţi stropeşti propria grădină: armonie în familie; stropeşti nişte flori: momente de bucurie în viitor.

A supraveghea: lipsă de încredere; supraveghez! un prieten: ţi-e teamă de trădare; supraveghez! o rudă: certuri în familie; eşti supravegheat: nimeni nu are încredere în tine.

A tăia: ai pierdut o ocazie; tai coada unui animal: cineva te împiedică să acţionezi; tai lemne: greutăţi care pot fi depăşite; tai o ţesătură: satisfacţie de scurtă durată; îţi tai degetele: tristeţe în familie; îţi tai unghiile: datorii plătite; te tai cu un cuţit: eşti pe cale să-ţi faci rău.

A trece: obstacole depăşite; treci un examen: cineva te pune la încercare; treci strada: cauţi noi căi de ieşire la liman; treci peste un fluviu: prevestirea unui noroc; treci un pod: o schimbare decisivă în viaţa ta; treci peste o mare: rupi vechile legături pentru a începe o nouă relaţie.

A trezi: trezeşti pe cineva: încurajezi pe cineva care se îndoieşte de tot; eşti trezit: îţi dai seama de realitate; trezeşti pe cineva din familie: vrei să fii în centrul atenţiei; trezeşti un mort: nu-ţi dai seama că totul s-a terminat definitiv.

A urca: îmbunătăţiri în toate domeniile; urci nişte trepte: progrese lente, dar eficace.

A urmări: urmăreşti o persoană: această persoană reprezintă siguranţa ta; urmăreşti un copil: trebuie să-ţi urmezi instinctul; urmăreşti un animal: caută să fii mai hotărât; eşti urmărit: te crezi priceput şi ai încredere în tine; eşti urmărit pe ascuns: te

, ; temi de ceva.

A vorbi: vorbeşti în public: vrei să ai succes şi să fii remarcat; vorbeşti cu un prieten: discuţii neplăcute; vorbeşti cu o femeie: afaceri promiţătoare; vorbeşti cu un animal: îţi va fi greu să te faci înţeles; vorbeşti despre afaceri: munca te sâcâie; vorbeşti în şoaptă: simţi nevoia să încredinţezi

cuiva unele din secretele tale; vorbeşti cu voce tare: te simţi ameninţat de un pericol; auzi vorbindu-se de tine: te temi că eşti bârfit.

3. Lumea animală

a) Mamifere

Animal: animal feroce: cauţi să scapi de o ameninţare; animal domestic: bogăţie şi satisfacţii pe plan sentimental; animal necunoscut: noroc; animal cu pui în casă: bunătatea ta îţi va provoca necazuri; animal care vorbeşte: nu te lăsa impresionat de persoanele savante şi culte; animal care vine după • tine: puţină agresivitate şi hotărâre te vor ajuta în muncă; te schimbi în animal: viclenie, şiretenie.

Arici: neîncredere şi dificultăţi; vezi un arici: o persoană de care te apropii greu; atingi un arici: ex-' ' perienţă neplăcută cu o persoană neîncrezătoare.

Balenă: renaştere, o mare putere te ajută; eşti mâncat de o balenă: ar fi cazul să nu mai crezi în basme.

Bizon: puterea şi curajul nu te vor ajuta, dacă nu înveţi să judeci.

Bou: energie paşnică; bou pe pajişte: câştiguri; mănânci carne de bou: îţi recapeţi energia.

Cal: inteligenţă, armonie, echilibru; cal negru: sărăcie; cal alb: nevinovăţie, superstiţie; cal care paşte: o clipă de linişte; cal zvârlind din picioare: nu eşti nici rezonabil, nici coerent; cal care galopează: vei reuşi să eviţi cursele puse de duşmani; cal la trap: eşti mulţumit de tine şi nu faci mari eforturi ca

. să obţii ce nu ai; numeroşi cai sălbatici: îţi plac toate lucrurile spontane şi naturale ale vieţii; domesticeşti un cal: vrei să schimbi unele aspecte ale personalităţii tale, pe care le consideri negative; cal mare: te simţi foarte puternic; cal castrat: ai impresia că eşti într-o situaţie foarte neplăcută.

Cameleon: nu vrei să fii remarcat, eşti cam ambiguu.

Cangur: inconstanţă, neatenţie; cangur care sare: preferi să eviţi obstacolele decât să le înfrunţi.

Capră: ai o viaţă liniştită şi simplă; capră albă: poţi să-ţi îmbunătăţeşti situaţia financiară; capră neagră: situaţia ta modestă se transformă în sărăcie; multe capre: cu voinţă şi noroc, devii bogat.

Câine: nu-ţi uita niciodată prietenii; câini care latră: atenţie la pericole; câini care muşcă: un prieten te poate înşela; câini de pază: prietenii te vor apăra în caz de pericol; câini de vânătoare: vei obţine
i mari succese în societate; câini pătaţi: prietenii tăi

.•',• devin nepoliticoşi faţă de tine; câinele tău: ţi-ar plăcea ca prietenii să se comporte aşa cum vrei tu; căţea cu pui: multe idei noi; căţea care fuge: o prietenă te părăseşte.

Cerb: ceva te împinge să fii infidel; vezi un cerb: vei ''$_f$' fi considerat, în curând, o persoană importantă; ucizi un cerb: vrei să-ţi reprimi sentimentele josnice; cerb alergând: îi dispreţuieşti pe cei pe care-i consideri inferiori.

Cimpanzeu: o persoană care ţi se pare ridicolă; cimpanzeu în cuşcă: o persoană prea agresivă a fost împiedicată să facă rău.

Dromader: un ajutor preţios pentru rezolvarea problemelor tale.

Elefant: mintea şi energia ta te vor ajuta să izbândeşti; elefant în faţa casei tale: noroc şi succes; elefant intrat în casa ta: trebuie să fii mai hotărât; elefant domesticit: ai nevoie de un plus de energie şi de agresivitate; călăreşti un elefant: obţii o oarecare putere; eşti ameninţat de un elefant: pericol, poţi avea de-a face cu justiţia; vezi un elefant mort: ţi-ai epuizat resursele, norocul se îndepărtează.

Girafă: atenţie, nu insista prea mult ca să afli un secret.

Hipopotam: reflexe întârziate.

Iepure: vezi un iepure: cauţi subterfugii; te iei după •,{•1 un iepure: eforturi inutile; tragi într-un iepure: nu

căuta să cucereşti pe cineva prin forţă; mănânci un iepure: te vei răzbuna cu duritate.

Jaguar: un adversar de temut.

Leopard: agresivitate fără rost; ucizi un leopard: vei lovi o persoană rea.

Leu: echilibru şi impulsivitate; vezi un leu: eşti mândru că te-ai maturizat; leu care vine spre tine: ţi-e teamă să nu te laşi pradă instinctelor; leu în cuşcă: vei face rău unei rude sau unui prieten; vânezi un leu: raţiunea va învinge instinctele; eşti atacat de un leu: dispută cu o persoană foarte orgolioasă; învingi un leu în luptă: prevestire favorabilă, vei ieşi învingător într-o dispută; leoaică şi puii săi: îţi vei apăra avutul până la capăt.

Liliac: boală; îl vezi zburând: vei avea mari necazuri; liliac în casă: preocupări pentru sănătatea membrilor familiei; liliac care ţi se pune pe cap: boală a ochilor.

Lup: posibilităţi de răzbunare; lup care aleargă: răzbunări de mică importanţă; eşti atacat de un lup: suferinţe, daune provocate de persoane răuvoitoare; alungi un lup: psihologic, eşti mai puternic decât duşmanii; ucizi un lup: devii sigur pe tine; pui de lup: jocuri periculoase.

Maimuţă: înşelăciuni uşor de dat în vileag; vezi o maimuţă: cineva îşi bate joc de tine; ai o maimuţă:
vi ar trebui să-ţi stăpâneşti sentimentele; necăjeşti o maimuţă: te crezi viclean, dar nu eşti.

Măgar: vezi un măgar: crezi că unele din cunoştinţele tale sunt mediocre; auzi răgetul unui măgar: nu te lăsa impresionat de false chemări în ajutor; călăreşti pe un măgar: nu simţi nevoia să-ţi arăţi puterea; măgar mort: veste rea; măgar alergând: vei fi înşelat; măgar priponit: treci printr-o

perioadă foarte grea.

A^liel: vezi un miel: eşti copilăros şi neştiutor; mănânci carne de miel: o legătură sentimentală îţi va provoca griji; mângâi un miel: norocul este aproape; omori un miel: nu te lăsa corupt de exemple rele; cumperi un miel: vei trăi momente de fericire.

Oaie: linişte, resemnare; ai o oaie: pierzi la joc; vezi o oaie neagră: veste rea; mănânci carne de oaie: j grave probleme familiale; pierzi o oaie: unul din copiii tăi va părăsi casa; vezi multe oi la păscut: siguranţă şi viaţă echilibrată; vezi venind o oaie: întâmpini un duşman puternic şi tenace.

Pisică: prea multă fantezie, câteodată, nu eşti raţional; vezi o pisică: trădare; pisică mânioasă: o legătură

- agitată; pisică neagră: atenţie la persoanele răuvoi-
- toare; prinzi o pisică: atenţie la hoţi; eşti muşcat de o pisică: te vei îndrăgosti fără să vrei; hrăneşti o pisică: iubeşti pe cineva care nu te merită; omori o pisică: pasiune; pisică torcând: o dragoste împăr-
- tăşită; pisică domestică: independenţă, autonomie; ; pisică sălbatică: independenţa ta se transformă,

adesea, în agresivitate.

SOMNUL SI VISELE

Porc: bogăţie şi echilibru; mănânci carne de porc: perioadă de prosperitate; vezi porci mulţi într-o crescătorie: eşti mulţumit de bogăţia ta; hrăneşti un porc: ştii să-ţi conduci afacerile; omori un porc: un moment care-ţi va aduce satisfacţii; porc sălbatic: visezi la o bogăţie greu de obţinut.

Rinocer: acţionezi fără să analizezi care sunt consecinţele faptelor; vezi un rinocer: hotărâri bruşte; te urmăreşte un rinocer: reuşeşti cu greu să-ţi elimini adversarul; rinocer liniştit: duşman posibil.

Scroafă: noroc; scroafă cu purcei: belşug şi prosperitate.

Şoarece: nu vei primi înapoi ce ai împrumutat; şoarece în casă: averea îţi este ameninţată; mulţi şoareci: perioadă grea; prinzi şoareci: neînţelegerile vor dispărea; prinzi şoareci într-o cursă: sarcinile tale ţi se par grele; şoareci vii: fidelitate conjugală; ••*':* şoareci morţi: nenorocire în familie; eşti atacat

de şoareci: duşmani ascunşi îţi vor aduce necazuri; omori un şoarece: reuşeşti să elimini un duşman; ucizi mai mulţi şoareci: trebuie să-ţi nimiceşti toţi duşmanii.

Taur: cumperi un taur: discuţii în familie; taur liniştit: o persoană impulsivă, dar corectă; taur furios: te simţi ameninţat de o persoană foarte impulsivă; eşti urmărit de un taur: ai insultat un superior şi suporţi acum consecinţele; omori un taur liniştit: vei pierde un susţinător important; ucizi un taur ameninţător: vei evita un mare pericol.

Tigru: vezi un tigru: o persoană dincolo de orice bănuială îţi va provoca necazuri şi amărăciuni; eşti F. atacat de un tigru: schimbări bruşte ale situaţiei te vor face nervos şi nesigur pe tine; ucizi un tigru: vei reîncepe să analizezi lucrurile mai liniştit.

Urs: nu te încrede prea mult în prieteni; eşti atacat de un urs: te simţi persecutat; deranjezi un urs din somn: provocări periculoase; urs polar: o că-

•*1* lătorie foarte lungă; vezi un urs la grădina zoologică: forţă reprimată.

Vacă: randament bun; mulgi o vacă: câştiguri sigure; creşti multe vaci: îţi va creşte avutul.

Veveriţă: o persoană imprevizibilă; vezi o veveriţă: o J surpriză plăcută; prinzi o veveriţă: accepţi sarcini imposibile; te muşcă o veveriţă: mici decepţii în familie.

ti

Viţel: speranţă pentru viitor; viţel la păscut: o şansă în viitorul apropiat; viţel gras: belşug; viţel slab: perioadă de sărăcie; viţel de aur: avariţie.

Vidră: blană de vidră: siguranţă mare.

Viezure: o persoană leneşă; vezi un viezure mergând: o persoană vă deranjează din cauza lenei şi indiferenţei sale.

Vulpe: înşelătorii care au reuşit, dar care au fost date în vileag; vezi o vulpe: vei fi înşelat; eşti muşcat de o vulpe: piedici care te vor costa scump; ucizi o vulpe: semn bun, îmbunătăţirea situaţiei; vulpe în

ogradă: o să pierzi nişte bani.

b) Păsări

Barză: curând, un nou-născut în familie; barză purtând un copil în cioc: atenţie la falsele alarme; barză iarna: necazuri în familie; barză vara: o perioadă fericită şi senină.

Cioară: bârfe la adresa ta; cioară care cârâie: o situaţie nouă.

Ciocârlie: mai multă libertate în viitor.

Coţofană: simbol negativ, atenţie la furturi; coţofană care fură: încercări zadarnice de evitare a ghinionului.

Cocoş: probleme familiale, litigii; cocoş care cântă: şansă, câştiguri, mulţumire în muncă; prinzi un cocoş: o ceartă neplăcută; omori un cocoş: o să ai mai puţină şansă; mănânci un cocoş: veşti bune.

Corb: nenorociri; corb alb: gândire limpede; corb negru: gânduri lugubre; vânezi un corb: vrei să îndepărtezi pericolul; vezi mulţi corbi: momente grele şi deziluzii.

Curcan: te simţi ameninţat de o persoană agresivă; mănânci un curcan: un eveniment în familie.

Fazan: vezi un fazan: vanitate; mănânci un fazan: pericole iminente.

Găină: gânduri rele; găină grasă: bogăţie; găină slabă: perioadă de sărăcie; mănânci o găină: câştig; găină cu puişori: noroc în toate domeniile.

Gâscă: prevesteşte un noroc; vezi o gâscă: perioadă favorabilă de muncă; vezi un cârd de gâşte: per-
, soanele din jurul tău sunt superficiale; gâscă care gâgâie: bârfe inutile; omori o gâscă: rupi prietenia cu un om prost; mănânci o gâscă: profiţi de persoanele naive.

Lebădă: eleganţă şi linişte sufletească; auzi cântec de lebădă: iubire împărtăşită.

Mierlă: nu da atenţie la bârfe; mierlă care cântă: veşti neserioase; mierlă care vorbeşte: nu fi prea naiv; înveţi o mierlă să vorbească: nu te impune chiar aşa; ucizi o mierlă: vrei să reduci la tăcere o persoană care ştie prea mult.

Papagal: o persoană în care să n-ai încredere; vezi un papagal: te temi de bârfe pe socoteala ta; auzi vorbind un papagal: multe bârfe în spatele tău; dresezi un papagal să vorbească: îţi pierzi timpul . cu o persoană cretină; dai de mâncare unui papagal: alimentezi chiar tu bârfele pe socoteala ta.

Pasăre: gânduri şi intenţii negative; pasăre care cântă: '•:• semn bun, sănătate; pasăre care zboară: ai vrea să faci o călătorie lungă; pasăre care ţopăie: nehotărâre care provoacă eşecuri; pasăre într-o colivie: te simţi oprimat şi lipsit de libertate; pasăre care scapă: îţi vei regăsi independenţa; pasăre moartă: prevestire de boală; prinzi o pasăre: câştiguri imediate; pasăre care cloceşte: prevestire de căsătorie; ucizi o pasăre: perioadă norocoasă; multe păsări împreună: vorbe fără rost; hrăneşti o pasăre: bune

relaţii cu prietenii; pasăre de pradă: pericol; pasăre de noapte: criză în afaceri.

Păun: orgoliu; vezi un păun: obţii multe satisfacţii din muncă; pană de păun: îţi atribui merite inexistente; păun înfoiat: cineva se laudă cu cuceririle sale.

Pescăruş: calm plăcut; vezi zburând un pescăruş: independenţă în muncă şi în viaţa ta sentimentală.

Porumbel: viaţă liniştită, dar fără mari satisfacţii; vezi mulţi porumbei: persoane cam prostuţe sunt gata să te vorbească de rău; auzi porumbei gungurind: auzi cuvinte plăcute, de dragoste; prinzi porumbei: vei avea succes în tot ce întreprinzi.

Privighetoare: semn bun, armonie, căsătorie; privighetoare cântând: linişte în familie; prinzi o privighetoare: vei fi fericit, dar vei provoca suferinţă cuiva.

Pui de găină: noroc trecător; jumuleşti puful unui pui de găină: te răzbuni pe bârfitori; găteşti un pui de găină: satisfacţii în familie; mănânci un pui

de găină: situaţie bănească bună; creşti mulţi pui de găină: ai mare grijă de afacerile tale.

Raţă: nu te simţi destul de stabil ancorat în mediul în care te afli.

Rândunică: reîntoarcerea unei persoane dragi; vezi o rândunică zburând: posibilitatea unei călătorii pe care o doreşti de mult; auzi o rândunică: veşti bune; vezi o rândunică în cuib: bucurie în familie; ucizi o rândunică: o persoană care nu va mai reveni.

Struţ: prietenii şi rudele te decepţionează.

Şoim: persoana iubită nu este sinceră; vezi zburând un şoim: când ai descoperit că te înşală, te desparţi de persoana iubită; şoim de vânătoare: cinism, mare voinţă de a atinge obiectivele fixate.

Turturică: succese sentimentale; vezi multe turturele: prieteni apropiaţi; închizi o turturică în colivie: gelozie nejustificată; vezi o turturică zburând: poţi să-ţi mai potoleşti accesele de gelozie.

Vrabie: vei întâlni pe cineva care te va ajuta în muncă; vezi un stol de vrăbii: numeroşi prieteni sinceri; dai miez de pâine la vrăbii: generozitate faţă de cei ce te-au ajutat.

Vultur: vezi un vultur în zbor: eşti sigur pe tine, dar, • câteodată, te supraevaluezi; vultur care atacă o

pradă: eşti sigur pe tine, hotărât, prompt; eşti dus >:" în gheare de un vultur: o să treci printr-un mare

pericol; omori un vultur: nu ai scrupule şi vrei să

te faci respectat; vultur în cădere: satisfacţie în • dragoste; pui de vultur: este de preferat să te in-

formezi mai bine înainte de a-ţi da cu părerea; , vezi mai mulţi vulturi rotindu-se pe cer: bogăţiile

tale sunt în creştere; eşti ameninţat de un vultur: ,! ţi-este teamă de duşmanul tău; vultur alb: semn ;, de doliu.

c) **Reptile**

Broască: vezi o broască: o persoană ce vorbeşte prea mult; numeroase broaşte: eşti înconjurat de linguşeli şi nesinceritate; auzi orăcăit de broaşte: te plictisesc bârfele prietenilor; omori o broască: noroc şi reuşită; broască râioasă: pericol; broască râioasă la tine în casă: te simţi ameninţat; omori o broască râioasă: vei avea clipe de linişte; broască râioasă înotând: lipsuri şi greutăţi.

Broască ţestoasă: vei fi condamnat pe nedrept; vezi o broască ţestoasă mergând: progrese mici în lumea afacerilor; iei o broască ţestoasă în mână: întrerupi cariera unei persoane serioase şi perseverente; vezi o broască ţestoasă în mijlocul drumului: vei întârzia o afacere importantă; mănânci o broască ţestoasă: dorinţe realizate după o lungă aşteptare.

Crocodil: situaţia ta materială va deveni dezastruoasă.

Şarpe: trădare; vezi un şarpe: o persoană care te linguşeşte; calci pe un şarpe: este periculos să-ţi contrazici duşmanii; eşti muşcat de un şarpe: boală şi nefericire; ai un şarpe pe tine: adversarii te vor v anihila; ucizi un şarpe: veste bună, îţi vei domina prietenii invidioşi; şarpe cu clopoţei: un duşman perfid nu te va surprinde; eşti înconjurat de şerpi:

,,:.. pesimism excesiv; iei un şarpe în mână: nu te temi nici de înşelăciuni, nici de trădări; muşti tu un şarpe: te răzbuni pe prietenii prefăcuţi.

SINAPSE

Şarpe boa: nu te lăsa târât în acţiuni periculoase; şarpe boa care te sufocă: nu reuşeşti să te eliberezi de nişte legături incomode; şarpe boa în apă: n-ai găsit puncte de sprijin.

Şopârlă: uşurătate; şopârlă care-ţi taie calea: teme-te de avertismentele ce ţi s-au dat; şopârlă stând la soare: cineva pe care îl credeai inofensiv îţi

întinde o cursă; şopârlă fără coadă: vei suferi grave accidente.

Viperă: prevestire rea; vezi o viperă: persoană falsă şi periculoasă; eşti muşcat de o viperă: eşti influenţat de linguşeli şi de minciuni; prinzi o viperă: elimini un duşman de temut; zdrobeşti o viperă: provoci o persoană periculoasă.

d) Peşti

Anghilă: dorinţă de raporturi sexuale; refuzi o anghilă: teamă de relaţii sexuale; mănânci o anghilă: emancipare, spirit liber.

Peşti: peşti mari: succese; peşti mici: necazuri şi încurcături; peşti coloraţi: contraste agreabile; mulţi peşti: succes iminent; peşti în apă: o iubire fericită; peşti afară din apă: o situaţie grea şi periculoasă;

[1] peşti morţi: veste rea, boală; ţii un peşte în mână: probabil vei lăsa să-ţi scape ocazia; peşti roşii: linişte şi pace, nu-ţi vei schimba obiceiurile; mă-

[;]- nanei peşti: aventuri de scurtă durată; mănânci mult peşte: viaţă sentimentală intensă.

Rechin: o persoană despotică; vezi un rechin în mare: nu ai mijloacele necesare de a învinge; prinzi un rechin: vei elimina un adversar periculos.

Ştiucă: ai curaj într-o situaţie grea; pescuieşti o ştiucă: o afacere care a mers bine; mănânci ştiucă: nu ştii să-ti administrezi avutul.

e) Insecte si alte vietăţi

* '

Albină: satisfacţie în toate domeniile; albină stând pe o floare: eşti în căutarea bunăstării şi a liniştii; albină care zboară: ai reuşit, până la urmă, să dai curs liber fanteziei; te înconjoară un roi de albine: eşti foarte sociabil; eşti înţepat de un roi de albine: mai multe persoane se coalizează contra ta; albină moartă: ruină; albină care zboară: cauţi plăceri de toate felurile.

Buburuză: o fetiţă delicioasă îţi va aduce buna dispoziţie; vezi o buburuză

luându-şi zborul: îţi place ingenuitatea, dar trebuie să faci în aşa fel încât să nu se îndepărteze de tine.

Fluture: infidelitate în dragoste; eşti un fluture: eşti inconstant şi nu ai încredere în tine; alergi după un fluture: continui o legătură nesigură şi imprevizibilă; prinzi un fluture: o iubire care va dura puţin.

Furnică: fii precaut, atenţie la sănătate; vezi multe furnici lucrând: ai nevoie de odihnă; striveşti un muşuroi de furnici: dispreţuieşti munca altora.

Gândac: veste de boală; gândaci mulţi: vei avea probleme cu sănătatea şi, poate, grave; găseşti gândaci în patul tău: acuzaţii aspre; striveşti gândaci: ştii să reacţionezi la evenimente negative.

Libelulă: incoerenţă si uşurătate.

Lipitoare: cineva profită de tine; vezi o lipitoare: ţi-e teamă că eşti exploatat; lipitoare pe trupul tău: pierderi neaşteptate; scoţi o lipitoare de pe tine: iei măsuri contra celor care vor să profite de tine.

Melc: posibilităţi de mare câştig; vezi un melc înaintând: lenea şi inconstanţa o să-ţi dăuneze; cochilie de melc: nu vrei să renunţi la plăcerile simple; duci o cochilie de melc la ureche: aştepţi să ţi se încredinţeze mari secrete.

Molie: persoane incorecte te exploatează; vezi molii care strică haine: vei pierde lucrurile la care ţii.

Muscă: necazuri; muscă mare: ai prea multe necazuri; Hi muscă bâzâind: cineva caută să-ţi facă rău, răs-

pândind calomnii pe seama ta; muscă mergând pe , ceva: treci printr-o perioadă neproductivă; prinzi '* o muscă: răspunzi cu promptitudine la acuzaţii; omori o muscă: elimini motivul grijilor tale.

Păianjen: încurcături şi discuţii; vezi un păianjen: situaţie neplăcută; vezi un păianjen care-şi ţese plasa: te aştepţi să fii înşelat; păianjen foarte mare: -; o discuţie urâtă care va avea consecinţe neplăcute; prinzi un păianjen: înfrunţi curajos situaţii foarte neplăcute; omori un păianjen: veşti bune.

Purice: necazuri şi dificultăţi; vezi purici: te temi de bârfe; ai purici: te afli într-o situaţie neplăcută şi periculoasă; te cauţi de purici: îţi faci singur necazuri; omori purici: îi reduci la tăcere pe cei care încearcă să te distrugă.

Râmă: mici capcane pe care trebuie să ştii să le eviţi; aduni râme: îţi doreşti bogăţie fără osteneală.

Scorpion: fii atent la prieteniile înşelătoare; vezi un scorpion: te temi de capcanele falşilor prieteni; eşti înţepat de un scorpion: eşti terorizat de un pericol iminent; vezi mulţi scorpioni: eşti înconjurat de capcane şi de minciuni.

Ţânţar: o persoană plictisitoare, care deranjează; auzi un ţânţar zburând în jurul tău: bârfe pe socoteala ta; eşti înţepat de un ţânţar: insulte care şi-au atins ţinta; striveşti un ţânţar: scapi de o persoană insuportabilă.

Viespe: răutate; vezi o viespe: te temi de o persoană căreia îi place să facă rău; alungi o viespe: îndepărtezi o persoană rea; striveşti o viespe: te răzbuni pentru o răutate, dar totuşi suferi; eşti înţepat de o viespe: tristeţe şi durere; eşti înţepat de un roi de viespi: eşti înconjurat de persoane care-ţi vor răul.

Vierme: vei suporta mari pierderi financiare; vezi mulţi viermi colcăind: o grămadă de persoane sunt pe cale să-ţi facă necazuri; omori viermi: dobândeşti câştiguri sigure.

' f) Diverse (legate de animale)

Abator: vezi un abator: vei fi într-o situaţie periculoasă; te afli într-un abator:

vei fi martor la scene dureroase.

Aripă (de pasăre): vei fi înşelat neîndoielnic.

Behăit: vei primi cadouri; vezi o oaie behăind: simţi nevoia să-ţi ajuţi un prieten la necaz.

Bici: eşti arogant şi o să te foloseşti în mod nedrept de puterea ta; ţii un bici în mână: voinţă de a domina; eşti tu însuţi biciuit: ai impresia că eşti pedepsit pe nedrept.

Cuşcă: limitarea libertăţii; eşti prizonier într-o cuşcă: o persoană urzeşte rele în spatele tău; animale în cuşcă: instinctele îţi sunt blocate; animale sălbatice în cuşcă: un duşman nu-ţi mai poate face rău.

Gheară: gheară de vultur: schimbările de dispoziţie ale şefilor îţi dau bătaie de cap; gheară de pisică: ceartă între iubiţi; gheară de animal feroce: te simţi învinovăţit pe nedrept de cineva puternic.

Lătrat: eşti în mare pericol; lătrat şi urlat: admiratorii se vor dovedi prietenii tăi; lătrat noaptea: pericol de moarte; lătrat ziua: primejdie evitată.

Stână: linişte şi siguranţă; eşti într-o stână: conformism; ieşi dintr-o stână: înfrunţi neprevăzutul; revii la o stână: regreţi o alegere pripită, *i.*/,-•

SOMNUL SI VISELE

147

4. Lumea vegetală

Afină: plăcere de neuitat. **Anason:** perioadă agreabilă.

Arbust: eşti încăpăţânat şi caracterul tău îţi provoacă, adesea, neplăceri.
Azalee: invitaţie la calm şi la meditaţie. **Bambus:** principii inflexibile.

Banană: (reprezintă organul sexual masculin); mănânci o banană: dorinţă sexuală; arunci o banană: perioadă de meditaţie spirituală.

Boboc (de floare): simbol al purităţii; oferi cuiva un boboc: accepţi aspectele negative ale vieţii; un boboc care se deschide: dovedeşti maturitate.

Buchet: doreşti mult să te căsătoreşti; buchet de flori: vrei să-ţi manifeşti sentimentele; buchet de legume: sentimente meschine.

Brad: bunurile nu sunt în siguranţă; tai un brad: pericol evitat; vezi un brad: succes şi noroc în afaceri; brad acoperit de zăpadă: bogăţie în casă şi căsătorie reuşită; brad împodobit: şansă neaşteptată.

Bujor: cineva încearcă să-ţi spună că te iubeşte; plantezi un bujor: întreţii focul unei mari iubiri; oferi '3 un bujor: o declaraţie de dragoste perfectă.

SINAPSE

Cactus: obstacole nebănuite în drum.

Caisă: simţi nevoia de a ieşi la aer; mănânci nişte caise: satisfacţie momentană şi neplăcere iminentă.

Camelie: o să te îndrăgosteşti.

Cartof: perioadă grea; cultivi cartofi: investiţii proaste; dezgropi cartofi: vor fi descoperite amănunte neplăcute; găteşti cartofi: beneficii slabe.

Castan: nobleţe sufletească.

Castană: averea ta va creşte încet, dar sigur.

Castravete: nu trebuie să tolerezi mult timp persoanele indiscrete.

Căpşună/Fragă: dragostea ta nu este deplină; mănânci o căpşună/fragă: eşti copilăros şi o arăţi; culegi o căpşună/fragă: o aventură sentimentală.

Cireaşă: moment de bucurie; mănânci cireşe: dorinţe rămân nesatisfăcute.

Cireş: putere şi bunătate; cireş înflorit: persoana pe care o doreşti te iubeşte cu pasiune.

Ciupercă: atenţie la capcane; găseşti ciuperci: o surpriză plăcută; culegi ciuperci: ceea ce ţi s-a părut ';,;'. favorabil poate deveni periculos; mănânci ciuperci: ... cineva îţi întinde o cursă.

Copac: copac izolat: continuă pe drumul pe care 1-ai ales; copac înflorit: bunăstare; copac plin de fructe: în cercul tău n-ai decât prieteni; copac doborât: o veste te va întrista mult; te caţeri într-un copac:

dorinţă sexuală; copac uscat: un doliu în familie; plantezi un copac: este momentul să faci planuri de viitor; te adăposteşti sub un copac: dorinţă de a fi ocrotit; copac cu frunze veşnic verzi: nu te lăsa doborât de griji.

Crin: spiritualitate; culegi un crin: doreşti puritatea femeii iubite.

Crizantemă: amintirea morţilor; duci crizanteme: credinţă veşnică; oferi crizanteme: promisiuni de dragoste.

Curmală: vezi o curmală: o dragoste calmă; mănânci nişte curmale: multe momente de bucurie; vezi un curmal: vei face o călătorie cu persoana iubită.

Dalie: nu vei reuşi să eviţi bârfele; dalie în floare: multe persoane te vorbesc de rău.

Fasole: fasole albă: o neînţelegere inutilă; culegi fasole: situaţia este grea, dar o vei scoate la capăt; fasole roşie: îţi dovedeşti hotărârea; fierbi fasole: îţi îmbunătăţeşti condiţia materială; te uiţi cum creşte fasolea: optimism, în curând vei avea noroc; mănânci fasole: te-aşteaptă câteva momente grele.

Floare: bucurie; vezi multe flori: viaţă senină şi liniştită în plan financiar; plantezi flori: te pregăteşti pentru onoruri şi recompense bogate; culegi flori: ai obţinut ce ai dorit, bogăţie; vezi flori veştede: n-ai fost atent si ai pierdut averea; oferi flori: dragoste; primeşti flori: o invitaţie din partea unei persoane care te iubeşte.

Fruct: dorinţe erotice sau de îmbogăţire; fructe într-un pom: bogăţie nesigură, greu de obţinut; culegi •; fructe: senzaţii plăcute; mănânci fructe: plăcere fi-.,'*; zică;* calci fructe în picioare: te certi cu persoana iubită; arunci fructe: mânie, neînţelegeri; cumperi fructe: ţi-ar plăcea să obţii avantaje de ordin financiar; mănânci fructe verzi: o dragoste fulgerătoare care va deveni, curând, o legătură plăcută.

Frunză: frunză verde: viaţă senină, fără griji; frunză uscată: numeroase decepţii şi regrete; frunză în •'*:.-* cădere: boală iminentă; frunză galbenă: nu meriţi norocul pe care-1 ai; aduni frunze: cauţi să uiţi trecutul; arzi frunze: ai rupt legăturile cu trecutul.

Ghimpe: vezi un ghimpe: te vei simţi ameninţat; eşti înţepat de ghimpe: trebuie să faci lucruri necesare; înţepi pe altcineva cu un ghimpe: eşti răzbunător.

Grădină: grădină cultivată şi înfloritä: existenţă calmă, muncă; grădină părăsită: egoismul tău îţi va aduce necazuri în timp; grădină înconjurată de un zid: inimă împietrită; grădină acoperită de zăpadă: eşti prea pesimist, vei trece printr-un moment defavorabil; te plimbi prin grădină: o dragoste ce nu va fi niciodată împărtăşită; grădină de zarzavat: bogăţie, o posibilă moştenire.

Hortensie: ai proiecte irealizabile; culegi o hortensie: renunţi la bunele intenţii; oferi cuiva o hortensie: promisiuni false.

SOMNUL ŞI VISELE

151

Iarbă: vezi iarbă: blândeţe; fir de iarbă: o amintire îţi trezeşte nostalgia; coseşti iarbă: faci totul ca să-ţi înfrânezi spontaneitatea; te culci în iarbă: perioadă liniştită; iarbă uscată: veste rea, puterea ta se micşorează; iarbă rea: obstacole neplăcute; smulgi iarbă rea: îndepărtezi obstacolele.

Iasomie: perioadă plăcută, mici surprize.

In (plantă): dacă te vei ocupa cu grijă de slujba ta, vei avea mari satisfacţii; ţesătură: puritate, cinste.

Laur: frunză de laur: bunul simţ te va ajuta să alegi bine; coroană de laur:

succes imediat.

Lalea: aventură minoră; culegi lalele: vei cunoaşte persoane interesante; plantezi bulbi de lalea: fii atent la persoana pe care o iubeşti.

Lămâie: vezi o lămâie: uită micile neplăceri; mănânci lămâie: dragostea ta va trece prin momente de cumpănă.

Lăptucă: vezi o lăptucă: afli un lucru nou, norocos; mănânci lăptuci: o uşoară neplăcere.

Legumă: perioadă cu ghinioane; mănânci o legumă: sărăceşti; cultivi legume: satisfacţii în familie; mănânci legume crude: ai grijă de sănătatea ta; fierbi legume: preocupări plictisitoare.

Liliac (floare): moment sentimental, romantic; parfum de liliac: amintirea unei iubiri îndepărtate.

Linte: noroc de bani; mănânci linte: vei primi bani pe care nu-i aşteptai; fierbi linte: trebuie să ai răbdare.

ir

Mandarină: mănânci mandarine: te aşteaptă o perioadă favorabilă; miros de mandarină: noutăţi plăcute; mandarin (copac): energie şi sănătate.

Margaretă: inocenţă; culegi o margaretă: îţi atragi prietenia unei persoane naive; smulgi petalele unei margarete: nu ţi se răspunde cu aceeaşi dragoste; oferi un buchet de margarete: simplitate.

Mazăre: corturi în familie; mazăre verde: căsătorie îm-- piedicată; mazăre uscată: căsătoria ta se amână; plantezi mazăre: vei face progrese rapide; culegi mazăre: vei trece prin clipe neplăcute, dar vei obţine ce-ţi doreşti; cureţi mazăre de coajă: nu eşti pregătit să-ţi părăseşti familia.

Măr: vei fi deziluzionat în dragoste; mănânci un măr: mici satisfacţii; mănânci un măr acru: neplăceri; culegi un măr: vei profita de o situaţie; vezi mere în pom: eşti în faţa unei alegeri grele; măr stricat: o surpriză neplăcută; cureţi un măr de coajă: vei cunoaşte mai bine pe cineva; mănânci multe mere: sănătate perfectă; tai un măr: despărţire inevitabilă; măr copt (în cuptor): nu stai bine cu sănătatea.

Mărgăritar: te împaci cu partenerul de viaţă; primeşti mărgăritare: tentativă de împăcare; oferi un buchet de mărgăritare: vrei să recâştigi o persoană.

Măslină: noroc; culegi măsline: o perioadă de mare oboseală; vezi măsline în măslin: aştepţi momentul potrivit; mănânci măsline: vine o perioadă fericită, •: profită de ea.

Migdală: vezi migdale: adevărul este greu de aflat; mănânci migdale: o încercare peste care ai trecut, din fericire.

Morcov: analizează mai bine situaţia; mănânci morcov: îţi vei ascuţi spiritul de observaţie.

Nap: o persoană grosolană şi insensibilă; cultivi napi: te înconjori de prieteni care nu te merită; mănânci napi: te-ai resemnat să suporţi mai multe prostii.

Narcisă: eşti egoist şi vanitos; vezi o narcisă: o persoană care se iubeşte prea mult; culegi o narcisă: accepţi dragostea unei persoane care se iubeşte mult; oferi o narcisă: aştepţi felicitări.

Nucă: ambiţie; spargi o nucă: ţi se pune o piedică în realizarea planurilor; culegi nuci: dorinţele tale vor fi, în curând, îndeplinite; vezi un sac de nuci: bogăţie şi dorinţe nesatisfăcute; oferi nuci: vei face fericită persoana care le primeşte; mănânci multe nuci: câştiguri uşoare; mănânci puţine nuci: mici

bucurii.

Nufăr: sentimente delicate; culegi un nufăr: te îndrăgosteşti; oferi un nufăr: declaraţie de dragoste.

Orhidee: vanitate; oferi o orhidee: îţi etalezi bogăţiile. **Orz:** sănătate; culegi orz: neplăcerile vor trece.

Ovăz: prosperitate şi bunăstare; mănânci fulgi de ovăz: afacerile merg bine, ştii că meriţi fericirea.

Palmier: litigii şi ghinion; arzi un palmier: noroc şi veselie; cumperi un palmier: pierderi financiare;

vezi mulţi palmieri tăiaţi: perioadă bună pentru afaceri; vezi un palmier la pământ: regreţi amarnic ocaziile pe care le-ai pierdut.

Pădure: situaţiile pline de mister te atrag; te plimbi prin pădure: te cauţi pe tine însuţi; te pierzi în pădure: ceea ce nu cunoşti te zăpăceşte; întâlniri periculoase în pădure: te vei confrunta cu unele pericole; pădure în flăcări: temerile tale dispar.

Pepene galben: înşelătorii; mănânci pepene galben: te laşi înşelat de aparenţe; culegi un pepene galben: o mare deziluzie în perspectivă.

Petală: un sentiment delicat; petală care cade: nu ai destulă grijă de o persoană sensibilă.

Piersică: eşti timid şi discret, ai probleme de comunicare cu partenerul; mănânci o piersică: curând, vei seduce o persoană timidă; piersic înflorit: te odihneşti înaintea unei perioade de activitate intensă.

Plop: eşti foarte egoist; vezi un şir de plopi: numeroşi duşmani vor pune capcane în drumul tău; stai la umbra unui plop: cariera ta s-a terminat.

Portocală: vezi o portocală: te afli într-o situaţie plăcută, dar ceva te necăjeşte; culegi o portocală: caracterul tău dominator îţi poate face rău; cumperi portocale: dragostea ta este împărtăşită; îţi doreşti o portocală: eşti hotărât să rişti ca să te îmbogăţeşti; prepari un suc de portocale si îl bei: vrei , să obţii ce-i mai bun cu cel mai mic efort.

Porumb: succes în dragoste; mănânci porumb: momente de tandreţe.

Praz: complicaţii şi duşmănii ascunse; cumperi praz: discuţii în familie; mănânci praz: cineva vrea să-ţi facă rău.

Prună: vezi o prună: vei face cheltuieli inutile; culegi prune: te bucuri de prezent fără să te gândeşti la viitor; mănânci prune: lăcomia îţi va aduce dezamăgiri de tot felul; prune uscate: nu apreciezi bine cinstea celor pe care-i frecventezi.

Ramură: posibilităţi, ocazii de a acţiona; ramură încărcată cu flori: siguranţă interioară, proiecte sigure; ramură uscată: ţi-ai pierdut toată energia; ramură verde: începe o nouă perioadă, vitalitatea ta îţi va aduce bucurii; tai o ramură: slăbeşti energia şi
:> curajul cuiva; te ascunzi după nişte ramuri: eşti copleşit de teamă şi te preocupă siguranţa personală.

Rădăcină: legătură strânsă cu trecutul; rădăcină de copac: un prieten nu-şi va schimba niciodată părerea;
;i cauţi rădăcini: vrei să-ţi descoperi originile; fierbi rădăcini: litigii în familie; mănânci rădăcini: exemplul familiei te va ajuta mereu; smulgi rădăcini: respingi tradiţiile.

Roşie (tomată): culegi o roşie: te îndrăgosteşti de o persoană pătimaşă; vezi multe roşii: îţi doreşti o situaţie stabilă şi bogată în sentimente frumoase; mănânci o roşie: o să ai succes în dragoste.

Rozmarin: distracţii plăcute; rozmarin înflorit: mici bucurii.

Salcie: necazuri; vezi o salcie: ai o suferinţă despre care nu poţi vorbi cu nimeni; mergi pe sub o salcie: tristeţe, boală în familie.

Sfeclă: te maturizezi; vei atinge bunăstarea căutată.

Smochină: mănânci multe smochine: fericire, mari bucurii; smochină uscată: cineva te acuză pe nedrept; aduni smochine: ghinion în afaceri; vezi un smochin: decepţii foarte mari; frunză de smochin: insecuritate, ruşine.

Spanac: sănătate şi energie. **Sparanghel:** simţi nevoia de blândeţe.

Spic: simbol al norocului; spic de grâu: îţi vin bani; seceri spice: satisfacţie în muncă; sfărâmi un spic: îţi dispreţuieşti munca; smulgi un spic: eşti pe cale de a-ţi face rău; spice bolnave: o muncă pentru care nu vei fi plătit.

Spin: te simţi trist si lăsat la o parte; te răneşti cu un spin: momente de nefericire în dragoste; vezi un spin: ştii că persoana pe care o iubeşti te poate face să suferi.

Stejar: bogăţie si tărie de caracter; frunze de stejar: vei dobândi recunoştinţă şi onoruri; stejar uscat: îţi epuizezi forţele; dobori un stejar: învingi o persoană puternică şi echilibrată.

Strugure (ciorchine): aventuri amoroase; tai un ciorchine: te-ai hotărât să termini cu aventurile ocazionale; mănânci un ciorchine: numeroase aventuri lipsite de importanţă.

Tei: o dragoste liniştită; te caţeri într-un tei: poziţie solidă şi sigură; tai un tei: vei avea necazuri în familie.

Trandafir: mari bucurii, dar şi câteva momente de suferinţă; trandafir alb: o căsătorie în perspectivă; trandafir roşu: pasiune; cultivi trandafiri: vise romantice; culegi trandafiri: plăceri şi mici necazuri; simţi parfum de trandafir: trăieşti clipe minunate; oferi trandafiri: afecţiune şi blândeţe; duci trandafiri unei persoane bolnave: veste rea; primeşti trandafiri: sinceritate în sentimente; te înţepi cu spinii unui trandafir: mici probleme care se pot agrava; trandafir fără spini: situaţie fantastică.

Trestie: trestie în apă: nu poţi trăi departe de mediul tău obişnuit; trestie de pescuit: nevinovăţie; trestie care se apleacă: eşti foarte influenţabil; trestie

de zahăr: neseriozitate în dragoste.

Tuberoză: veste rea; miroşi o tuberoză: doliu în familie.

Ţelină: prevestire rea; cumperi ţelină: să nu ai încredere în noile experienţe şi în persoanele pe care le-ai cunoscut de curând; mănânci ţelină: fii atent la sănătatea ta.

SH~

Usturoi: plantezi usturoi: vei începe o agreabilă legătură sentimentală; mănânci usturoi: vei trece printr-o perioadă tristă; culegi usturoi: certuri în familie; foloseşti usturoi în bucătărie: satisfacţii afective.

Varză: te simţi complexat; mănânci varză: nu faci nimic bun; plantezi varză: o nouă relaţie sentimentală.

Vânătă: vezi vinete: ambiguitate; mănânci salată de vinete: senzaţii superficiale.

Viţă-de-vie: semn de belşug şi de succes; viţă-de-vie fără struguri: veste rea; tai viţă-de-vie: câştigul tău se va micşora; ai de viţă-de-vie: ai sufletul liniştit; vinzi de viţă-de-vie: prevestire favorabilă.

Zmeură: vezi zmeură: momente de bucurie; mănânci zmeură: bucurie de scurtă durată.

5. Sănătate, spital, medicamente

Abces: nu reuşeşti să înţelegi ce te face să suferi.

Ambulanţă: ambulanţă cu un rănit: toată familia este sănătoasă; ambulanţă goală: pierzi o persoană dragă.

Avort: necazuri în viitor; avort spontan: teamă de responsabilităţi; avort voluntar: dorinţă de libertate; avort la un animal: pericol de care credeai că ai scăpat.

Balsam: cauţi să-ţi alini durerile. ;

Bătăi de inimă: emoţie; raţiunea este învinsă de sentimente; bătăi de inimă din cauza spaimei: o teamă uitată te mai face să suferi.

Boală: eşti neliniştit şi, probabil, ai nevoie de odihnă; te temi de boală: nu te simţi în stare să înfrunţi o perioadă grea; boală a părinţilor; nu eşti de vină şi nu te simţi îngrijorat; boală a partenerului: ai comis o greşeală şi crezi că ai provocat multă durere.

Bolnav: eşti bolnav: eşti bine sănătos, dar ai probleme psihice; bolnav de cap: trebuie să iei hotărâri importante; bolnav de stomac: nu ai „înghiţit" o mustrare; te dor dinţii: pericol de boală; bolnav de ochi: o situaţie încurcată; vezi un copil bolnav: probleme familiale; un bolnav care doarme: nu te simţi ajutat în munca ta; un bolnav pe moarte: ai temeri legate de schimbările din viaţa ta; îngrijeşti un bolnav: vrei să repari o greşeală; faci o vizită unui bolnav: te temi pentru sănătatea unui prieten.

Brancardă: sănătatea te preocupă mult; brancardă cu un rănit: nu te simţi la înălţimea sarcinilor; brancardă cu un mort: vei suferi multe necazuri; brancardă goală: teama de boală a devenit o obsesie; eşti dus pe brancardă: atenţie la accidente.

Calmant: iei un calmant: o neînţelegere te împiedică să dormi; dai cuiva un calmant: ţi-ar face plăcere i ca si ceilalţi să se arate mai toleranţi.

/

Cancer: ai impresia că ţi se ia ceva care-ţi aparţine; cancer la sân: atenţie la sănătatea copiilor tăi; cancer la creier: o idee fixă te înnebuneşte.

Carie: câteva neplăceri te vor face să suferi.

Cârjă: veste bună; mergi în cârje: îţi îmbunătăţeşti situaţia financiară mulţumită ajutoarelor din exterior; cârje rupte: te simţi blocat.

Coşciug: eşti într-un coşciug: prevestire foarte rea; vezi un coşciug: viaţă lungă; coşciug gol: ai descoperit că eşti înşelat; fiinţe vii într-un coşciug: te temi că cineva vrea să te ridiculizeze.

Deces: constaţi un deces: o speranţă moartă definitiv; decesul persoanei iubite: dragostea s-a terminat.

Diaree: momente prea puţin norocoase; diaree pe neaşteptate: îţi vei schimba complet ideile; ai diaree

' ; . în public: nu te simţi în largul tău din cauza ideilor tale; zaci la pat cu diaree: boală probabilă.

Doctor: te preocupă sănătatea ta; vezi un doctor în vizită la bolnavi: ţi-e teamă de îmbolnăvirea unui prieten; te consultă un doctor: prezicere negativă; un doctor îţi prescrie un medicament: mari neplăceri; te vizitează doctorul de familie: o persoană • care te linişteşte; mergi la un doctor specialist: acorzi prea mare importanţă simplelor indispoziţii.

Eczemă: teamă de infecţii; ai eczeme: aspectul tău -;: fizic te face să suferi; vezi eczemele cuiva: apreciezi pe cineva numai după aspectul său fizic.

Epidemie: evită orice contact cu ceilalţi; afli că există o epidemie: vei descoperi secrete neplăcute.

Greaţă: insatisfacţie; ai greţuri: nu suporţi o persoană prea autoritară.

Infirm: eşti infirm: te simţi blocat de împrejurări; ve/i un infirm: te temi de nenorociri.

Injecţie: faci o injecţie: implici cu forţa un prieten într-o afacere; pui să ţi se facă o injecţie: eşti influenţat de cineva; îţi este teamă de injecţie: dramatizezi o mică neplăcere.

Invalid: vezi un invalid: preocupări pentru propria sănătate; eşti invalid: te simţi inutil; devii invalid: îţi vei părăsi curând locul de muncă.

Moaşă: aştepţi un copil; îi vorbeşti unei moaşe: căsătorie iminentă.

Mort: vezi un mort: tristeţe profundă; un mort în casă: mai bine să nu rişti, norocul nu este de partea ta; vezi un prieten mort: te simţi bine, sănătos şi în siguranţă; un mort într-o biserică: ţi se pare că eşti constrâns de tradiţii; vezi un duşman mort: urăşti pe cineva, fără să-i doreşti răul; ascunzi un mort: cauţi să-ţi ascunzi antipatiile; îngropi un mort: ai hotărât să uiţi conflictele din trecut; vezi un mort în putrefacţie: ecoul vechilor probleme se ?i mai aude încă; vezi un mort îmbălsămat: ai uitat = ce te-a făcut să suferi, eşti indiferent la tot.

Orb: este bine să eviţi orice călătorie; vezi un orb: să nu ai încredere în cei care afirmă că ştiu mai mult ca tine; eşti orb: îţi dai seama că trebuie să fii foarte prudent; devii orb pe neaşteptate: orizontul ţi se va lărgi surprinzător; orbeşti pe cineva: ştii bine că eşti fals şi necinstit.

Pilulă: vinzi o pilulă: cauţi un remediu; înghiţi o pilulă: comiţi o eroare căutând ajutor în exterior; scuipi o pilulă: nu ai încredere în sfaturile altora; dai o pilulă cuiva: ai intenţii rele; înghiţi multe pilule: sfaturile rele te-au pus în pericol.

Rană: amintiri neplăcute; rană deschisă: o problemă mai veche te face din nou să suferi; ai multe răni pe trup: perioadă de mari necazuri; pui degetul pe rană: eşti pe cale să suferi şi nu faci nimic să eviţi suferinţa.

Scarlatină: perioadă de nelinişte şi de susceptibilitate; • te îmbolnăveşti de scarlatină: întâlneşti o persoană ' care-ţi transmite neliniştea sa; transmiţi scarlatină: antrenezi şi pe alţii în intoleranţa ta.

Spital: nelinişte provocată de starea sănătăţii; vizitezi un spital: te temi pentru sănătatea celor apropiaţi; eşti într-un spital: temeri fără temei; eşti singur într-un spital: te temi că vei fi părăsit din cauza defectelor tale.

yânătaie: produci cuiva o vânătaie: sinceritate şi credinţă; îţi faci o vânătaie: trebuie să rămâi calm.

SOMNUL ŞI VISELE

6. Construcţii si materiale de construcţii

Acoperiş: viaţă asigurată şi confortabilă; cazi de pe acoperiş: primeşti o veste tulburătoare; acoperiş prăbuşindu-se: ceea ce credeai c-ar fi un element de protecţie este, din contră, un pericol; înlături un acoperiş: căsătorie în familie; acoperiş care arde: prevestire bună, avere şi succes.

Apartament: apartament gol: trebuie să-ţi lărgeşti cunoştinţele; apartament mobilat: bogăţie mintală; apartament bogat şi luxos: prevestire rea; apartament sărăcăcios: începe o perioadă bună.

Arc (element arhitectural): stabilitate în afaceri şi în plan sentimental; treci pe sub un arc: noile situaţii nu trebuie să te sperie; arc de triumf: ai pierdut o afacere şi eşti contrariat.

Baie (cadă de): eşti prea ambiţios; baie plină de apă: previziune bună; baie goală: perioadă grea.

Balcon: stai pe balcon: eşti egoist; balcon plin de flori: perseverenţa îţi va aduce onoruri; balcon care se prăbuşeşte: catastrofă; rufe întinse pe balcon: cineva te bârfeşte, considerându-te meschin şi spirit îngust.

Balustradă: capacitatea ta de înţelegere e limitată; balustradă de fier: nişte obstacole te împiedică să te realizezi; balustradă într-o biserică: riu încerca să explici mereu totul; construieşti o balustradă: eşti

} expus unor pericole; lipsa unei balustrade: stare depresivă periculoasă; balustradă foarte înaltă: eşti exagerat de precaut.

Bastion: ridici o barieră ca să te protejeze de cei din afară.

Beton: forţa ta stă în simţul măsurii.

Birou (încăpere): angajamente şi responsabilităţi la locul de muncă; eşti la birou: situaţie neliniştitoare.

Bucătărie: fericire, linişte, pace; bucătărie curată: ordine în familie; bucătărie murdară: tensiuni latente; bucătărie mare: armonie, pace în familie; bucătărie strâmtă: probleme de comunicaţie.

Cameră: reprezintă sentimentele noastre; cameră de dormit: înţelegere între soţ şi soţie; intri într-o cameră: îţi doreşti contacte sociale şi noi legături; cameră murdară: suflet tulburat; cameră aranjată: eşti foarte raţional; cameră în dezordine: ceva ţi-a tulburat existenţa; cameră de hotel: îţi lipseşte perseverenţa.

Casă: casa ta: familia este pentru tine mediul ideal; casa altcuiva: te simţi bine în compania prietenilor; casă mică: nu-i invidiezi pe cei care au mai mult ca tine; casă mare: este momentul să-ţi încerci norocul; construieşti o casă: lucrezi pe temelii sigure; demolezi o casă: vrei s-o rupi cu trecutul; casă incendiată: cineva vrea să

distrugă legăturile fa-

,: miliale; casă abandonată: vei fi în curând singur.

Castel: necunoscutul te atrage; castel nelocuit: teamă de neprevăzut; intri într-un castel: veşti importante; trăieşti într-un castel: nu crezi într-o reuşită uşoară; castel închis: trebuie să depăşeşti obstacolele.

Construcţie: construcţie solidă: viitor asigurat; construcţie în ruină: perioadă de ghinion; construcţie veche: nu mai faci nimic de la o vreme; renovezi o construcţie veche: doreşti îmbunătăţirea unor aspecte ale caracterului tău.

Curte: te duci curând acasă, în vacanţă; curte plină: prietenii vor să-ţi vorbească; curte goală: rudele tale sunt foarte singure; curte umbrită: nu te simţi în siguranţă acasă; curte însorită: momente fericite.

Dormitor: vezi un dormitor: eşti foarte obosit; dormi în dormitor: te îndepărtezi de familie.

Etaj: urci la etaj: ascensiune socială; cobori de la etaj: mari decepţii.

Faţadă: faţada unei case: acorzi importanţă aspectului exterior al lucrurilor; admiri o faţadă: consideraţia pe care ţi-o acordă ceilalţi este importantă pentru

- i tine; vezi o faţadă ruinată: crezi că aceasta este
: impresia pe care o au ceilalţi despre tine şi familia ta; vezi doar o faţadă şi nimic în spatele ei: te lauzi cu un nivel de trai pe care nu-1 ai în realitate.

Fântână: fântână cu apă multă: abundenţă şi bogăţie; fântână cu apă limpede: viaţă liniştită şi fără probleme financiare; fântână cu apă murdară: numeroase decepţii; fântână seacă: sărăcie, mizerie.

Fereastră: dorinţă de schimbare, de evadare; fereastră t închisă: ai scăpat de un pericol; fereastră cu grilaj de fier: eşti prea bănuitor; fereastră deschisă: posibilitatea unor întâlniri importante pentru munca ta; fereastră cu geamurile sparte: atenţie la accidente; flori la fereastră: bucurie şi linişte.

Intrare: intrare liberă: te simţi bine; intrare îngustă: ţi-e foarte greu să te faci admis într-un nou mediu; intrare largă: te integrezi cu uşurinţă; intrare principală: nu accepţi compromisuri; intrare deschisă: situaţie favorabilă; intrare închisă: perioadă grea; pătrunzi printr-o intrare: vei avea succes; intrare interzisă: te simţi exclus.

Lemne: lipsă de hotărâre; grămadă de lemne: noroc; aduni lemne: trebuie să fii prevăzător; lemne stinse •*j* în cămin: prevestire nefastă; arzi lemne: norocu-i trecător; duci obiecte din lemn: dacă te încrezi în persoane corecte, vei reuşi în ceea ce întreprinzi; lemn ros de carii: atenţie la greşelile pe care eşti pe cale să le comiţi.

'Magazin: activitate importantă; eşti proprietarul unui magazin: perioadă de siguranţă financiară; intri
! într-un magazin: îţi doreşti să pleci la cumpărături; magazin deschis: o oportunitate de a încheia nişte afaceri bune; magazin închis: o perioadă nefericită pentru afaceri; magazin plin: concurenţă în afaceri;
; magazin de lux: risipeşti banii; magazin gol: lipsă de posibilităţi.

Mansardă: vezi o mansardă: sărăcie; locuieşti într-o mansardă: prevestire bună; mansardă plină de mobilă: confuzie mintală; mansardă curată: eşti logic şi raţional; urci într-o mansardă: redescoperi amintiri şi senzaţii pe care le credeai uitate; cumperi o mansardă: îţi schimbi modul de viaţă.

Marmură: vezi marmură: îţi dai seama de insensibilitatea cuiva; atingi marmură: senzaţie de frig şi de singurătate.

Parter: situaţia ta e sigură.

Piscină: perioadă favorabilă; înoţi în piscină: nimic neprevăzut; piscină fără apă: capcane şi trădări; te arunci într-o piscină: nu pari hotărât decât în situaţii favorabile.

Pivniţă: reprezintă subconştientul tău; mergi printr-o pivniţă: descoperi aspecte ale caracterului tău pe care nu le cunoşteai; cobori în pivniţă: te-ai hotărât

să-ţi analizezi mai bine caracterul; rămâi închis în pivniţă: conflicte interioare; vezi un străin în pivniţă: te necăjeşte faptul că un străin se amestecă treburile tale.

Planşeu: planşeu curat: viaţă echilibrată; planşeu murdar: dificultăţi zilnice; stai pe planşeu: situaţie stabilă şi sigură; vezi cum se prăbuşeşte un planşeu: un mare necaz îţi va răvăşi viaţa.

Prag: hotărâre de luat; treci un prag: spirit de iniţiativă; rămâi pe prag: eşti intimidat de ceva.

Sală: perspective favorabile în muncă; sală bine în-...f treţinută: eşti riguros, vei avea succes; sală în dez-n ordine: un scandal în perspectivă; sală întinsă: ,f bunăstare şi belşug; sală de bal: n-ai nici o grijă; sală de mese: plăceri mondene; sală strâmtă: probleme financiare care provoacă neînţelegeri familiale; sală de tribunal: îţi este teamă că vei fi fi pedepsit pentru o greşeală pe care n-ai comis-o.

Scară: simbol al carierei tale; scară din piatră: progres durabil; scară de lemn: îmbunătăţiri datorate voinţei tale; urci o scară: succes obţinut prin perseve-

.,; rentă; scară fără o treaptă: un obstacol pe care îl

, poţi depăşi; cobori o scară: o pierdere financiară; cobori rapid o scară: renunţi îndată ce dai de greu.

Stâlp: certitudine; vezi un stâlp: vrei să fii curajos şi mulţumit; te sprijini de un stâlp: cineva te va ajuta să capeţi siguranţă.

Temelie: torni temelia unui edificiu: începi o afacere importantă; descoperi că temelia este deteriorată: trebuie să iei totul de la capăt.

Toaletă (WC): eşti într-o situaţie neplăcută şi complicată; te duci la toaletă: sănătate perfectă; toaletă curată: nu ai probleme intime; toaletă murdară: ceva te tulbură şi te înspăimântă; nu găseşti toaleta: te temi de situaţii supărătoare; vezi toaleta: ştii că va trebui să-ţi rezolvi singur problemele;

•••, dormi în toaletă: unica ta preocupare este analiza lăuntrică.

Uşă: uşă deschisă: succes şi prilej favorabil; uşă închisă: ai în faţă multe piedici; deschizi uşa: iei o hotărâre care va da roade; închizi uşa: singurătate; eşti dincolo de uşă: te simţi exclus şi lăsat la o parte; spargi o uşă: prea multă iniţiativă poate fi periculoasă; ieşi pe uşa de serviciu: ai secrete de ascuns; trânteşti uşa în nas cuiva: ruptura unei prietenii.

Zgârâie-nori: mari ambiţii; urci pe un zgârâie-nori: ascensiune socială; locuieşti într-un zgârâie-nori: ai pierdut contactul cu realitatea.

Zid: un obstacol în drumul tău; zid foarte înalt: sentiment de neputinţă în faţa greutăţilor; înconjori un zid: găseşti o soluţie simplă pentru problemele tale; te cateri pe un zid: ceea ce ai crezut că este imposibil, se realizează; dărâmi un zid: hotărârea te conduce la succes; construieşti un zid: îţi creezi obstacole imaginare; zid de mucava: piedici aparente; zidul casei: protecţie şi linişte; te afli pironit de un zid: eşti blocat într-o situaţie grea; vezi un zid alb: siguranţă; vezi un zid negru: te simţi persecutat.

7. Calităţi, defecte, caractere

Avar: prevestire rea; îţi vei pierde prietenii; eşti foarte avar: vei fi foarte singur.

JŞunătate: bunătate din partea cuiva: vei fi foarte de-' cepţionat; arăţi bunătate: simţi că nu eşti apreciat pentru eforturile pe care le depui.

Chel: eşti fascinat de persoanele mature; femeie cheală: nu da importanţă aspectului fizic al oamenilor, ci inteligenţei lor; bărbat chel: te simţi în largul

tău; eşti chel: îi invidiezi pe tineri.

Cocoşat: vezi un cocoşat: mai mult noroc, neaşteptat, în familie; eşti cocoşat: dorinţă de bogăţie şi noroc sau, uneori, complexe fizice neîntemeiate; femeie cocoşată: te urmăreşte ghinionul.

Slab: sărăcie, lipsă de bani; vezi prieteni slabi: nu vei fi singurul lovit de necaz; vezi animale slabe: afaceri foarte proaste; cumperi animale slabe: asigură-te de seriozitatea persoanelor cu care ai de-a face.

8. Călătorii, mijloace de transport, hanuri, hoteluri

Autobuz: dorinţă de călătorie; autobuz gol: vei călători singur; autobuz foarte plin: nu reuşeşti să scapi de prieteni indiscreţi; autobuz incendiat: noroc.

Automobil: dorinţă de a dobândi puterea; automobil personal: dorinţă de evadare; automobil care merge cu mare viteză: ţi-ai dori să fii mai puternic decât eşti; automobil nou cumpărat: eşti mândru de tine; eşti plimbat cu un automobil: preferi să renunţi la responsabilităţile tale; automobil vechi: ai impresia că nu mergi în acelaşi ritm cu timpurile; automobil care se avariază într-un accident: speranţele nu ţi se împlinesc şi trebuie s-o iei de la capăt.

Autostop: ai nevoie de ajutor.

Autostradă: ţi-ar plăcea să întâlneşti persoane aflate departe; autostradă deteriorată: ai prefera să nu te îndepărtezi de casă.

Bac: vezi un bac: ştii că poţi conta pe un prieten; te urci pe un bac: oportunism, capacitate de a obţine profit din orice; iei un bac să traversezi o apă: un lucru care ţi se părea foarte complicat se va dovedi simplu.

Bagaje: călătorie în perspectivă; pierzi bagaje: sărăceşti; ai prea multe bagaje: greutăţi la plecarea de acasă.

Barcă: barcă mică: te aşteaptă plimbări plăcute; barcă elegantă: îţi place să fii remarcat, fii mai modest.

Bicicletă: simplitate, pasiune pentru sport; bicicletă de curse: vrei să-ţi îmbunătăţeşti forma fizică; bici-

- cletă stricată: piedicile îţi vor încetini realizarea proiectelor; bicicletă de copil: nostalgia copilăriei.

Bulevard: mergi pe un bulevard: preferi un drum mai lung, dar sigur.

Cabană: treptat, îţi vei întemeia o familie; te adăposteşti într-o cabană: puţin ajutor îţi este suficient ca să te liniştească; construieşti o cabană: nu ajută la nimic să rezolvi lucrurile pe jumătate.

Cale ferată: vezi o cale ferată: un drum bine stabilit; ii; mergi de-a lungul căii ferate: nu-ţi poţi schimba viaţa; cale ferată întreruptă: o schimbare bruscă în viaţa ta.

Camion: îţi supraevaluezi forţele; camion-cisternă: eşti foarte bogat.

Caravană: te aşteaptă o călătorie lungă.

Drum: simbolul viitorului tău; drum greu: n-ai ajuns /;. la liman, mai ai probleme de rezolvat; un drum <; periculos: pentru a ieşi la lumină, trebuie să ac-

<••*:* cepţi unele riscuri; întrebi de un drum: dezorientare; pierzi drumul: nu ai profitat de şansă.

Gară: lipsa ta de hotărâre îţi va aduce numai necazuri; eşti în gară: un moment important îţi rămâne neclar; eşti în gară, gata să pleci:

prevestire bună, vei găsi o muncă interesantă; ajungi într-o gară: din pricină de sacrificii şi decepţii, îţi vei relua vechile obiceiuri; însoţeşti la gară pe cineva care pleacă: vei cunoaşte o persoană interesantă; eşti condus la gară: o despărţire te va face să suferi.

Geamantan: pierzi sau ţi se fură un geamantan: nesiguranţă mare; duci un geamantan: nu te poţi împiedica să nu te gândeşti la trecut; geamantan gol: viaţa ţi se pare anostă şi searbădă; geamantan plin de rufe: te bucuri de-o sănătate de fier; geamantan plin cu bani de aur: o excelentă situaţie materială.

Han: o călătorie neprevăzută; dormi într-un han: ai să te confrunţi cu o situaţie nesigură; vezi un hangiu: cineva îţi arată amabilitate, în aparenţă.

Locomotivă: călătorii foarte utile; locomotivă în mers: apare norocul; locomotivă oprită: complexele te împiedică să acţionezi; locomotivă care deraiază: un mare ghinion în viitor.

Luntraş (aducător de fericire): luntraş vâslind: noutăţi în perspectivă; luntraş pescuind: este mai bine să fii prudent; luntraş mort: boală în familie.

Motocicletă: senzaţie de libertate, de mişcare; vezi o motocicletă: siguranţă; motocicletă în mers: uşurinţă în atingerea unui obiectiv; motocicletă strivi cată: deplasări dificile.

Plecare: te confrunţi cu probleme noi; plecarea ta: vrei să te îndepărtezi de familie; plecarea partenerului tău: te temi să nu fii înşelat şi trădat; plecarea unui prieten: te temi că vei fi lăsat singur; plecarea unui duşman: îi doreşti cuiva moartea.

Popas: ajungi la un popas: un moment de pauză binevenită; faci un scurt popas: îţi acorzi un interval de meditaţie înaintea luării unei decizii; ţi se interzice să te opreşti la un popas: ştii că e periculos să rămâi pasiv.

Restaurant: independenţă şi libertate de acţiune; te afli într-un restaurant: poţi obţine tot ce-ţi doreşti; te duci singur la restaurant: eşti dornic de legături afective; te duci cu cineva la restaurant: îţi părăseşti, pentru

moment, familia; ţii un restaurant: ; familie numeroasă, obligaţii şi responsabilităţi.

Sanie: previziune bună, satisfacţii; te urci în sanie: rezolvi o problemă şi te bucuri de mult sprijin în ceea ce faci; te plimbi cu sania: succese uşoare îţi vor da emoţii; cazi din sanie: succesele obţinute prea uşor te-au făcut să-ţi pierzi concentrarea intelectuală şi treci printr-o perioadă mai grea.

Stradă: stradă largă: vei trece printr-o perioadă liniştită; stradă strâmtă: îţi vei atinge obiectivul, dar după numeroase eforturi; stradă care urcă: perioadă u obositoare; stradă care coboară: succes uşor; stradă
•'• întortocheată: îţi pierzi din vedere obiectivele; stradă pustie: nu trebuie să contezi decât pe tine;

stradă cu oameni necunoscuţi: primeşti ajutor şi ,a; încurajări; stradă aglomerată: trebuie să lupţi ca să reuşeşti; dormi în stradă: momente de descura-? jare; treci pe o stradă: ai voinţă şi poţi avea succes; stradă cu multe încrucişări: va trebui să faci faţă unor opţiuni dificile; stradă asfaltată: sarcina ta va fi uşurată; stradă desfundată: trebuie să depui eforturi ca să avansezi; treci pe aceeaşi stradă de mai multe ori: vei comite de mai multe ori aceeaşi greşeală.

Tramvai: semn bun, dacă este plin, indică optimismul; tramvai oprit: discuţii violente; cobori din tramvai: afaceri cu rezultat negativ.

Trăsură: trăsură trasă de cai: te-ai hotărât, în sfârşit, să iei o hotărâre; călătoreşti într-o trăsură: odată ce-ai luat o hotărâre, totul va deveni mai simplu.

Tren: eşti în tren: optimism şi sentiment de respon-
sabilitate; iei un tren: schimbări oportune în viitor;
pierzi un tren: perioadă de sacrificii şi depresie; ;..;•< fugi după tren şi reuşeşti să te urci: siguranţă şi
hotărâre; tren care deraiază: planurile tale vor fi
compromise.

Vagon: schimbări periculoase; vagon cu persoane: aceste schimbări se referă şi la familia ta; vagon cu animale: prevestire bună; vagon stricat:

prevestire rea, vei accepta foarte greu schimbarea; vagon cu mărfuri: bogăţie viitoare.

Vamă: ajungi la vamă: probleme incomode; plăteşti la vamă: prevestire rea; rămâi blocat la vamă: nu eşti gata să faci o călătorie.

Vas: vas pe mare: vrei să-ţi rezolvi singur problemele, o dată pentru totdeauna; vas încărcat: sentimentele tale sunt confuze; vas pe un fluviu: schimbarea ta este doar aparentă; vas pe un lac: lenea îţi frânează creativitatea.

9. Elemente geografice

America: dorinţă de mărire; te duci în America: afaceri bune în perspectivă.

Atlas: frunzăreşti un atlas: vei pleca, în curând, într-o călătorie neaşteptată.

Baltă: indecizie şi apatie; eşti aşezat pe malul unei bălţi: faci proiecte de vacanţă liniştită; baltă cu lebede: avere, căsătorie probabilă.

Canal: canal secat: întâmpini greutăţi în muncă; canal plin de apă: totul va merge bine.

Cascadă: efervescenţă intelectuală; vezi o cascadă: ai mereu idei noi; eşti sub o cascadă: nişte persoane dinamice îţi vor pune mintea la contribuţie.,

Câmpie: seninătate şi, uneori, puţină plictiseală; câmpie verde: norocul este aproape; câmpie îngheţată: trebuie să mai aştepţi până îţi va surâde şansa.

Desert: perioadă foarte tristă; vezi un deşert: eşti foarte pesimist pentru viitor;

mergi prin deşert: nu mai crezi în nimic, nu ai deloc energie; te pierzi în deşert: singurătatea îţi creează momente de halu cinaţii; cauţi apă în deşert: ai pierdut orice contact cu lumea ce te înconjoară; vezi animale în deşert:

criză, teamă, disperare. i

Estuar: estuarul unui curs de apă: nu vei întâlni obstacole în drum; navighezi până la un estuar: duci până la capăt o treabă.

Fluviu: întâlneşti un fluviu: pot apărea unele complicaţii; traversezi un fluviu în barcă: mulţumită unui ajutor venit la timp depăşeşti obstacolele; traversezi un fluviu înot: numai datorită forţei tale îţi atingi obiectivele; te trezeşti în mijlocul unui fluviu: ai senzaţia că te afli în mijlocul unor dificultăţi de neînvins; fluviu cu apă limpede: vei face călătoria proiectată fără temeri; fluviu învolburat: este mai bine să amâni plecarea; navighezi pe un fluviu: succes în afaceri; te scalzi într-un fluviu: prevestire bună, dacă nu apar dificultăţi; vezi crescând nivelul unui fluviu: prevestire favorabilă, te îmbogăţeşti; te îneci într-un fluviu: dificultăţile numeroase te vor copleşi.

Insulă: eşti pe o insulă: dorinţă de singurătate; eşti părăsit pe o insulă: suferi din cauza singurătăţii; insulă pustie: insatisfacţie, disperare; descoperi o
, , insulă necunoscută: vei cuceri noi domenii; vezi o insulă în mijlocul mării: un ajutor temeinic.

Izvor: o surpriză care-ţi va ridica moralul; vezi un izvor: moment foarte favorabil; izvor secat: ai p cheltuit prea mult şi te-ai ruinat; bei apă de izvor: *; sănătate; te speli în izvor: noroc.

Lac: simbol pozitiv; eşti pe malul unui lac: perioadă bună pentru prietenie şi muncă; navighezi pe un lac: călătorii liniştite şi puţin importante; trăieşti pe malul unui lac: pasivitate, apatie, nu te îm-
• ' boldeşte nimic.

Mare: mare calmă: linişte interioară; mare agitată: viaţă zbuciumată, înfrângeri probabile; înoţi într-o

! mare: întoarcere la perioada prenatală; te arunci în mare: ai nevoie urgentă de linişte; păşeşti pe mare fără să te scufunzi: eşti foarte sigur pe tine;

'•' navighezi pe mare: schimbări importante; mare cu valuri negre: echilibrul tău este ameninţat; arunci ceva în mare: unul din aspectele caracterului tău este superficialitatea; eşti în mijlocul mării: eşti conştient că te afli departe de soluţionarea unor probleme; ai rău de mare: refuzi, din principiu, orice schimbare.

Mlaştină: vezi o mlaştină departe: te temi de un pericol ascuns; intri într-o mlaştină: eşti descurajat şi cuprins de temeri iraţionale; te înfunzi în mlaştină: moment periculos, nu te încrede în instinctul tău.

Munte: obstacole înaintea reuşitei; vezi un munte de jos în sus: să ţii cont de greutăţile pe care le vei întâlni; urci pe un munte: ai hotărât să acţionezi

şi nu trebuie să-ţi pierzi curajul; eşti în vârf de

; munte: posibile pierderi de bani; vezi un munte foarte înalt: ţi se pare imposibil să depăşeşti obstacolele în ce vrei să faci; te duci la munte în vacanţă: te aşteaptă o perioadă liniştită. ţ **Oază:** un moment plăcut;

cauţi o oază: eşti obosit şi ai pierdut toată încrederea; zăreşti o oază: tot ce vezi ţi se pare mai bun decât ce ai; eşti într-o oază: vei trăi momente fericite.

Ocean: priveşti un ocean: viitorul este nesigur; traversezi un ocean: după o lungă călătorie, vei avea de înfruntat o nouă viaţă; vezi fotografia unui ocean: ai mare poftă să călătoreşti.

Pantă: vezi o pantă: perioadă grea pentru afaceri; cobori o pantă: înlesniri de toate felurile; urci o pantă: cu destulă osteneală îţi asiguri o situaţie mai bună; pantă stancoasa: încurcături neaşteptate; aluneci pe o pantă: vei trece printr-un moment neplăcut.

Pârâu: eveniment neprevăzut şi plăcut; treci peste un pârâu: ştii sigur că n-

ai de ce te teme; te scalzi în pârâu: ameliorare a stării fizice şi psihice.

Plajă: vezi o plajă: dorinţa ta de odihnă se va realiza; plajă vara: o perioadă de relaxare; plajă iarna: tristeţe datorată singurătăţii; plajă goală: regăseşti
':' pacea pe care o cauţi; plajă plină de lume: ideea de aglomeraţie te obsedează.

Port: vezi un port: odihnă în perspectivă; intri în port: prevestire bună; ieşi din port: expui la riscuri mari >< afacerile tale; ancorezi în port: încetezi cu iniţiativele zadarnice.

Prăpastie: te temi de schimbări şi de necunoscut, dar ;• trebuie să reacţionezi; cazi în prăpastie: eşti obligat să te analizezi mai bine.

Sat: prevestire rea; locuieşti în sat: viaţă fără griji, dar şi fără satisfacţii; sat care arde: prevestire bună; sat pustiu: singurătate sufletească; sat natal: nostalgie periculoasă; revii în sat: o reuniune familială; sat izolat: ai puţine legături şi puţine ocazii favorabile; sat necunoscut: trăieşti cu o teamă de
<;• schimbări.

Stâncă: duritate, insensibilitate; vezi mai multe stânci: dificultăţi ce trebuie depăşite; stâncă foarte înaltă:
^ obstacole de netrecut; te caţeri pe o stâncă: multă voinţă şi vei obţine tot ce-ţi doreşti; cade o stâncă: ai riscat nebuneşte şi o persoană fermă şi insensi-
\j bilă te-a pedepsit; stâncă ascuţită: orice mişcare te
'•' va face să suferi.

Torent: o iubire mare te împiedică să judeci; torent ~> impetuos: impulsivitatea te va împinge să iei hotărâri greşite.

Vale: perioadă de linişte; traversezi o vale: vei reuşi să rezolvi o problemă care te sperie.

10. Fenomene ale naturii şi corpuri cereşti -

Apus de soare: o afacere care nu este stabilită decât provizoriu.

Astronom: ţi-ar plăcea să-ţi măreşti bagajul cultural.

Astru: astru strălucitor: iniţiativele tale vor avea rezultate pozitive; astru întunecat: veste rea.

Aurora (zori de zi): optimism, fericire.

Ceaţă: lipsă de siguranţă şi dezorientare; te pierzi în ceaţă: închei afaceri care nu te ajută cu nimic; cauţi pe cineva în ceaţă: se apropie un moment greu; ceaţa se risipeşte: vei putea să depăşeşti momentele dificile.

Cer: cer senin: ai situaţia în mână; cer noros: probleme în viitor; cer plin de stele: mari schimbări în viaţa ta, în curând; cer roşu: profită de un moment favorabil; cer negru: prevestire foarte rea.

Cometă: ascultă sfaturile celor care ştiu mai mult ca tine; vezi o cometă: vei rezolva o situaţie grea, dacă vei asculta de sfaturile primite.

Cosmos: vezi cosmosul: te consideri buricul pământului; călătoreşti în cosmos: îi invidiezi pe cei care au mai multe posibilităţi de a vedea şi a cunoaşte.

Curcubeu: simbol pozitiv, totul va merge după cum îţi doreşti; curcubeu la dreapta faţă de Soare: mult

noroc; curcubeu la stânga faţă de Soare: vei întâmpina greutăţi.

Eclipsă: un ghinion, pierzi un prieten; eclipsă de Soare: îţi vei pierde partenerul; eclipsă de Lună: un ,: prieten sincer te va părăsi pe neaşteptate.

Gheaţă (polei): inima ta nu este caldă, pentru că eşti singur; aluneci pe

gheaţă: ghinion, ceva neprevăzut îţi va schimba în rău cariera; alergi pe gheaţă: te afli pe un teren primejdios, o greşeală te poate ruina; spargi gheaţa: ai de luat o hotărâre la care te gândeşti de mult; se rupe gheaţa şi cazi în apă: ., acţionezi în mod riscant şi un incident este inevitabil; cuburi de gheaţă: momente plăcute în societate; pistă de gheaţă: pericolele au fost create artificial.

Intemperie: renunţi la proiectele tale din cauza unor neaşteptate probleme exterioare.

Inundaţie: probleme şi necazuri; inundaţie într-un oraş: duşmanii tăi ar face orice să te distrugă; inundaţie la ţară: speranţele tale de succes în dragoste se destramă; inundaţie în casă: te maturizezi, dar lent.

Lună: simbol feminin; lună plină: fericire şi bogăţie; ", lună în primul pătrar: afaceri bune; lună în ultimul pătrar: probleme; clar de lună: un moment trist; , lună şi nori: o dragoste te va face să suferi.

Meteorit: ai de-a face cu o persoană neînsemnată; meteorit care cade: analizează cu atenţie lucrurile.

SOMNUL ŞI VISELE

Planetă: speranţă pentru viitor; vezi o planetă lumi-'•• noasă: norocul este aproape; descoperi o planetă necunoscută: eşti convins că ai făcut o descoperire importantă.

Ploaie: belşug, bogăţie; ploaie torenţială: vei avea preocupări de toate felurile; ploaie măruntă: greutăţi trecătoare, melancolie; vezi cum plouă: nu-ţi pasă de preocupările altora; eşti udat de ploaie: devii ţinta tuturor atacurilor; plouă cu soare: situaţia este grea, dar întrevezi o ieşire.

Soare: vezi soarele: simbol pozitiv de echilibru în timp; soare care răsare: moment deosebit de favorabil creaţiei; soare care apune: ai probleme şi nemulţumiri; soare blând: prevestire bună pentru afaceri; soare strălucitor: succes în dragoste; soare acoperit de nori: vei traversa un moment dificil; soare care-ţi luminează casa: momente de bucurie în familie.

Stea: echilibru şi armonie; vezi stele strălucind pe cer: semn bun, reuşită în

afaceri; vezi doar o stea: o persoană care va fi lângă tine toată viaţa; o stea care tremură: o dragoste ce nu va dura.

Trăsnet: o situaţie nouă şi neprevăzută; trăsnet în timpul unei furtuni: semn defavorabil, pierzi bani, avere; eşti lovit de trăsnet: te îndrăgosteşti pe negândite; trăsnet din cer senin: un pericol neaşteptat; eşti lovit de trăsnet: dureri, boli.

Uragan: certuri în familie; asişti la un uragan: crize şi neînţelegeri; te afli în mijlocul uraganului: pierdere financiară; te adăposteşti de un uragan: vei evita pagube şi greutăţi.

Zăpadă: puritate, noutate; vezi zăpadă: o aventură sentimentală; vezi o avalanşă de zăpadă: aşteaptă momentul potrivit ca să acţionezi, altfel, ratezi; mergi prin zăpadă: stagnare în afaceri; te înfunzi în zăpadă: ai acţionat fără să gândeşti; eşti îngropat în zăpadă: greutăţi în toate domeniile; zăpadă care se topeşte: momentele favorabile sunt aproape; te joci cu zăpadă: ştii să-ţi neutralizezi adversarul.

11. îmbrăcăminte, încălţăminte

Batistă: perioadă de tristeţe; îţi pierzi batista: semn de noroc; foloseşti batista când plângi: ar trebui să te controlezi mai sever; batistă de mătase: te comporţi corect chiar în momentele de tristeţe; porţi o batistă la gât: nu ţi-e teamă să-ţi spui ideile; împrumuţi o batistă: îi vei pricinui un mare necaz unui prieten.

Bonetă: bonetă de femeie: mici dispute; bonetă pestriţă: ipocrizie; bonetă militară: eşti sau prea sever sau indisciplinat; bonetă de marinar: doreşti să călătoreşti.

Buzunar: beneficiu mare, dar cheltuieli multe; buzunar găurit: pierderi financiare continue; buzunar gol: mari probleme băneşti; goleşti buzunarul: vrei să cheltuieşti tot ce ai.

Cămaşă: vezi o cămaşă: eşti expansiv; o cămaşă de noapte: nu te simţi niciodată în siguranţă; cămaşă de forţă: ceilalţi consideră extravaganţele tale ca un simptom de instabilitate; porţi o cămaşă: cauţi prin toate mijloacele să-ţi păstrezi intimitatea; cămaşă ruptă: ţi-e imposibil să-ţi ascunzi defectele; cămaşă desfăcută la nasturi: încerci să-ţi învingi timiditatea; îţi speli o cămaşă: dorinţă de îmbunătăţire a caracterului.

Costum: porţi un costum: vrei să pari diferit de ceea ce eşti în realitate; confecţionezi un costum: te-ai hotărât să-ţi schimbi atitudinea.

Cravată: nu-ţi găseşti cravata: ţi-e teamă că nu vei fi la înălţimea situaţiei; îţi scoţi cravata: treptat, te obişnuieşti cu situaţia şi te simţi în largul tău; tai cravata în bucăţi: vei petrece la nunta unui prieten.

Curea: îţi scoţi cureaua: ameninţi pe cineva; loveşti cu cureaua: eşti violent, nu ştii să foloseşti cuvintele; vezi o curea nouă: dragoste; desfaci o curea: trădare.

Dantelă: croşetezi dantelă: încerci să distrezi pe cineva; te împodobeşti cu dantelă: vrei să pari mai bun decât eşti în realitate.

Fustă: simbol al feminităţii; vezi o fustă: atracţie fizică pentru o femeie; fustă scurtă (pentru o femeie): curaj, nonconformism; fustă lungă (pentru o femeie): timiditate, lipsă de încredere în sine.

îmbrăcăminte: protecţie şi apărare contra pericolelor; îmbrăcăminte albă: fericire în viitor; îmbrăcăminte

[1] de mireasă: refuzi să te căsătoreşti şi să respecţi [1] tradiţiile familiale; îmbrăcăminte nouă: vei găsi un •• nou loc de muncă; îmbrăcăminte neagră sau în-

- chisă la culoare: teamă de nenorociri neprevăzute; îmbrăcăminte veche: dorinţă de schimbare; îmbră căminte de copil: renunţi de bunăvoie la

respon sabilităţi; îmbrăcăminte de lux: ţi-e teamă că nu -
,; vei face bună impresie; îmbrăcăminte murdară şi <:,, ruptă: te temi de duşmani; îmbrăcăminte la modă: eşti foarte invidios.

încălţăminte: o încalţi: călătorie scurtă; încălţăminte nouă: momente grele; încălţăminte veche: jenă financiară; încălţăminte murdară de noroi: te temi •
- de deteriorarea situaţiei tale băneşti; încălţăminte strâmtă: ai mari probleme şi necazuri cu banii;
!' încălţăminte găurită: acţionezi împotriva piedicilor; u eşti lipsit de încălţăminte: sărăcie mare; cumperi
încălţăminte: debordezi de iniţiativă; lustruieşti în-, călţăminte: nu eşti de acord cu hotărârile impuse; , : pui să ţi se Instruiască încălţămintea: te simţi su- *i* n;/ perior; porţi încălţăminte de munte: eşti prevăzător i şi pregătit psihic.

SOMNUL SI VISELE

Lână: o protecţie sigură; vezi lână: o lucrare prea lentă; cumperi lână: ai o bază solidă, nu şovăi să te apuci de ceva nou; haine de lână: vei fi protejat cu discreţie.

Mantou: mantou desfăcut la nasturi: vrei să demonstrezi că eşti matur, dar eşti încă prea încrezător; îţi scoţi mantoul: devii mai optimist; cumperi un mantou: simţi nevoia să te protejezi şi să te ascunzi; mantou rupt: cineva îţi descoperă secretele; îţi pierzi mantoul: îţi dezvălui din întâmplare personalitatea; mantou de blană: teamă puternică.

Mănuşi: o plăcere frivolă care nu va dura mult timp; porţi mereu mănuşi: vrei să-ţi ascunzi unele defecte; mănuşi de bărbat: vrei să păstrezi tăcerea asupra unor secrete; mănuşi de mătase: cu eleganţa nu-ţi maschezi defectele; îţi pui mănuşi: momente plăcute; mănuşi murdare: ai secrete şi încerci un sentiment de vinovăţie; mănuşi de cauciuc: ţi-e teamă de o intervenţie chirurgicală.

Mânecă: mânecă largă: bunătate, indulgenţă; mânecă strâmtă: metodele tale sunt prea dure.

Pantalon: ţi-ar plăcea să ai putere de decizie; pantalon scurt: ţi se pare că eşti

subestimat din cauza tinereţii; descheiat la pantalon: exhibiţionismul tău este deplasat; pantalon de lână: protecţie împotriva schimbărilor de dispoziţie neprevăzute ale partenerului; pantalon rupt: ceva va slăbi încrederea în

tine; pantalon de bumbac: optimism; pantalon pen-i tru o femeie: autonomie şi hotărâre.

Papuci: lene; papuci vechi: greutăţi trecătoare; papuci noi: nimic nou, trândăvie, viaţă banală; îţi pierzi papucii: se anunţă îmbunătăţirea situaţiei materiale şi lucruri interesante; oferi o pereche de papuci: vrei să împiedici pe cineva să acţioneze; primeşti o pereche de papuci: prevestire de viaţă lungă; ieşi pe stradă în papuci: prea puţină hotărâre în afaceri; cumperi papuci: întrevezi o perioadă de inactivitate.

Pardesiu: te aperi exagerat de mult; porţi un pardesiu: ai multe temeri; vezi un pardesiu: prudenţă şi a-tenţie; pardesiu vechi: nu mai eşti crezut.

Pălărie: nu încerca să-ţi maschezi părerile; porţi o pălărie: ai succes; pălărie militară: nu mai fi atât de rigid; pierzi pălăria: ţi-ai pierdut rangul în ochii prietenilor; îţi ridici pălăria: respecţi ideile altora; cumperi o pălărie: eşti în căutarea propriei tale identităţi.

Pijama: eşti în pijama: ai fost luat pe neaşteptate; îţi scoti pijamaua: vei înfrunta problemele zilei cu hotărâre.

12. Metale

Argint: monezi de argint: vei face afaceri importante; dinţi din argint: şanse bune; lanţ de argint: legăturile temeinice îţi aduc bucurie.

Aur: ţii aur în mână: vei pierde ceva; pierzi aur: afaceri proaste; găseşti aur: pierzi tot ce ai; cumperi aur: cineva te vorbeşte de rău; topeşti aur: eşti hotărât şi ştii ce vrei; arăţi aur celorlalţi: nu eşti sigur de tine; primeşti aur: slabe speranţe să faci avere singur; aur în lingou: bogăţie durabilă; lanţ de aur: dragostea ta este foarte puternică.

Bronz: tărie, pricepere în alegere.

Cupru: optimism şi exuberanţă; obiecte din cupru: vorbe nu totdeauna sincere; oferi obiecte din cupru: arăţi partea bună din tine; primeşti obiecte din cupru: prietenia ta va fi apreciată; lustruieşti obiecte din cupru: orgoliu; vezi obiecte din cupru bine lustruite: eşti mulţumit de tine.

Fier: te răneşti cu o bucată de fier ruginit: o prietenie te va duce pe un drum greşit; vezi o bucată de fier ruginit: situaţia s-a înrăutăţit, cu timpul; fier topit: legăturile solide sunt pe cale de destrămare; găseşti o potcoavă de fier: poţi pleca liniştit; sârmă de fier: legătură tenace si sigură.

Oţel: eşti încăpăţânat şi nu vrei să-ţi schimbi firea; oţel incandescent: hotărârea ta poate provoca neplăceri altora.

Plumb: griji şi oboseală; bilă de plumb: eşti o povară pentru alţii; dinţi de plumb: te remarci, dar într-un • fel negativ.

13. Bijuterii. Bani. Pietre preţioase şi semipreţioase

Agată: pasiunea ta secretă nu este împărtăşită. **Ametist:** vei fi persecutat, bătut.

Argintărie: cureţi argintăria: imaginea ta socială este esenţială; cumperi argintărie nouă: probleme în viitor; vinzi argintărie: cauţi înlesnirea care-ţi convine.

Bancnotă: pierzi o bancnotă: afacerile vor merge rău; găseşti o bancnotă: câştig bănesc neaşteptat; bancnotă falsă: ai o dublă personalitate.

Bani: găseşti bani: noroc; ai bani: prestigiu, eleganţă; numeri bani: posibilitate de câştig mare; pierzi

"'••' bani: noroc, dar şi pericol; cheltuieşti bani: te vei

:' ruina în timp scurt; strângi bani: sărăcie iminentă;

•'-••: câştigi bani: mici necazuri, uşor de rezolvat;

Ka mănânci bani: boală grea; împrumuţi bani: un moment greu peste care vei trece repede; bani falşi:

ai înţeles că eşti înşelat; bani de aur: dorinţe irealizabile; bănuţi de argint: tristeţe şi griji; bani de cupru: melancolie; bani vechi: proiecte care nu s-au pus în faptă.

Bijuterie: vei întâlni persoane importante pentru viitorul tău; bijuterii false: eşti foarte vanitos şi, în curând, acest defect îţi va aduce necazuri; admiri bijuterii: perioadă norocoasă; porţi bijuterii: ţi-este teamă să-ţi arăţi propriile bogăţii; bijuterii de argint: nu ai folosit niciodată ocaziile care au apărut; bijuterie de aur: bogăţie, stabilitate financiară şi , psihică; bijuterie cu pietre preţioase: ambiţii mari şi posibilităţi de realizare.

Briliant: te simţi mereu în centrul atenţiei; pierzi un briliant: pierzi o persoană iubită; descoperi un briliant fals: cineva te înşală de mult timp; vinzi un briliant: eşti obligat să-ţi chibzuieşti bine cheltuielile.

Broşa: înfumurarea îţi poate produce necazuri; broşa de argint: ai mici satisfacţii; broşa de aur: meritele tale vor fi recunoscute; îţi pui o broşa în piept: eşti încântat de tine; cineva îţi pune o broşa în piept: meritele tale vor fi recompensate.

Cercei: îţi manifeşti personalitatea; porţi cercei: ai o personalitate puternică; îţi pierzi cerceii: schimbi ceva din caracterul tău; oferi nişte cercei: eşti atent cu o persoană.

Chihlimbar: dorinţă de bogăţie şi de lux; colier de chihlimbar: neînţelegerile în familie se înmulţesc; portţigaret de chihlimbar: femeia pe care o doreşti este sofisticată şi inteligentă.

Colier: ţii neapărat să-ţi manifeşti zgomotos dragostea;

colier de argint: legătură de dragoste pasageră; , , colier de aur: suferi mari deziluzii; colier de perle: tristeţe, lacrimi; porţi un colier: bucurii şi satisfacţii; oferi un colier: o promisiune importantă; primeşti un colier: trebuie să-ţi iei un angajament.

Diamant: iluzii; găseşti un diamant: curând, vei fi bucuros şi puternic; cumperi un diamant: dorinţă de protecţie; oferi un diamant: un sentiment care va dura în timp; pierzi un diamant: treci printr-o perioadă de sărăcie; diamant fals: nu te încrede în aparenţe; colecţionezi diamante: un proiect de durată şi greu de realizat.

Dolar: abundenţă, bogăţie, putere; cheltuieşti dolari: ai posibilităţi materiale şi o bunăstare deosebită.

Inel: de bronz: succese rare; inel de oţel: ca să câştigi, trebuie să lupţi mult; inel de aur: veste de moarte; inel cu briliante: eşti avid; îţi vezi propriul inel: disponibilitate pentru prietenie; vezi inelul altuia: ;; situaţii ambigue, prea puţină disponibilitate; îţi pui i un inel pe deget: dorinţă sexuală; îţi scoţi un inel t de pe deget: rupi o legătură afectivă; pierzi un inel: nenorocire; primeşti cadou un inel: linişte şi

siguranţă; dăruieşti cuiva un inel: pierdere, ghinioane; găseşti un inel: suferi pierderi neaşteptate.

Opal: înţelepciune şi sensibilitate; cumperi un obiect din opal: stârneşti interesul unei persoane echilibrate şi cu fantezie; oferi un obiect din opal: instincte nobile; vinzi un obiect din opal: necinste şi josnicie.

Perle: vezi perle: decepţii şi tristeţe; vinzi perle: vei încheia afaceri proaste; cumperi perle: viitor nesigur; pierzi perle: situaţia ta se va îmbunătăţi rapid; primeşti în dar perle: vei avea mari necazuri; oferi perle: vei provoca griji cuiva; înşiri perle: eşti prea sigur pe tine; pescuieşti perle: succes în dragoste.

Piatră preţioasă: prevestire bună; vezi o piatră preţioasă: nu te încrede în

aparenţe; pierzi o piatră preţioasă: te simţi frustrat; primeşti cadou o piatră preţioasă: beneficii neaşteptate; colecţionezi pietre preţioase: îţi place să fii lăudat pentru faptele tale.

Rubin: o persoană atrăgătoare; cumperi un rubin: nu te încrede în aparenţe; pierzi un rubin: pierzi un prieten sincer; primeşti un rubin: dragoste sinceră.

Safir: gânduri romantice; safir fals: blândeţe aparentă.

Smarald: mari speranţe care se pot realiza; primeşti un smarald cadou: schimbare în viaţa ta, mai ales pe plan financiar; cumperi un smarald: n-ai nici o grijă; porţi un smarald: îţi vei atinge scopurile.

Topaz: vrei să te faci remarcat cu orice preţ.

Turcoaz: nobleţe şi rafinament; primeşti un turcoaz: eşti iubit cu respect şi loialitate; porţi un turcoaz: perioadă fericită, totul îţi merge cât se poate de bine.

Verighetă: ai nevoie de o dragoste durabilă; porţi ve-*:-i* righetă: ai încredere în căsnicia ta; pierzi verigheta:

dispută între soţ şi soţie, despărţire; primeşti o ;ᵧ verighetă: o persoană îţi arată că te iubeşte; vezi

o verighetă: dragoste sinceră şi durabilă.

14. Părţi componente ale corpului omenesc

Aluniţă: atracţie sexuală; ai o aluniţă: mici defecte care te fac atrăgător; cineva are o aluniţă: atracţie bruscă.

Barbă: barbă deasă: te simţi matur şi responsabil;

„ barbă rară: lipsă de maturitate, impulsivitate; barbă

f>;5 zbârlită: te temi de judecata altuia sau ţii la imaginea pe care o au ceilalţi despre tine; barbă nerasă:

* nu ai amor-propriu; barbă albă: te simţi foarte înţelept; barbă creaţă: atenţie la înşelătorii; barbă rasă: necazuri; barbă blondă: slăbiciune; barbă
:,^ neagră: forţă.

Bărbie: (ştearsă ori pregnantă): (multă ori puţină) tărie de caracter.

SOMNUL SI VISELE

195

Braţ: creativitate, putere de muncă; braţ viguros: munca îţi va aduce multe satisfacţii; răni la braţ: trebuie să părăseşti locul actual de muncă.

Buricele degetelor: îţi vezi buricele degetelor: eşti sensibil; vezi că nu le ai: nu eşti sensibil.

Buze: buze roşii: siguranţă afectivă; buze palide: slăbiciune; buze vineţii: boală; întinzi buzele: dorinţă de dragoste; muşti buzele: căinţă; buze uscate: perioadă plină de greutăţi.

Cap: vezi un cap: nu te lăsa influenţat de părerile altora; cap mare: succes; cap mic: nu se ţine cont de părerea ta; cap de animal: acţionezi instinctiv şi faci multe greşeli; cap ras: decepţii şi eşecuri; cap de mort: previziune foarte rea; ai capul tăiat: orgoliul tău va fi rănit.

Ceafă: îţi aminteşti de o persoană aflată departe; loveşti în ceafă pe cineva: dai cuiva o lovitură ce va lăsa urme; ai o durere de ceafă: eşti neliniştit din cauza persoanei care te-a părăsit.

Coastă: îţi rupi o coastă: afecţiuni puţin grave.

Cot: energie, activitate; cot bolnav: perioadă de lene forţată; durere de cot: cineva vrea să te împiedice să lucrezi.

Deget: ai degete sănătoase: îndemânarea ta manuală te ajută să faci avere; pierzi un deget: îţi vei pierde serviciul; ai prea multe degete: eşti prea sigur de

196

tine; deget bolnav: boală; degetele de la picioare: mici necazuri.

Dinţi: simbol al forţei şi puterii sexuale; pierzi dinţii: (pentru bărbat) îţi pierzi virilitatea, (pentru femeie) schimbare în viaţa sexuală; pierzi incisivii: te apropii greu de cineva; pierzi caninii: ai probleme sentimentale; îţi vezi dinţii cariaţi: există probleme ; ? care nu-ţi dau pace şi te tulbură; ai dinţi îmbrăcaţi •$••• în aur: succes; te speli pe dinţi: vrei să priveşti situaţia în mod obiectiv; ai dinţi falşi: puterea ta este doar aparentă.

Fată: îţi vezi propria faţă: eşti pe cale să-ţi *analizezi* personalitatea; faţă frumoasă: perioadă bună, succes; faţă urâtă: eşti pesimist, ai ghinioane; rană pe faţă: ţi-e teamă de pericole sau de boli.

Falangă: falangă de la o mână: un mic necaz te va împiedica să lucrezi; falangă de la un picior: perioadă de inactivitate.

Falcă: personalitate puternică; vezi o falcă de om: ai o sănătate perfectă; ai fălci proeminente: te impui în faţa tuturor; ai o falcă ruptă: perioadă de extremă slăbiciune.

<5ât: gât inflamat: imposibil să te exprimi clar; durere ';3i de gât: cineva te vorbeşte de rău; iei de gât pe cineva: ameninţări verbale dezlănţuite.

Genunchi: fractură la genunchi: ruptura unor legături sentimentale; durere de genunchi: pierderi de ordin >;, financiar; stai în genunchi: o să fii umilit.

Gură: gură deschisă: surpriză, admiraţie; gură închisă: nu reuşeşti să comunici cu cineva; gură care vorbeşte: fii mai discret; gură amară: nu reuşeşti să uiţi insultele.

Inimă: simbolul dragostei; te doare inima: eşti tare îndrăgostit; ai o boală de inimă: te simţi insultat şi dispreţuit, persoana iubită te părăseşte; îţi vezi inima: eşti conştient de suferinţele tale; ai inima sănătoasă: eşti echilibrat şi liniştit.

Intestine: îţi vezi propriile intestine: îţi va veni greu să înapoiezi o datorie; îţi vezi intestinele în bună stare: sănătate perfectă; îţi vezi intestinele bolnave: perioadă de slăbiciune.

Mână: mâna dreaptă: putere echilibrată; mâna stângă: caracter iraţional; pierzi o mână: criză Ia serviciu; ai ambele mâini tefere: vei duce cu bine la capăt o treabă; mâini murdare: ai conştiinţa încărcată; mâini amputate (ambele): grave probleme finan-
,,:. ciare; mâini însângerate: ai obţinut tot ce-ai vrut pe spinarea altora; ai mâini umflate: boală.

Mustaţă: mustaţă la bărbaţi: dorinţă de înfrumuseţare; mustaţă la femei: simpatie; mustaţă lungă şi stufoasă: creşte norocul; mustaţă tunsă: noroc pentru cel care le taie; mustaţă neagră: o mare sumă de bani în perspectivă; mustaţă albă: o veste şocantă.

Muşchi: capacitate de acţiune; muşchi dureros: ai prea puţine posibilităţi; nu ai muşchi: te simţi total neputincios.

SINAPSE

Obraz: vezi un obraz: o persoană pe care o iubeşti; obraz rotund: sănătate perfectă; obraz scofâlcit: boală iminentă; obraz fardat: cauţi să placi cuiva; mângâi un obraz: dorinţă de a săruta.

Ochi: conştiinţă trează în momentele de tensiune; nu reuşeşti să deschizi ochii: nu vrei să ţii seama de realitate; ochi închişi: te laşi dus de evenimente; nu reuşeşti să închizi ochii: temeri constante; ochi bolnavi: deziluzii în afaceri; ochi frumoşi: fericire i: şi succes; ochi urâţi: vei comite mari greşeli; n-ai decât un ochi: judeci prea repede; ochi care plâng: necazuri în viitor.

Os: os de mort: prevestire rea; descoperi nişte oase la tine acasă: secrete de familie; găseşti un os: eşti în încurcătură; ciopleşti în os: sarcini neplăcute; îţi rupi un os: un prieten bun te părăseşte; rozi un os: perioadă de sărăcie.

I*ăr: păr scurt: iei uşor iniţiative; ai părul lung: veste bună; ai părul coafat: dovedeşti înclinaţie spre formalism; ai păr zbârlit şi soios: îţi faci prea multe ; gânduri; ai păr fals: fandoseală; ai părul des: eşti l; gata să acţionezi cum îţi comandă instinctul şi vei '* avea necazuri; ai păr rar: echilibru între raţiune şi • instinct; te depilezi: vrei să-ţi îndrepţi sau să-ţi '| •'V diminuezi impulsivitatea; ai păr pe faţă (la bărbat): cauţi să fii cât mai viril; ai păr pe faţă (la femeie): moderează-ţi apucăturile masculine.

Picioare: activitate şi iniţiativă; ai picioare perfecte: satisfacţii în toate domeniile; nu reuşeşti să-ţi mişti picioarele: nu poţi să te faci remarcat la locul de muncă; îţi rupi picioarele: perioadă de nehotărâre si de insatisfacţie; picioare rănite: un duşman te împiedică să-ţi continui drumul; ai un picior de lemn: un defect fizic te complexează; simţi durere în picioare: poate fi un mod de justificare a lenei şi a nehotărârii tale; ai picioarele bolnave: activitate slabă; ai picioare sănătoase: eşti gata să înfrunţi orice problemă; ai picioarele murdare: ai acţionat fără reţinere, vei avea probleme cu familia; eşti legat de picioare: cineva te va obliga să renunţi la planurile tale.

Piele: preocupare pentru aspectul exterior; piele proaspătă: îţi place să arăţi tânăr; piele căzută: teamă de îmbătrânire; piele bolnavă: problemele tale se răsfrâng asupra altora; piele albă: te simţi cinstit şi sincer; piele bronzată: trădări şi înşelăciuni; piele de animal: te vei răzbuna pe o persoană rea; îmbrăcăminte din piele: te simţi bine protejat.

Pleoapă: pleoapă deschisă: curiozitate, conştiinţă de sine; pleoapă închisă: indiferenţă periculoasă.

Pumn: te vei lupta ca să te faci cunoscut; dai un pumn: acţionezi din instinct şi nu vei avea succes; primeşti un pumn: vei suferi o lovitură crudă; arăţi pumnul: vrei să pari puternic şi hotărât.

Riduri: (dacă eşti tânăr): te temi că nu-i vei mai plăcea persoanei iubite; (dacă eşti în vârstă): încordarea prea mare poate dăuna sănătăţii.

Sân: sănătate şi prosperitate în familie; (pentru un bărbat): bogăţie; sân bolnav: necazuri în familie; sân umflat: (pentru o femeie): aventuri sentimentale şi avere; (pentru un bărbat): perioadă grea în afaceri; pipăi

sânul: nevoie de afecţiune.

Sânge: energie şi vitalitate; vezi ţâşnind sânge proaspăt: preocupări pentru probleme familiale; eşti plin de sânge: eşti preocupat de sănătatea ta, uneori sentiment de vinovăţie; te goleşti de sânge: ţi se cere un mare efort; bei sânge: veste bună, noroc; scuipi sânge: o perioadă de mari suferinţe; vezi sânge pe jos: îţi aminteşti de o suferinţă din trecut;

' donezi sânge: vrei să ajuţi o persoană la ananghie;

'-• vezi o cameră mânjită de sânge: vei reuşi să-ţi rezolvi problemele, dar o să rămâi cu un sentiment

H: de vinovăţie.

Spate: spinarea unui animal: suporţi totul cu pasivitate; spate sănătos: n-ai probleme de sănătate; te doare spatele: te temi să nu-ţi pierzi rezistenţa fizică; întorci spatele: ai optat pentru o schimbare; te sui pe spatele cuiva: îi laşi pe alţii să ia hotărâri în numele tău.

Stomac: capacitate de a reacţiona rapid la evenimente; stomac dureros: n-ai să poţi suporta unele lucruri.

Umeri: vezi umerii cuiva: discuţi despre caracterul unei persoane; umeri largi: siguranţă care te conduce la succes; umeri strâmţi: te simţi slab, ameninţat de boală.

Unghii: unghii frumoase: sănătate perfectă; unghii urâte: cineva te detestă; unghii lungi: prevedere; unghii scurte: perioadă de slăbiciune; pierzi unghii: certuri în familie; unghii încarnate: suferinţă.

Ureche: sensibilitate şi apropiere de ceilalţi; ureche sănătoasă: coerenţă şi respect; ureche bolnavă: eşti rău informat si dai sentinţe neîntemeiate; ureche rănită: cineva ar vrea să-ţi schimbi părerile; ureche tăiată: nenorociri şi ghinioane; îţi cureţi urechea: cauţi să înţelegi o situaţie; îţi astupi urechile: nu vrei să accepţi realitatea.

15. Familia

Adolescent: te revezi adolescent: succes în viaţa afectivă; eşti în compania adolescenţilor: ceva din sufletul tău nu va îmbătrâni niciodată.

Bărbat: bărbat bun: nu trebuie să-ţi faci nici o grijă; bărbat rău: eşti neîncrezător din principiu; bărbat afectuos: ai nevoie de ajutor si de protecţie; bărbat necunoscut (pentru o femeie): aventuri.

Bunic: înţelepciune; bunic în viaţă: faci experienţe utile; bunic mort: viaţă lungă. :- :

Bunică: ascultă sfaturile persoanelor înţelepte; vorbeşti cu bunica: primeşti sfaturi bune care te vor ajuta să treci peste greutăţile actuale.

Cumnat: nici o problemă în familie.

Familie: îţi vezi propria familie: eşti o persoană fericită; vezi familia discutând: un mic conflict ce nu va strica armonia familială; nu ai familie: suferi de singurătate, disperare; părăseşti familia: dispute grave care vor avea consecinţe îngrozitoare.

Femeie: simbolul blândeţei, al maternităţii; femeie care seamănă cu mama ta: legături familiale puternice; femeie ameninţătoare: certuri cu partenera de viaţă; o femeie bolnavă: tristeţe din pricina unor neînţelegeri; o femeie necunoscută: dorinţă de aventură; vezi multe femei: tristeţe (pentru bărbat), gelozie (pentru femeie).

Fin: rudele îţi vor da satisfacţie.

Fiu/Fiică: îţi vezi fiii: preocupări de ordin financiar; vezi fiii altcuiva: simbol pozitiv, nici o grijă financiară; visezi să ai copii: dispute familiale.

Frate: îţi visezi fratele: unele probleme ţi se vor părea mai limpezi; vorbeşti cu fratele tău: cauţi să rea-

* ••• lizezi un compromis în familie; te certi cu fratele tău: o ceartă familială; îţi vezi fratele mort: el va

;5^î trăi mult timp, în realitate, ţi-e teamă să nu ţi se întâmple ţie să mori.

Geamăn: confuzie, îndoială; fraţi gemeni: o situaţie incertă; ai un frate geamăn: rivalitate în familie.

Logodnic: vezi logodnici: dorinţă de a te căsători repede; dansezi cu logodnicul: prevestire de fericire; vezi murind un logodnic: vei avea o căsnicie durabilă şi viaţă lungă.

Mamă: simbolul dependenţei; îţi vezi mama: te simţi protejat, dar mai puţin în afara casei; îţi vezi mama de departe: ţi-e teamă să nu fi părăsit de familie; mamă zâmbitoare: ştii că poţi conta pe o afecţiune sigură; mamă plânsă: te aşteaptă o perioadă grea, veşti rele; mamă care te îmbrăţişează: cauţi o încurajare pentru planurile tale; mamă care alăptează: bogăţie şi prosperitate; mamă cu prunci: gelozia 'din copilărie renaşte; mamă muribundă: prevestirea unei dizgraţieri.

Nas : un sprijin sigur.

Nepot: legături familiale; vezi că ţi se naşte un nepot: familie unită; eşti nepot: vei ajuta o persoană în vârstă.

Prieten: prieteni uitaţi: dificultăţi financiare; eşti insultat de prieteni: veşti bune; vezi prieteni morţi de mult: veşti neaşteptate; găseşti noi prieteni: noroc şi fericire; râzi cu prietenii: certuri care îţi vor strica ziua; prieteni vechi: ai nevoie de mai multă siguranţă; descoperi prieteni falşi: neîncredere.

Socru: certuri.

SINAPSE

Soră: îţi visezi sora: prevestire fericită; visezi că ai mai multe surori: perioadă foarte norocoasă.

Soţ: (în cazul unei femei): dorinţă de a fi condusă; (în cazul unui bărbat): un rival în dragoste; (în cazul celibatarilor): cauţi să fii independent în

familie; (în cazul tinerelor): visul vostru este de a vă căsători; (în cazul unei femei care are un soţ

;•'• bun): linişte familială; un soţ rău: nu reuşeşti să

[1] fii de acord cu partenerul de viaţă; un soţ care

""" te părăseşte: preocupări familiale.

Soţie: soţie frumoasă: armonie familială; soţie urâtă: preocupări şi criză; soţie geloasă: pierdere de bani; soţie bolnavă: treci printr-o perioadă grea; te căsă-:<; toreşti: discuţii familiale asupra căsătoriei; (pentru '•'-:' un celibatar:) bani, noroc; iei soţia altuia: trădare; soţie care se mărită cu altul: nu eşti sigur pe tine; soţie moartă: nenorocire, mare ghinion.

Strămoş: eşti legat de tradiţii; strămoş care-ţi vorbeşte: nu dispreţul înţelepciunea persoanelor în vârstă;

"™ strămoş care-ţi zâmbeşte: prevestiri bune; strămoş întristat: prevestire de rău.

Ţaţă: îţi vezi tatăl: senzaţie de siguranţă; tată muribund: preocupări şi un moment de nelinişte; tată mort: vei primi un ajutor nesperat; vorbeşti cu

,' tatăl tău: primeşti sfaturi utile pentru a face avere; te certi cu tatăl tău: vei trece printr-o perioadă de ghinioane; ai tată foarte autoritar: te simţi insultat şi nu ştii cum să reacţionezi; te bate tatăl tău:

pedepse nedrepte primite de la persoane importante; tată bolnav: trebuie să acţionezi cu prudenţă, fiindcă nu este momentul potrivit; eşti părăsit de tatăl tău: necazuri şi suferinţe; îţi vezi tatăl mai mare decât este în realitate: lipsă de maturitate; îţi vezi tatăl mai mic decât este în realitate: maturizare sufletească; devii tată: ai mare încredere în căsătoria ta.

Tânăr: ai un mare potenţial; vezi mai mulţi tineri: dorinţă de reuşită pentru copii; redevii tânăr: responsabilităţile te apasă; o femeie tânără: ceva neprevăzut; un bărbat tânăr: ai succes, dacă acţionezi cu inteligenţă.

Unchi: primeşti sfaturi de la rude.

16. Obiecte din casă

Ac: pierzi un ac: nu eşti sigur pe ceea ce posezi; eşti înţepat de un ac: poftă de aventuri sexuale; multe ace ascuţite: vei descoperi curând un secret si vei fi îngrijorat; ace de ceasornic în mişcare: lipsa de activitate te face nervos; ace de ceasornic nemişcate: aştepţi, plin de nervi, pe cineva.

Abajur: ascunzi ceva de ceilalţi.

Album de fotografii: trecutul te obsedează.

Antenă: vei prinde din zbor avertismentele.

L

Ascensor: auzi un ascensor: doreşti să ţi se ivească ocazii mai bune; te urci în ascensor: dovedeşti că ai şi simţ practic; rămâi blocat în ascensor: n-ai încredere în mecanică.

Aspirator: vrei să faci curăţenie şi să elimini vechile prejudecăţi.

Balansoar: o nestăpânită dorinţă sexuală.

Baldachin: părere exagerat de bună despre tine; baldachin deasupra unui pat: te bucuri de protecţia unor persoane importante.

Bancă: odihnă; pierdere de timp; bancă de şcoală: nostalgia trecutului; bancă de tribunal: senzaţia că eşti persecutat nu te părăseşte; bancă de biserică: cerere făcută împreună cu alţii; bancă de lemn: beneficii mărunte; bancă de piatră: siguranţă financiară; bancă de metal: afacerile bune nu-ţi vor da satisfacţie; rămâi mult timp pe o bancă: lenea te va duce de râpă; dormi pe o bancă: sărăcie.

Barometru: eşti de o precizie exasperantă.

Bibliotecă: vezi o bibliotecă: eşti sensibil şi plin de imaginaţie; cauţi o carte într-o bibliotecă: ţi se întâmplă des să nu găseşti răspuns la întrebările , pe care ţi le pui; te rătăceşti într-o bibliotecă: păreri diferite te zăpăcesc; bibliotecă în flăcări: ai s impresia că ţi-ai pierdut înţelepciunea; ai o biblio- ; tecă foarte mare: caracterul tău hotărât te va duce departe.

Calendar: o apreciere exactă a timpului te va ajuta în muncă; calendar vechi: n-are rost să revii asupra greşelilor trecutului; calendar ciudat: nu ştii

să evaluezi importanţa lucrurilor.

Candelabru: candelabru fără lumânări: te simţi inutil şi nelalocul tău; candelabru cu lumânări: până la urmă, vei reuşi în ceea ce ţi-ai propus.

Carafă: carafă cu apă: anii vor trece în linişte; carafă cu vin: bucurii şi emoţii îţi vor înveseli viaţa în viitor; carafă goală: fii atent să nu ţi se termine economiile.

Cămin: reprezintă familia; cămin cu focul aprins: te simţi iubit; cămin cu focul stins: îţi lipseşte dragostea celor din jur.

Cântar: e cazul să fii mai echilibrat, altfel, prietenii se vor îndepărta de tine; te cântăreşti: te interesează mult părerile celorlalţi, căci ai probleme ca să te afirmi.

Ceasornic: vei avea, curând, probleme de ordin financiar; ceasornic care merge: vei avea posibilitatea să te îndrepţi; ceasornic oprit: criză care durează; cumperi un ceasornic: teamă legată de o afacere importantă; ceasornic care se sparge: suferinţe trecătoare; te uiţi la un ceasornic: eşti raţional şi organizat; pierzi un ceasornic: cineva te va ajuta cu delicateţe.

Ceramică: obiecte de ceramică: prinzi gust pentru obiectele frumoase şi simple.

Cheie: persoanele importante pe care le cunoşti îţi vor deschide porţile; pierzi o cheie: ai pierdut o şansă; găseşti o cheie: n-ai mijloace pentru a face carieră; deschizi o poartă cu o cheie: noi experienţe; chei false: nu eşti la înălţime, îi înşeli pe alţii; închizi ceva cu o cheie: vrei să schimbi metoda de acţiune; chei de maşină: poţi să ajungi departe.

Ciocan: lovitură de ciocan: o ştire explozivă; dai o lovitură de ciocan: vei provoca o mare neplăcere; primeşti o lovitură de ciocan: ştiri îngrozitoare te vor întrista; vezi un ciocan: faci presiuni puternice; foloseşti un ciocan: impulsuri violente.

Ciubăr: ciubăr gol: preocupări familiale; ciubăr plin: familie numeroasă; te speli în ciubăr: un moment de linişte; ciubăr cu apă curată: dovedeşti că acu-

[11] zaţiile care ţi se aduc sunt false; ciubăr cu apă murdară: ai conştiinţa încărcată.

Clondir: clondir plin: bogăţie imediată; clondir gol: deziluzii, pierderi la joc; clondir spart: o speranţă pierdută; bei din clondir: simţ al afacerilor.

Congelator: vezi un congelator: îi invidiezi pe cei ce n-au timp să mediteze; congelezi ceva: e bine să mai aştepţi; congelezi carne: te desparţi de iubit.

Covor: confort şi linişte în familie; teşi un covor: lucrezi pentru familie; ai un covor: te simţi mulţumit, ai tot ce-ţi trebuie; stai pe un covor: tot ce vei face va duce la un rezultat bun; covor zburător: succese rapide.

Cupă: cupă de aur: prea multă invidie nu-ţi poate face decât rău; cupă plină: este ocazia pe care o aşteptai; cupă goală: nu eşti niciodată destul de prudent; cupă de argint: dacă vei învăţa să te mulţumeşti cu ce ai, vei fi mai liniştit; bei dintr-o cupă: eşti prea pretenţios.

Cuţit: vezi un cuţit: pericol iminent; cuţit rupt: ai multe şanse; ţii un cuţit în mână: poziţie de superioritate; loveşti cu cuţitul: disputele te fac sa-ţi pierzi controlul; primeşti o lovitură de cuţit: cineva la care ţii îţi va provoca o mare neplăcere.

Desagă: desagă goală: neprevăzutul nu te înspăimântă; desagă plină: conformism, prea puţină fantezie.

Divan: un moment de relaxare; un sejur la prieteni.

Dulap: poţi avea încredere în prieteni; dulap încuiat: caută să fii mai sociabil; dulap plin cu haine: dai dovadă de bun-gust şi de mare sensibilitate artistică; vezi cum se transportă un dulap: lucrurile se schimbă, vei avea mai mult noroc în viitor.

Etajeră: un punct de sprijin; etajeră care cade: va trebui să te descurci fără sprijin; fixezi o etajeră de perete: te asiguri de o protecţie serioasă; fixezi o etajeră de o mobilă: ordine şi organizare.

Farfurii: dorinţe de toate felurile; farfurii pline: dorinţele îţi sunt satisfăcute; farfurii goale: insatisfacţie; spargi nişte farfurii: vei purta o discuţie violentă cu partenerul; speli farfurii: mici nepotriviri.

Fotoliu: o situaţie favorabilă; fotoliu confortabil: o soţie blândă; fotoliu incomod: ceartă cu partenerul de viaţă; fotoliu fragil: situaţia pe care o consideri cea mai bună posibilă nu va dura; stai într-un fotoliu: te arăţi prea puţin activ, preocupat mai degrabă de sănătate; dormi într-un fotoliu: un musafir neaşteptat; te legeni într-un fotoliu: situaţie [1] precară; cumperi un fotoliu nou: viaţa ta va fi mai liniştită şi mai senină.

Furculiţă: vorbe rele; îţi cade o furculiţă: uiţi insultele minore; ridici o furculiţă: doreşti o revanşă.

Lampă: nevoie de prietenie şi înţelegere; aprinzi o lampă: cauţi afecţiune; stingi o lampă: renunţi la o prietenie; duci o lampă: cauţi să te lămureşti.

Lampadar: situaţie familială limpede; lampadar stins: încurcături în familie; spargi un lampadar: perioadă de neînţelegeri.

Leagăn de copil: vrei să ai copii; leagăn de copil care se clatină: dorinţa de a fi mamă (sau tată) îţi va fi curând împlinită; leagăn de copil fără copil: nu ţi se va realiza dorinţa de a deveni părinte.

Lighean: lighean plin: surprize plăcute; lighean de ar-
;; gint: vei rezolva o problemă care te preocupă; lighean de alamă: ai simţul realităţii; lighean de sticlă: echilibrul din afacerile tale se poate strica.

Lumânare: flacăra dragostei nu s-a stins încă; lumâ-; ,; nare aprinsă: nu-ţi uita promisiunea; lumânare stinsă: vei pierde orice speranţă; ţii o lumânare în

mână: iubeşti o persoană, dar pentru ea nu eşti decât un prieten; aprinzi o lumânare la biserică: nimeni nu-ţi poate rezolva problemele.

Masă: masă întinsă: armonie în familie; masă goală: momente de singurătate; masă de lemn: proiecte în construcţie; masă mică: veşti importante.

Mobile: vezi mobilă veche: nu ştii să te schimbi, ai un blocaj psihic; vezi mobilă nouă: caracter raţional, ai idei clare; cumperi mobilă: începe o nouă viaţă pentru tine; vinzi mobilă: despărţire; vezi pe cineva care transportă mobilă: o persoană complotează în spatele tău.

Noptieră: laşi un obiect pe noptieră: vrei să ai totul la îndemână; vezi o noptieră: nu-ţi vei părăsi casa.

Oglindă: te uiţi în oglindă: linguşeli şi laude care îţi vor dăuna; te vezi în oglindă altfel decât eşti: îţi faci probleme de conştiinţă; vezi în oglindă altă persoană: nu eşti satisfăcut de tine; oglindă deformantă: îţi exagerezi temerile; spargi o oglindă: ghinion, decepţii în toate domeniile.

Pat: pui aşternut pe pat: armonie în viaţa sentimentală; strângi patul: dispute şi neînţelegeri cu partenerul; stai pe pat: risc de boală; stai în capul oaselor în pat: suferi de hipertensiune; un pat gol: relaţii amoroase întrerupte; un pat foarte larg: singurătate;

:K un pat îngust: te înăbuşi; eşti în pat ziua: slujbă nesigură; pat pliant: legături instabile.

A

SINAPSE

Perie: perie de păr: iei hotărâri importante; căsătorie în perspectivă; perie de haine: iei o hotărâre pe care o amâni de mult; perie de ghete: preocupări de mică importanţă; perie de dinţi: ai grijă de sănătatea ta.

Pernă: protecţie; stai pe o pernă: urmează o perioadă liniştită; îţi sprijini capul pe o pernă: cineva se gândeşte să te protejeze; arunci o pernă: vrei să înfrunţi singur riscurile; pernă pufoasă: mare siguranţă.

Portret: vezi portretul cuiva pe perete: persoana din portret va avea viaţă lungă si sănătate; vezi portretul tău pe perete: eşti remarcat; vezi portretul unui strămoş: primeşti sfaturi pe care ai face bine
•} să le urmezi.

Saltea: familie, căsătorie; saltea nouă: începi o viaţă nouă; saltea veche: nimic interesant, prezentul te plictiseşte; arunci o saltea: te îndepărtezi de familie; cumperi o saltea: te vei căsători curând; ai rămas fără saltea: mizerie, sărăcie.

Scaun: o poziţie comodă; vezi un scaun: te simţi foarte
' obosit; te aşezi pe un scaun: momente plăcute, de
• '' relaxare; scaun vechi: eşti refractar la nou; scaun de lux: ai o situaţie bună şi sigură; scaun electric:
'' reacţionezi violent la ameninţări.

Seif: dragostea ta este puternică şi sigură; seif gol: siguranţa ta s-a risipit. , ..,<.,,ˇ.,...,..,.-,.,,,. ,,;„,.

SOMNUL SI VISELE

213

Şifonier: şifonier gol: familia nu te satisface; şifonier foarte plin: viaţă plină de experienţe noi si, poate, secretă; te uiţi în şifonierul altcuiva: pândeşti pe

cineva; furi ceva dintr-un şifonier străin: invidiezi bunăstarea altuia.

Tablou: vezi un tablou: stimezi un prieten; oferi un tablou: în curând, vei fi în dificultate; cumperi un tablou: momente de nelinişte, opţiune grea; atârni un tablou de perete: te bucuri de o prietenie adevărată; scoţi un tablou de pe perete: nu vei fi recunoscător celor care te-au ajutat; vezi un tablou vechi: te răscolesc amintirile de familie.

Taburet: un sprijin de mică importanţă; taburet rupt: singura persoană pe care contai nu s-a dovedit la înălţime.

Tacâm: mai pui un tacâm la masă: te vizitează un prieten pe care nu 1-ai mai văzut de mult; ridici un tacâm de la masă: un membru al familiei se îmbolnăveşte; te foloseşti de un tacâm: te simţi stingherit la mesele mondene; foloseşti un tacâm în mod nepotrivit: ţi-e teamă că defectele îţi vor fi date în vileag; ai multe tacâmuri: lux şi bogăţie; tacâm de aur: vei dobândi succes şi vei fi stimat; tacâm de argint: îţi place luxul, dar nu vrei să arăţi; tacâm de oţel: viaţă liniştită şi siguranţă ma-
•*?* terială; tacâm de lemn: eşti tradiţionalist şi nu vrei să te schimbi.

17. Profesiuni

"Acrobat: vrei să le demonstrezi celorlalţi de ce eşti tu în stare.

Actor: actor de cinema: dai dovadă de mare fantezie; actor de teatru: îţi place să fii apreciat şi ascultat în public.

Agricultor: lucrezi ca agricultor: te vei îmbogăţi prin muncă; sapi pământul: bogăţie, satisfacerea dorinţelor.

Anticar: muncă obositoare, în perspectivă; vorbeşti cu un anticar: te fascinează să afli ceea ce nu cunoşti; ai şi vinzi antichităţi: veşti bune; cumperi antichităţi: sărăcie, nu ai simţul afacerilor; găseşti antichităţi: vei moşteni o avere importantă.

Arhitect: îţi recapeţi echilibrul şi-ţi restabileşti situaţia. Aviator: îţi plac

faptele eroice; ai un suflet romantic.

Avocat: teamă, experienţe dezagreabile; vezi avocat la tribunal: te simţi observat de toată lumea; eşti un avocat: vei produce pagube cuiva.

Barman: îţi place să fii în serviciul altora.

Bărbier: bârfeli; bărbier care tocmai rade: te afli în preajma unor scadenţe importante.

SOMNUL ŞI VISELE

215

Bijutier: vezi un bijutier: doreşti să fii bogat; eşti bijutier: norocul tău nu va dura mult.

Brutar: vezi un brutar: trebuie să fii prudent; brutar plin de făină: mult noroc, câştiguri probabile; eşti brutar: curaj, muncă, cinste; intri într-o - brutărie: profiţi de munca altora; lucrezi într-o brutărie: situaţie favorabilă, dar trebuie să munceşti.

Cioban: fericire în familie; vezi un cioban: preocupări pentru stabilitatea familiei; eşti cioban: te consideri un bun tată (o bună mamă) de familie; cioban care caută o oaie: unul dintre copii te va părăsi; cioban cu multe oi: familie numeroasă; cioban cu puţine oi: familie mică.

Cizmar: te-ai realizat, nu da atenţie celor care nu-ţi respectă munca; vezi lucrând un cizmar: activitate intensă.

Director: mare autoritate; eşti director: mare responsabilitate; vezi un director: noutăţi în munca ta; devii director: prea multă ambiţie îţi poate dăuna; îi scrii unui director: ai de făcut observaţii interesante.

Inginer: ordine, viaţă calculată; vezi un inginer: accepţi sfaturi, te preocupă o carieră în domeniul afacerilor; eşti inginer: eşti ambiţios, dar, uneori, nu ai succes.

Marinar: momente nesigure, dar pline de evenimente noi; marinar pe un vas: vei primi nişte veşti; eşti

216

marinar pe un vas: independenţă, caracter schimbător; ofiţer de marină: siguranţă şi recunoştinţă.

Mecanic: noroc şi succes; eşti mecanic: ai mari şanse de reuşită; vezi un mecanic: invidiezi o persoană care cunoaşte mecanismul succesului.

Pescar: o persoană nu foarte sinceră; eşti pescar: vei obţine ce vrei numai prin înşelăciune.

Pictor: îţi faci prea multe iluzii; vezi un pictor: dacă insişti în visurile tale, vei avea mari necazuri; eşti pictor: nu se obţine orice cu imaginaţia; eşti un pictor celebru: vei avea de rezolvat, curând, probleme băneşti.

Şofer: vezi un şofer: vor apărea noi situaţii; eşti şofer: vei dobândi putere de decizie; şofer de taxi: o persoană dispusă să se deplaseze; eşti şofer de taxi: eşti gata să-i ajuţi pe alţii, care, uneori, profită de pe urma ta.

Tâmplar: munca ta va fi rentabilă şi-ţi va da satisfacţii; eşti tâmplar: ai multă voinţă şi vei deveni o persoană bine văzută.

Ucenic: crezi că meriţi mai mult decât poziţia pe care o ai; eşti ucenic: începi o nouă activitate.

Zidar: eşti zidar: ai o slujbă grea şi prost plătită.

18. Religie

Altar: o moştenire care te va face bogat; altar jefuit: mare deziluzie; altar plin de flori: nu eşti de acord să te gândeşti la căsătorie; îngenunchez! în faţa unui altar: dovedeşti respect pentru autorităţi.

Arhanghel: nu-ţi supraevalua puterea de creaţie.

Arhiepiscop: vezi un arhiepiscop: recompensă pentru faptele tale bune; auzi

vorbind un arhiepiscop: primeşti un ajutor neaşteptat; arhiepiscop care binecuvântează: certuri în familie, cu părinţii.

Aureolă (nimb): ai tu aureolă: te simţi izolat, unic, perfect.

Biblie: îţi vor veni noi idei şi vei face alte proiecte: pune-le în aplicare; citeşti din Biblie: cauţi ceva care să te stimuleze să acţionezi; asculţi pe cineva care citeşte din Biblie: nu vei reuşi să iei singur o iniţiativă.

Binecuvântare: binecuvântare în biserică: nesiguranţă; nu-i lăsa pe ceilalţi să te influenţeze; binecuvântarea părinţilor: căsătoria ta va fi fericită.

Biserică: te rogi într-o biserică: te supui autorităţii care vine de sus; vizitezi o biserică: recunoşti autori tatea, dar eziţi să te supui; biserică ruinată: sigu ranţa ta slăbeşte. & ::i ,

Botez: prezicere de fericire; eşti botezat: îţi îmbunătăţeşti situaţia socială; te duci la un botez: sufletul ţi-e senin, norocul este aproape; botezi pe cineva: eşti altruist şi cauţi să-i ajuţi pe ceilalţi.

Capelă: ascultă sfaturile bune, gândeşte mai adânc.

Catedrală: căsătorie în familie; catedrală necunoscută: o călătorie îndepărtată.

Călugăr: viaţă austeră şi obiectiv concret; întâlneşti un călugăr: invidiezi seninătatea unor persoane; devii călugăr: doreşti o viaţă modestă, dar senină; întâlneşti un călugăr în pelerinaj: sfaturile bune te vor ajuta să dobândeşti avere.

Cruce: duci o cruce: perioadă grea, nu vei fi înţeles; vezi ducându-se o cruce: cineva suferă din cauza ta; vezi o cruce pe un drum: cineva îţi va încredinţa mari responsabilităţi.

Dumnezeu: bunăvoinţă, înţelepciune, autoritate; îl adori pe Dumnezeu: respecţi în totalitate autoritatea; îl vezi pe Dumnezeu: ai încredere în autoritate şi vei fi recompensat; te rogi la Dumnezeu: nu vei

,'• reuşi să eviţi o dreaptă pedeapsă; devii un Dumnezeu: eşti orgolios şi judeci pe nedrept.

Episcop: o persoană pe care o admiri şi pe care o respecţi; vezi un episcop: vei întâlni o persoană
.?;; importantă; îi vorbeşti unui episcop: vei primi sfaturi bune; eşti episcop: ambiţie.

SOMNUL ŞI VISELE

219

Evanghelie: ai nevoie de sfaturi bune; citeşti dintr-o evanghelie: cineva îţi dă sfaturi.

Iad: litigii, conflicte; eşti în iad: eşti influenţat de evenimente triste; eşti în pragul iadului: o hotărâre greu de luat; ieşi din iad: perioadă de linişte, după una grea; trimiţi în iad: o ură greu de înăbuşit.

înger: vezi un înger care zboară: puritate, dorinţă de eliberare; înger alături de tine: aştepţi veşti de la o persoană care te iubeşte; înger aurit: nu ţi se vor realiza proiectele de mărire.

Mănăstire: vei regăsi pacea pe care o cauţi; mănăstire plină de călugări sau călugăriţe: vei avea probleme de familie.

Moschee: eşti atras de lucruri pe care nu le cunoşti; vizitezi o moschee: îţi lărgeşti aria cunoştinţelor în domeniul culturii.

Preot: preot rugându-se: vei primi veşti de la un prieten îndepărtat sau de la o rudă uitată; preot care binecuvântează: cineva se gândeşte la viitorul tău; preot care ţine o predică: te mustră conştiinţa; preot care doarme: trebuie să ai mai multă răbdare pentru a obţine ce doreşti.

Pustnic: vezi un pustnic: moment de confuzie mintală, idei periculoase; eşti pustnic: viaţă liniştită, îndrăgeşti singurătatea.

220

SINAPSE

Sfinţi: vezi sfinţi: eşti prea optimist; devii sfânt: ai mai multe speranţe de îmbunătăţire a situaţiei; eşti sfânt: te crezi perfect.

Stareţă: vei primi un sfat rău.

Zeiţă: vezi o zeiţă: dai mare importanţă prezenţei mamei; eşti o zeiţă: ai nevoie să te maturizezi pentru a te *analiza* în mod realist.

19. Război, lupte, armament

Armă: semn de putere socială şi sexuală; armă albă: îţi manifeşti puterea fără subterfugii sau ajutor din afară; armă de foc: puterea ta se manifestă indirect; arunci arme: dorinţă de pace; eşti ameninţat cu arma: propuneri neaşteptate, care te sperie; ai arme: te simţi sigur pe tine.

Armată: nesiguranţă, teamă de pericol; armată cu muniţie: onoruri si recunoştinţă; armată în timp de pace: moment favorabil, suflet liniştit; armată

în război: pierderea unor bogăţii.

Artilerie: artilerie în acţiune: te laşi uşor impresionat de acţiuni în forţă; doar câteva tunuri: vei întâmpina unele dificultăţi, dar vei şti să le faci faţă.

Asalt: porneşti la asalt: te laşi dus de hotărâri luate de alţii; eşti asaltat: temerile reprimate îţi provoacă necazuri.

Autoblindată: ai nevoie de protecţie.

Baionetă: ştii să fii agresiv, dar nu eşti niciodată; eşti rănit de o baionetă: probleme grave în viitor.

Baricadă: agitaţie mare; aperi o baricadă: eşti perturbat de mari conflicte, adopţi o poziţie riscantă; ataci o baricadă: eşti foarte conformist şi nu te gândeşti înainte de a alege; baricadezi uşa: eşti plin de teamă; îţi baricadezi fereastra: ţi-e frică să nu-ţi fie cumva descoperite unele secrete.

Batalion: solidaritate, forţă, coeziune; batalion în marş: nu lua singur iniţiative; batalion în manevră: nu ieşi din grupul tău; batalion în

cazarmă: în familie te simţi protejat.

Bătălie: dispute trecătoare; vezi o bătălie militară: eviţi ca micile dispute să nu se transforme în discuţii grave; vezi o bătălie navală: tactica pe care o adopţi nu este întotdeauna cea bună; participi la o bătălie: te simţi rănit sufleteşte, nu exagera în reacţiile tale; eşti în mijlocul unei bătălii cu pietre: te afli în centrul unei discuţii aprinse.

Bombă: teamă de nenorocire; bombă care explodează: ceva te va separa de persoana dragă; se dezamorsează o bombă: încrederea ta depăşeşte teama; o bombă lacrimogenă: moment foarte periculos.

Bombardament: vezi un bombardament: nenorocire şi ghinion. ••;-. i

Caporal: ai rămas cu o situaţie modestă, cu toate că ţi-ai schimbat serviciul.
Carabină: temeri ascunse.
Catapultă: te simţi în stare să răstorni situaţia. ; **Cazarmă:** va trebui să-ţi pui ordine în idei. **Cazemată:** atenţie la capcane.

Căpitan: simţi că mai ai nevoie încă de ajutorul tatălui tău.

Colonel: îţi place să fii ascultat fără comentarii; eşti colonel: vrei să-ţi îmbunătăţeşti situaţia.

Duşman: te temi de un duşman: nu ţi-ai găsit liniştea sufletească; duşman care te ameninţă: exagerezi
, pericolele; te lupţi cu un duşman: hotărârea ta este o semivictorie; învingi un duşman: doar suferind vei depăşi obstacolele; săruţi un duşman: temerile tale au dispărut; eşti sărutat de un duşman: curse, trădări; ai mulţi duşmani: capeţi un sentiment de teamă, renunţi la ideile tale.

Duel: ceartă cu persoana dragă; participi la un duel: neînţelegeri şi certuri cu partenerul; câştigi un
s, duel: eşti sigur că ai dreptate; pierzi un duel: eşti pesimist, crezi că n-ai să reuşeşti să-i schimbi concepţiile partenerului.

Fortăreaţă: vezi o fortăreaţă: ţi-e teamă mereu; locuieşti într-o fortăreaţă:

neîncredere; intri într-o fortăreaţă: întâlneşti o persoană cu un caracter

foarte dificil; vezi o fortăreaţă distrusă: îţi pierzi încrederea în tine; asediezi o fortăreaţă: faci eforturi să învingi o personalitate puternică; cucereşti o fortăreaţă: ai găsit punctul slab al unei persoane; distrugi o fortăreaţă: eşti prea impulsiv, ideile tale nu sunt pozitive; te arunci de pe zidul unei fortăreţe: nestăpânirea îţi poate aduce necazuri.

Garnizoană: garnizoană cu soldaţi: ai mulţi duşmani; ceri protecţia unei garnizoane: ţi-e teamă şi eşti pesimist.

General: curaj şi energie: vezi un general: timiditate, lipsă de încredere în tine; eşti general: ai posibilitatea să-ţi demonstrezi capacităţile.

Luptă: vezi o luptă: preferi să stai în afara disputelor; participi la o luptă: acceptă provocările.

Muniţie: posibilităţi de succes; ai muniţie: te simţi gata să faci orice; aduni muniţie: te pregăteşti pentru un moment dificil; nu poţi dobândi muniţie: senzaţie de neputinţă; cumperi muniţie: ai în vedere necazuri viitoare; ai muniţie care nu se poate utiliza: evenimente neprevăzute, greu de depăşit.

Ofiţer: eşti ofiţer: năzuieşti să ai succes.

Pistol: agresivitate; ţii în mână un pistol: vei lua o hotărâre irevocabilă; tragi cu un pistol: hotărârea ta îţi va aduce succese, dar şi necazuri; tragi cu un pistol fără să vrei: nu-ţi controlezi instinctele;
; pistol blocat: ţi-ai pierdut curajul; pistol gol: nu

ai nici o posibilitate să obţii ce-ţi doreşti; pistol jucărie: mici ameninţări, în glumă.

Proiectil: o neînţelegere măruntă cu efecte periculoase; proiectil gata să explodeze: pericol iminent; proiectil incendiar: vei avea de suportat prejudicii mai mari decât cele prevăzute; ţii în mână un proiectil: te simţi foarte hotărât, dar nu eşti expus nici unui risc; vezi un proiectil în aer: capcane periculoase; eşti atins de un proiectil: boală dureroasă.

Puşcă: ai o puşcă în mână: te simţi în siguranţă şi într-o poziţie de comandă; ocheşti cu puşca: ameninţi pentru a obţine o mărturisire; îndrepţi o puşcă spre tine: te simţi ameninţat de pericole serioase.

Război: eşti în război: teamă, spaimă, legături neplăcute cu ceilalţi; război în tranşee: tensiunile latente

ţ te consumă; provoci un război: simţi că ai o mare responsabilitate în naşterea unui conflict.

Regiment: ordine şi disciplină; faci parte din regiment: nimeni nu ţine cont de tine.

Săgeată: eşti atins de o săgeată: vei fi impresionat de o veste neaşteptată; săgeată în inimă: o dragoste neprevăzută; lansezi o săgeată: răspunzi imediat atacurilor.

Sabie: hotărâre, caracter incisiv; ai o sabie în mână: ştii că vei obţine ce doreşti; ameninţi cu sabia: vrei ca ceilalţi să fie convinşi de puterea ta; rupi

„ o sabie: ai riscat prea mult; pierzi o sabie: afaceri

proaste; eşti lovit de sabie: slăbiciune şi boală; te răneşti cu propria sabie: impulsivitatea îţi va provoca mari probleme.

Santinelă: protecţie şi îmbărbătare; vezi multe santinele: ştii că veghează cineva asupra ta, linişte; eşti santinelă: trebuie să fii foarte atent, ai responsabilitate.

Soldaţi: vezi soldaţi: eşti în defensivă; soldaţi pe poziţii: pericol latent; soldaţi în marş: se va produce, în curând, un eveniment important; soldaţi răniţi: prevestire rea, în orice domeniu; soldaţi care te atacă: simţi puternice ameninţări.

Spion: te simţi persecutat.

Topor: veste rea; ţii un topor în mână: agresivitate; foloseşti un topor: munca ta îţi va aduce mari satisfacţii; vezi un topor în mâinile cuiva: o persoană suspectă poate deveni periculoasă; tai în carne vie cu toporul: boală.

Tranşee: poziţie pe care vrei s-o aperi; te afli în tranşee: nu-ţi vei schimba uşor părerea; sapi nişte tranşee: nu suporţi momentele de nehotărâre.

Tun: nu te lăsa intimidat de cei care încearcă să te impresioneze; tragi cu tunul: vrei ca toată lumea să se teamă de tine şi să-ţi dea mai multă atenţie; auzi o salvă de tun: temerile tale sunt nefondate.

20. Scoală, cultură, cărţi

? ? * ?

Abecedar: nu eşti sigur că te afli la înălţimea situaţiei. **Alfabet:** mai ai multe de învăţat.

Bacalaureat: susţii bacalaureatul: nu te simţi la înălţimea situaţiei; ai căzut examenul de bacalaureat: crezi că nu meriţi situaţia pe care o ai; ai fost admis la examenul de bacalaureat: doreşti o confirmare a valorii tale.

Caiet: meditaţii, analize; caiet nescris: un moment de nesiguranţă; caiet scris: o amintire din copilărie te tulbură; caiet plin de cifre: mesaje de neînţeles; închizi un caiet: laşi la o parte o problemă căreia nu-i poţi găsi rezolvarea.

Carte: cumperi o carte: dobândeşti noi cunoştinţe; carte deschisă: accepţi sfaturile; carte închisă: dai dovadă de obtuzitate; pierzi o carte: uiţi lucruri importante.

Catedră: eşti foarte sigur pe ideile tale; eşti la catedră: nu fi trufaş, ar putea să-ţi aducă necazuri; vezi o catedră: cineva vrea să-ţi impună părerea

lui.

Cinematograf: nu tot ce zboară se mănâncă; eşti la cinematograf: lupţi zadarnic împotriva micilor păcăleli; te duci la cinematograf: veşti interesante;

*)\ inviţi pe cineva la cinematograf: vrei ca persoana

pe care o inviţi să-ţi satisfacă arzătoarea ta curiozitate; nu găseşti nici un cinematograf: prea mult simţ al realităţii îţi creează neplăceri.

Club: nevoia de a-ţi regăsi vechii prieteni; viaţa socială a dobândit importanţă în ochii tăi; eşti la un club: un moment, în mijlocul unei petreceri, în care vei simţi că totul este pierdere de vreme; eşti la club cu prietenii: distracţii în timpul liber; eşti la un club de ofiţeri: te simţi mult mai respectat de către prietenii tăi.

Enciclopedie: vezi o enciclopedie: ai încredere în cultura ta generală; consulţi o enciclopedie: ceri sfaturi unor persoane foarte culte.

Examen: asişti la examen: prietenul tău este în dificultate, dar nu-1 poţi ajuta; dai un examen: treci printr-un moment greu; nu ştii să răspunzi la un examen: proba la care vei fi supus va fi peste posibilităţile tale; ai reuşit la un examen: vei reuşi să rezolvi problemele de care te temi.

Hartă (geografică): te uiţi pe o hartă: ai primit nişte indicaţii; hartă care indică locul unei comori: sfaturi foarte utile pentru a obţine bani; desenezi o hartă: vrei să fii mai clar în ceea ce spui.

Hârtie: vezi o hârtie: ţi se vor cere acte, în curând; citeşti pe o hârtie: primeşti o scrisoare aşteptată de mult; găseşti o hârtie: noroc; rupi o hârtie: eşti partizanul hotărârilor radicale.

>«9t?e9s89*68k?e9*69*^^

Librărie: librărie în dezordine: idei confuze; librărie plină de cărţi: îţi

îmbogăţeşti cultura; librărie goală: îţi conştientizezi lipsa de cultură.

Liceu: pentru cei care au trecut bacalaureatul: nostalgia adolescenţei; pentru ceilalţi: dorinţă de a-şi îmbogăţi cultura.

Pagină (de carte): cauţi o pagină: ai uitat ceva important; întorci o pagină: schimbări radicale.

Profesor: devii profesor: ai ghinion; profesor de şcoală elementară: ştii că mai ai multe de făcut; profesor de dans: o persoană te va învăţa cum să te comporţi în societate; profesor de muzică: ai satisfacţii artistice; profesor de scrimă: trebuie să faci faţă unei dispute grave; profesor de matematică: vei aborda problemele ceva mai raţional.

Teatru: nostalgia trecutului; teatru plin de lume: temeri ;'- si sentiment de nesiguranţă; teatru gol: începi să înţelegi, puţin câte puţin, adevărata situaţie; eşti la teatru si asişti la un spectacol: ambiţiile tale vor fi satisfăcute; vezi un teatru foarte mare: o să ai satisfacţii în toate domeniile; vezi un teatru incendiat: eşti implicat într-o iubire capricioasă.

Scoală: amintiri din copilărie; te duci la şcoală: nu te simţi tocmai la înălţimea situaţiei; eşti la şcoală: experienţe folositoare; însoţeşti copiii la scoală: simţ al responsabilităţii.

Şcolar: va trebui să depăşeşti încercări grele.

SOMNUL SI VISELE

Universitate: vezi o universitate: nu te simţi pregătit să te confrunţi cu o situaţie dificilă; frecventezi o universitate: vrei să ajungi la acelaşi nivel cu ceilalţi; părăseşti o universitate: nu ai încredere în tine.

21. Senzaţii, sentimente

Aventură sentimentală: eşti dornic de emoţii puternice; aventură sentimentală periculoasă: teamă de întâlniri neplăcute; aventură sentimentală amuzantă: nevoie de evadare.

Căldură: îţi este cald: echilibru, bunăstare; suferi de prea multă căldură: te plictisesc exageratele atenţii ale celor din jur.

Dragoste: dragoste împărtăşită: curând vei fi trist şi disperat; eşti respins în dragoste: vei avea succes; dragoste pentru o persoană rea: ai mult noroc; dragoste pentru o persoană bună şi sinceră: o să înduri chinuri si nenorociri; dragoste cu o persoană necunoscută: aventuri entuziasmante; dragoste cu o prostituată: fericire.

Durere: durere fizică: se anunţă o boală; simţi o durere ascuţită: probleme organice sau de ordin mintal, de pildă o angoasă; te simţi copleşit de o durere sufletească: treci printr-o perioadă mohorâtă; ai o durere de dinţi: îţi pierzi repede energia.

Fericire: echilibru interior, moment propice pentru a lua nişte decizii importante: vezi pe altul fericit: îi invidiezi încrederea.

Foame: dorinţă de maturizare; îţi este foame: nu eşti destul de matur; refuzi să mănânci: ceva în viaţă te dezgustă.

Invidie: conflicte la locul de muncă, insatisfacţie; eşti invidiat: eşti prea vanitos; tu eşti invidios (pe cineva sau pe ceva): te aşteaptă o perioadă de ghinioane peste ghinioane.

Iubit: îl vezi pe iubitul tău: lupţi să dobândeşti fericirea; iubit gelos: îţi dai seama de greutăţile vieţii;

: iubit aflat departe: ai vrea să mai schimbi atmosfera, poate este vorba de noi aventuri; iubit trist: greutăţile te apasă; iubit care te părăseşte: eşti cam

, sigur pe tine; iubit care te mângâie: te temi de înşelăciune şi de duplicitate; iubit care te sărută: vei primi curând un cadou.

îndoială: eşti prea sigur pe tine în viaţa de toate zilele; dai semne de îndoială: eşti curajos şi îndrăzneşti

,, să-i contrazici pe ceilalţi; te simţi foarte îndoit (de ceva): pesimism; te îndoieşti de cineva: prietenii tăi sunt sinceri faţă de tine; se îndoieşte altcineva de tine: înşelăciunile îţi vor fi descoperite.

Nelinişte: viaţa îţi este prea liniştită; caută noi lucruri interesante.

Sete: insatisfacţie; vezi pe cineva suferind de sete: te dovedeşti altruist; dai de băut cuiva suferind de sete: eşti bun, cu tendinţă de dominare.

Somn: ai nevoie de linişte, ca să nu te mai frământi atât cu probleme insolubile.

Teamă: te pândeşte o boală sau un nenoroc.

22. Distracţii. Sport. Muzică. Dans

Atlet: vezi un atlet: eforturile tale vor fi recompensate; eşti un atlet: dovedeşti mare tărie de caracter; vezi căzând un atlet în concurs: îţi dai seama că nu eşti la înălţimea situaţiei.

Bal: dorinţă de distracţie; bal mascat: nu te ambiţiona să pari altfel decât eşti; refuzi să mergi la bal: eşti prea modest.

Balerin: mici probleme legate de trufie; doreşti să fii balerin: ţi-ar plăcea să te mişti mai liber.

Balet: asişti la un spectacol de balet: te simţi exclus de la hotărârile care ar trebui să ţină de tine; participi la un balet: doreşti să faci parte dintr-un grup.

Bilă: eşti superficial, treci pe lângă problemele importante; o bilă care se rostogoleşte: te laşi depăşit de evenimente.

Biliard: nevoie de companie; joci biliard: toate iniţiativele tale vor avea

succes.

Box: practici boxul: nu ştii să te aperi de duşmani; asişti la un meci de box: eşti prea puţin sigur de tine şi uşor impresionabil; eşti boxeur: crezi că poţi obţine totul prin forţă; vezi pe cineva boxând: apreciezi curajul şi agresivitatea.

Carnaval: o mare bucurie va dura puţin.

Cazino: rişti prea mult.

Cărţi de joc: fii atent la cei ce vor să te înşele.

Ciclist: îţi plac persoanele simple şi hotărâte; eşti ciclist: ai impresia că nu meriţi succesul în carieră.

Circar: vrei să faci ceva ieşit din comun; te uiţi la un circar: viaţa ta ţi se pare mult prea liniştită.

Clovn: te simţi în centrul atenţiei; eşti clovn: ţii morţiş să atragi atenţia; eşti îmbrăcat în clovn: veselie, lipsă de griji; clovn în arenă: distracţiile nu te ajută să-ţi uiţi problemele.

Comedie: eşti foarte curios; asişti la o comedie: nostalgie a trecutului; joci într-o comedie: nu ştii să deosebeşti ficţiunea de realitate.

Concert: ai idei foarte confuze; dirijezi un concert: hotărârile importante depind de tine.

Dans: o muncă obositoare îţi va da satisfacţii; dans clasic: armonie, echilibru interior; dans modern: vrei să demonstrezi ceva.

Disc: arunci discul: iei o hotărâre importantă.

Discotecă: vezi o discotecă: îţi invidiezi prietenii; te duci la discotecă: vrei să uiţi ceva.

Echipă: îţi plac activităţile în grup; echipă de fotbal (o vezi): dispute şi bârfe în familie; echipă de fotbal (faci parte din ea): solidaritatea colegilor îţi asigură succesul.

Minge: vezi o minge: ghinion în afaceri, dar situaţia se mai poate încă salva, pe ansamblu; te joci cu mingea: încercare de remediere a greşelilor; trimiţi

mingea departe: nici o speranţă să repari greşelile comise.

Petrecere: petrecere de nuntă: fericire; petrecere în familie: neaşteptate dispute şi neînţelegeri; te duci la o petrecere: atenţie la cursele întinse de prieteni falşi; nu te duci la o petrecere: o să ai un câştig de bani.

Scrimă: conflicte interioare; vezi o partidă de scrimă: vei asista la o provocare.

Şah: joci şah: îţi pui mintea la încercare; vezi jucând şah: te temi de adversar; câştigi la şah: îţi dovedeşti priceperea; şah şi mat: ai pierdut definitiv.

Vânătoare: cu răbdare şi inteligenţă, vei izbândi.

Zaruri: te aşteaptă lucruri neprevăzute; joci zaruri: nu risca mai mult decât ai; pierzi la zaruri: e ziua ta norocoasă; câştigi la zaruri: dacă joci, vei pierde tot.

pp°,'

Bibliografie

Steriade Mircea — *Despre somn si vise,* Bucureşti, 1961 .f,.

Floru Robert şi **Steriade Mircea —** *Veghea şi somnul,* Ed. Ştiinţifică, Bucureşti, 1967

Floru Robert — *Somnul si visele,* Ed. Ştiinţifică, Bucureşti, 1968

Kerkhofs Miriam şi Mendlewiez Julien — *L'Univers du sommeil,* Ed. Maloine, Bruxelles, 1987

Kaiser Charles — *Le sommeil et le reve,* Ed. Que sais-je, Paris, 1973

Vaschide Nicolae — *Somnul si visele,* Ed. Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1977

Popovici Liviu ş.a. — *Visul. Probleme de fiziologie, psihologie si patologie,* Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1978

Monteschi Anne — *Le dictionnaire des reves,* Edition de Vecchi, Paris, 1986

Thebes, Madame de — *L'enigme du reve,* Tiquetonne editions, Paris, 1990

Allendy Rene — *Reves expliques,* Gallimard, Paris, 1938

Baudouin Charles — *Introduction ă l'analyse des reves,* Collection action et pensee, Suisse, 1944

'.j f.

Cuprins

Somnul şi visele .

Partea I

Veghea şi somnul

a) Ştiinţa şi somnul Teoriile umorale Teoriile neurale

7
. 9 . 10 . 16

b) Intrarea şi ieşirea din somn..... 18
c) Mişcările omului în timpul somnului . . . 20
d) Stadiile somnului 22
e) Modificări ale diferitelor organe ale corpului în timpul somnului 24
f) Psihologia somnului 25
g) Somnul este o necesitate 29
h) Hipnoza 32
i) Tulburări ale somnului 36
Insomniile 36
Hipersomnia 37
Somnambulismul 38
Substanţele hipnotice 39
Câteva sfaturi practice pentru a dormi bine 41

SINAPSE

Partea a Il-a

Visul şi secretele lui..... 43

a) Ce este visul?..... 43

b) De ce uităm visele? 51

c) Cum putem să ne amintim visele? 53

d) Clasificarea viselor..... 55

e) Visele şi medicina 59

f) Vise obişnuite şi vise importante..... 62

g) Teama în timpul visului. Coşmarul 65

h) Visele pot fi profetice? 68

i) Vis şi creaţie artistică..... 89

j) Limbajul viselor..... 98

ANEXĂ

Visele şi tălmăcirea lor 105

1. Mâncăruri, băuturi..... 107

2. Acţiuni, stări, comportamente..... 113

3. Lumea animală..... 130

a) Mamifere..... 130

b) Păsări 137

c) Reptile..... 141

d) Peşti..... 142

e) Insecte, alte animale 143

f) Diverse (legate de animale) 146

4. Lumea vegetală..... 147

5. Sănătate, spital, medicamente..... 158

6. Construcţii şi materiale de construcţii . . 163

7. Calităţi, defecte, caractere 170

8. Călătorii, mijloace de transport,

,i hanuri, hoteluri . . • >. •.-•••: 171

SOMNUL ŞI VISELE

9. Elemente geografice 176
10. Fenomene ale naturii şi corpuri cereşti . 181
11. îmbrăcăminte, încălţăminte 184
12. Metale 189
13. Bijuterii. Bani.
Pietre preţioase şi semipreţioase . . . 190
14. Elemente componente ale corpului omenesc 194
15. Familia 201
16. Obiecte din casă 205
17. Profesiuni 214
18. Religie..... 217
19. Război, lupte, armament 220
20. Scoală, cultură, cărţi 226
21. Senzaţii, sentimente 229
24. Distracţii. Sport. Muzică. Dans 231
Bibliografie..... 235